

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

IUVENTA - SLOVENSKÝ INŠTITÚT MLÁDEŽE

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV

PhDr. DAGMAR HORNÁ, PhD.

KRONIKA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV

XVII. ročník

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

2015

PhDr. Dagmar Horná, PhD

**KRONIKA
OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV**

XVII. ročník

**Bratislava
2015**

Názov: Kronika Olympiády ľudských práv, XVII. ročník
Autorka a zostavovateľka: PhDr. Dagmar Horná, PhD.
Recenzent: Prof. PhDr. Miroslav Kusý, PhD.
Technická spolupráca: Občianske združenie OLYMP Liptovský Mikuláš
Mgr. Lukáš Gejdoš
Fotografie: Celoštátne kolo XVII. ročníka OĽP: PhDr. Ladislav Mihálik;
Otto Vollmann (BISLA); Romana Juhášová (VOP); Ľuboš
Pilc (Pravda); Kancelária Ivana Štefanca; ďalšie:
organizátori a partneri
Rok vydania: 2015
Vydanie: prvé, elektronická verzia
Vydal: Štátny pedagogický ústav
Počet strán: 148
ISBN: 978 – 80 – 8118 – 163 – 4
EAN: 978 8081181634

Olympiáda ľudských práv

Celoštátne kolo 25. – 27. marca 2015 v Modre – Harmónii

Finalisti a finalistky celoštátneho kola XVII. ročníka OĽP

OLYMPIÁDA
L'UDSKÝCH PRÁV

Obsah

1. Úvod	7
2. Propozície XVII. ročníka Olympiády ľudských práv stredoškolskej mládeže 2014 – 2015	10
3. Vzdelávanie multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv 2014	16
4. Školské kolá (2014) a krajské kolá (2015) XVII. ročníka OĽP	19
4.1. Test pre písomnú časť krajských kôl OĽP (v slovenskom a maďarskom jazyku)	20
4.2. Tézy pre ústnu časť krajských kôl OĽP (v slovenskom a maďarskom jazyku)	36
4.3. Správy o školských a krajských kolách OĽP	44
5. Celoštátne kolo XVII. ročníka OĽP 2015	62
5.1. Organizácia, priebeh, partneri, mediálna podpora.	62
5.2. Postupové poroty celoštátneho kola	67
5.3. Témy a garanti esejí	68
5.4. Výber esejí podľa krajov	68
5.5. Súťažili a postúpili v porote č. 1	69
5.6. Súťažili a postúpili v porote č. 2	69
5.7. Súťažili a postúpili v porote č. 3	70
5.8. Súťažili a postúpili v porote č. 4	71
5.9. Finálová porota	72
5.10. Finálové témy	72
5.11. Výsledková listina finalistiek a finalistov	73
5.12. Ďalšie súťažiaci a ďalší súťažiaci – v abecednom poradí	73
6. Vyhodnotenie esejí garantmi a texty víťazných esejí	76
6.1. Vyhodnotenie esejí garantmi	76
6.2. Texty víťazných esejí	78
7. Dotazníky spätnej väzby	92
8. Štatistika XVII. ročníka OĽP	112
9. Reportáže a príspevky	116

10. Vyhlasovateľ, organizátori, partneri **121**

11. Prílohy **121**

Pozvánka s programom na celoštátne kolo XVII. ročníka OĽP
v slovenskom jazyku

Pozvánka s programom na celoštátne kolo XVII. ročníka OĽP
v anglickom jazyku

Plagát celoštátneho kola XVII. ročníka OĽP v slovenskom jazyku

Plagát celoštátneho kola XVII. ročníka OĽP v anglickom jazyku

Pokyny a informácie pre účastníčky a účastníkov celoštátneho kola XVII.
ročníka OĽP

Súťažný poriadok celoštátneho kola XVII. ročníka OĽP

Vademecum súťažiacej a súťažiaceho na celoštátnom kole XVII. ročníka OĽP

Kritériá pre hodnotenie esejí v XVII. ročníku OĽP

Workshopy celoštátneho kola

Prehľad tém esejí OĽP za ročníky I. – XVII.

Dotazníky spätnej väzby - formuláre

12. Fotodokumentácia **146**

1. Úvod

Dagmar Horná
predsedníčka CK OLP

Foto: Ľuboš Pilc, denník Pravda

Milé všetky, milí všetci z Olympiády ľudských práv, milí partneri a podporovatelia!

Vždy, keď pripravujeme kronikárske spracovanie uplynulého ročníka našej olympiády, dávame do pozornosti aj ďalšie dôležité skutočnosti. Tento rok máme na to osobitný dôvod.

*V roku 2011 vláda SR prijala zámer vypracovať historicky prvý vnútroštátny komplexný dokument týkajúci sa ľudskoprávnej agendy. V OLP sme od počiatku sledovali a reflektovali význam tohto zámeru i etapy jeho naplňania, vrátane vrcholiaceho procesu prípravy **Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR.***

*Povahu, zložitosť, kontexty a výsledky procesu, ktorý trval štyri roky, iste s odstupom času zmapujú odborníci a odborníčky. Kľúčové však je, že uznesením vlády SR č. 71 z **18. februára 2015** bola stratégia prijatá.*

*Vláda SR v záujme implementácie stratégie uložila jednotlivým rezortom vypracovať a predložiť viaceré akčné plány vrátane **Akčného plánu výchovy a vzdelávania k ľudským právam.** Spolu s Celoštátnou komisiou pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu by mal byť pripravený do konca roka 2015. Vláda SR by ďalej, o.i. mala v dvojročnom cykle vyhodnocovať plnenie úloh stratégie a aktualizovať ich. Zo stratégie by mali vychádzať všetky strategické a programové dokumenty vlády SR*

a verejné politiky. Do marca 2016 by mal gestor ľudskoprávnej agendy v SR predložiť vláde SR komplexnú analýzu stavu uplatňovania a ochrany ľudských práv v SR, atď.¹

Možno povedať, že **XVII. ročník OĽP** vskutku žil ľudskoprávnou stratégiou. Už na zvyčajnom jesennom vzdelávaní multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv (13. – 23. októbra 2014) sme so žiackou aj učiteľskou obcou v ôsmich krajoch Slovenska sústredili pozornosť na zásadnú podmienku uplatňovania a rešpektovania ľudských práv, ktorou je ich poznanie. **Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty** bolo nosnou témou XVII. ročníka (2014-2015). Diskutovali sme o práve na (kvalitné) vzdelanie, o vzdelávaní k ľudským právam a demokratickému občianstvu ako súčasti tohto práva ale aj o rôznych prístupoch škôl k príprave OĽP vrátane podmienok pre posilňovanie demokratickej participácie na školách.

V štatistike účasti na vzdelávacích podujatiach sa nám ukazuje zaujímavý úkaz. Od roku 2013 postupne rastie a prevažuje žiacka účasť nad učiteľskou – potvrdilo sa to aj v októbri 2015 v rámci aktuálneho XVIII. ročníka OĽP, ktorému však bude patriť nasledujúca kronika.

Príprava a priebeh XVII. ročníka OĽP osvedčili dlhodobú partnerskú spoluprácu ale aj záujem ďalších subjektov o pôsobenie v rámci cyklov súťaže. Z takejto spolupráce profituje nielen OĽP, ale, a to hlavne duchovne, my všetci navzájom, hoci základné podmienky pre udržanie a skvalitňovanie olympiády a hlavne pre prístup všetkých ľudí k poznaniu ľudských práv, stále nie sú adekvátne.

Kronika, ktorú máte pred sebou, podrobne mapuje školské a krajské kolá i celoštátne kolo. Prostredníctvom zverejnených súťažných podkladov a ostatných dokumentov Vám poskytuje námety pre organizáciu školských kôl a rôzne súvisiace aktivity. Súťažné podklady pravidelne inovujeme a zároveň s Vami priebežne diskutujeme o ich čo najlepšej podobe. Spätnú väzbu získavame, vyhodnocujeme a zúčujeme počas celého ročníka a prehlbujeme aj spracovanie dotazníkov z celoštátneho kola súťaže.

Trojdnové celoštátne kolo XVII. ročníka OĽP prinieslo okrem súťažných modulov aj vzdelávacie aktivity, čím naša olympiáda dlhodobo vnáša do jestvujúcich rozmanitých predmetových olympiád a postupových súťaží osobitú pridanú hodnotu.

¹ Bližšie pozri: <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Uznesenie-14678?prefixFile=u>

Celkom logicky sme na celoštátnom kole zaznamenali zrod iniciatívy, ktorej myšlienka už dávnejšie rezonuje na pôde multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv. Predsedníčky a predsedovia krajských komisií OLP za podpory ostatných účastníčok a účastníkov olympiády založili nezávislú platformu **Učítelia a učiteľky za Európu na školách**. Vyjadrili tak svoju domnienku, že príprave na demokratické občianstvo a hodnoty demokracie je potrebné venovať omnoho viac priestoru na školách ale i mimo nich. Ďalšie kroky platformy môžete sledovať prostredníctvom nášho webového sídla www.olp.sk.

Marcovým celoštátnym kolom vyvrcholil XVII. ročník OLP. Korunovalo ho naozaj výnimočné uznanie – slová pána Martina Nesirkyho, riaditeľa Informačnej služby OSN vo Viedni, ktoré povedal v rozhovore pre televíziu TA3: ... *Takú iniciatívu, akej som bol svedkom v Modre, som nezažil v žiadnej inej krajine ...*²

Verím, že tieto slová sú pre nás všetkých veľkým zadostučinením v našom temer dvadsaťročnom úsilí. Nech Vás povzbudia v nastávajúcom XVIII. ročníku ľudskoprávnej olympiády a v celom Vašom živote, myslení a konaní.

Dagmar Horná

² Viac v časti 5.1.

2. Propozície XVII. ročníka Olympiády ľudských práv stredoškolskej mládeže 2014 – 2015

Olympiáda ľudských práv (ďalej „OLP“) je súčasťou predmetových olympiád a postupových súťaží vyhlasovaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej „MŠVaŠ SR“). OLP je celoročným podujatím príslušného školského roka.

Súťaž sa koná každoročne v súlade s *Organizačným poriadkom Olympiády ľudských práv*, ktorý je registrovaný na MŠVaŠ SR pod číslom: 2013-25/79131:14-925 a nadobudol účinnosť od 22. februára 2013.

Pedagogicko-organizačné pokyny MŠVaŠ SR na školský rok 2014/2015 v časti 1.6.10.2.a) v zmysle Plánu výchovy k ľudským právam v rezorte školstva na roky 2005-2014 odporučili zriaďovateľom škôl a riaditeľom škôl a školských zariadení *nadálej uskutočňovať Olympiádu ľudských práv ako celoštátnu súťaž žiakov stredných škôl, pokračovať s realizáciou Olympiády ľudských práv pre žiakov základných škôl.*³

Súťaži predchádzala **porada Celoštátnej komisie OLP** (ďalej „CK OLP“), ktorá sa konala 19.9.2014 v IUVENTE – Slovenskom inštitúte mládeže (ďalej len „IUVENTA“) v Bratislave.

Propozície XVII. ročníka OLP stredoškolskej mládeže 2014–2015 boli zverejnené na webovom sídle IUVENTY: <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a na webovom sídle OLP: <http://www.olp.sk/>.

Stanovili nosnú tému, časový harmonogram, podmienky a usmernenia súťaže.

Propozície XVII. ročníka OLP uvádzame na tomto mieste v plnom znení:

³ Pozri: <https://www.minedu.sk/pedagogicko-organizacne-pokyny-na-skolsky-rok-20142015/>

Pokiaľ ide o OLP v prostredí základných škôl, počas histórie OLP sa uskutočnilo šesť ročníkov OLP žiačok a žiakov základných škôl a 8-ročných gymnázií ako o tom referujú Kroniky OLP VIII. – XIV. Žiaduce by bolo opätovné oživenie súťaže na základných školách a prepojenie stredoškolskej súťaže a súťaže na základných školách. Napriek tomu, že Pedagogicko-organizačné pokyny dlhodobo odporúčajú organizovať súťaž na základných školách, nemáme zdroj dát o tom, či sa tak v skutočnosti deje a v akom rozsahu. Potešiteľné je, že pravidelných vzdelávaní multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv organizovaných CK OLP sa zúčastňuje aspoň niekoľko učiteliek a učiteľov základných škôl.

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV

**Propozície XVII. ročníka Olympiády ľudských práv
stredoškolskej mládeže 2014 - 2015**

Vyhlasovateľ súťaže

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Odborná garancia súťaže

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv v spolupráci s UNESCO centrom
pre výchovu k ľudským právam na Univerzite Komenského v Bratislave

Záštita nad podujatím

minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Juraj Draxler

Spoluorganizátor celoštátneho kola

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

Olympiáda ľudských práv (ďalej „OLP“) je dobrovoľnou, záujmovou činnosťou žiakov a žiakov stredných škôl v SR. Uskutočňuje sa každoročne a možno ju organizovať na všetkých typoch stredných škôl. Pedagogicko-organizačné pokyny ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej „MŠVVaŠ SR“) na školský rok 2014/2015 odporúčajú zriaďovateľom, riaditeľkám a riaditeľom škôl a školských zariadení v zmysle Plánu výchovy k ľudským právam v rezorte školstva na roky 2005 – 2014 naďalej uskutočňovať OLP ako celoštátnu súťaž žiakov a žiakov stredných škôl, pokračovať s OLP na základných školách. Model olympiády pre základné školy je uverejnený v prílohe Kroniky OLP XIII.

Nosná téma XVII. ročníka OLP:

Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty

Súťaž je trojstupňová a koná sa v nasledovných termínoch:

Školské kolá – do 12. decembra 2014

Krajské kolá – 5. februára 2015 (štvrtok)

Celoštátno kolo – 25. – 27. marca 2015 (streda – piatok), miesto bude oznámené

1. Školské kolá

1.1. Zúčastňujú sa ich všetky žiačky a všetci žiaci, ktorí prejavia záujem. Súťaž na úrovni školy organizuje príslušná predmetová komisia spoločenských vied. Na jej návrh riaditeľ alebo riaditeľka školy poverí zodpovednú osobu, učiteľa alebo učiteľku riadením a koordinovaním súťaže.

1.2. Celoštátna komisia OĽP (ďalej „CK OĽP“) odporúča zapojiť do prípravy a realizácie súťaže žiacku obec.

1.3. Spôsob prípravy a výberu súťažiacich závisí od kritérií, ktoré si stanoví škola. CK OĽP odporúča formu súťaže, testu, vzájomnú diskusiu s demokratickou voľbou postupujúcej alebo postupujúceho a pod.

1.4. Do krajského kola postupuje víťaz alebo víťazka školského kola. Škola môže určiť na postup aj súťažiacu alebo súťažiaceho z druhého miesta. Rozhodne o tom predseda alebo predsedníčka krajskej komisie OĽP (ďalej „KK OĽP“) podľa počtu prihlásených súťažiacich a kapacity súťaže.

1.5. Školské kolá sa uskutočnia do 12. decembra 2014. Termín je záväzný. Škola zašle riadne vyplnenú a podpísanú prihlášku do krajského kola na adresu predsedu alebo predsedníčky príslušnej KK OĽP do 17. decembra 2014 a to buď listovne alebo naskenovanú emailom. Po tomto termíne nemusia byť prihlášky akceptované. Prihláška do krajského kola je dostupná na webových sídlach <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a <http://www.olp.sk/>.

2. Krajské kolá

2.1. Zúčastňujú sa ich žiaci a žiačky, víťazi a víťazky školských kôl, prípadne náhradníčka alebo náhradník, podľa rozhodnutia predsedníčky alebo predsedu KK OĽP. Krajské kolá organizačne zabezpečujú školy alebo školské zariadenia, ktoré na návrh predsedníčky alebo predsedu KK OĽP poverí príslušný okresný úrad.

2.2. Súťaž hodnotí krajská porota alebo krajské poroty menované prednostom alebo prednostkou okresného úradu na návrh predsedníčky alebo predsedu KK OĽP. Predsedníčky a predsedovia KK OĽP navrhnu počet porôt podľa potrieb súťaže a reálnych možností.

2.3. Krajské kolá sa konajú 5. februára 2015. Súťaž má dve časti, písomnú (test) a ústnu (tézy). Súťažné podklady pripraví CK OĽP. Test zašle IUVENTA okresným úradom a predsedníckam alebo predsedom KK OĽP. Tézy budú umiestnené na webových sídlach <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a na <http://www.olp.sk/>

2.4. Predsedníčky a predsedovia KK OĽP zabezpečia bodovanie písomnej (test) a ústnej časti (tézy) v pomere 50% ku 50%.

2.5. Z každého krajského kola postupuje do celoštátneho kola prvých 8 súťažiacich. V prípade rovnosti bodov musí o postupujúcich rozhodnúť krajská porota/krajské poroty, na základe stanovených kritérií.

2.6. Ak sa ktokoľvek z postupujúcich vzdá postupu do celoštátneho kola, predseda alebo predsedníčka KK OĽP rozhodne o ustanovení náhradníka/náhradníčky do celoštátneho kola a oznámi to predsedníčke a tajomníčke CK OĽP.

2.7. Podmienkou účasti v celoštátnom kole je vypracovanie eseje na jednu z tém, ktoré stanoví CK OĽP v spolupráci s partnermi a ktoré budú zverejnené na stránke <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a na www.olp.sk.

2.8. Eseje v rozsahu 3 normostrán súťažiaci a súťažiaci zašlú do 13. februára 2015 len v elektronickej (nie tlačenej) podobe, v programe Word na adresu tajomníčky CK OĽP: ruzena.krnacova@iuventa.sk. Eseje musia obsahovať v záhlaví autorské údaje (meno, priezvisko, názov a adresu školy, email a telefonický kontakt školy, adresu trvalého bydliska, osobný email a mobil) a v závere vlastnoručný podpis.

2.9. Predseda alebo predsedníčka KK OĽP do 7 dní od skončenia krajského kola vypracuje hodnotiacu správu o priebehu súťaže s príslušnými štatistickými údajmi a odošle ju elektronicky do 13. februára 2015 predsedníčke CK OĽP a tajomníčke CK OĽP (dagmar.horna@gmail.com; ruzena.krnacova@iuventa.sk)

2.10. Výdavky súvisiace s prípravou a organizovaním súťaže hradí okresný úrad, prípadne centrá voľného času z účelových prostriedkov ministerstva vnútra SR (smernica MŠV a Š SR č. 6/2013, ktorou sa mení smernica č. 27/2011 o organizovaní, riadení a finančnom zabezpečení súťaží detí a žiakov škôl a školských zariadení).

3. Celoštátne kolo

3.1. Celoštátneho kola sa zúčastňujú úspešné súťažiaci a úspešní súťažiaci z krajských kôl.

V XVII. ročníku bude 8 súťažiach za každý kraj, 64 za celé Slovensko.

3.2. Celoštátne kolo sa uskutoční 25. – 27. marca 2015, miesto bude spresnené. CK OĽP zverejní Súťažný poriadok celoštátneho kola a Vademecum súťažiacej a súťažiaceho na celoštátnom kole.

3.3. Celoštátne kolo pozostáva z troch častí; v prvej časti súťažiaci a súťažiaci riešia modelové prípady/situácie, v druhej obhajujú eseje pred postupovými porotami; hodnotenie týchto dvoch častí je v percentuálnom pomere 50 ku 50.

3.4. Postupové poroty sú najmenej trojčlenné a v každej môže súťažiť maximálne 16 súťažiach. Z každej postupovej poroty postúpia súťažiaci a súťažiaci z 1. – 3. miesta (maximálne 12 súťažiach) do tretej časti súťaže, ktorou je finále.

3.5. Vo finále pred finálovou porotou riešia súťažiaci a súťažiaci zadania týkajúce sa aktuálnych ľudsko-právnych problémov a kľúčových tém; zadania si žrebujú. Finálová porota zložená z odborníkov a odborníkov v oblasti ľudských práv, významných osobností zo Slovenska a zahraničia stanoví poradie súťažiach na 1. – 12. mieste.

3.6. Vyhodnocuje sa len poradie na 1. – 12. mieste; záznam o ostatných súťažiach bude zhotovený v abecednom poradí. Všetci súťažiaci a všetky súťažiaci dostanú diplom o účasti na celoštátnom kole.

3.7. Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedníčke CK OĽP bezprostredne po vyhlásení výsledkov.

3.8. Víťazi a víťazky celoštátneho kola získajú podľa možností organizátorov a partnerov hodnotné ceny. Podrobnosti budú priebežne aktualizované v propozíciách resp. oznámené pri otvorení a v priebehu celoštátneho kola.

3.9. Všetky účastníčky a všetci účastníci celoštátneho kola budú môcť v jeho priebehu vyplniť dotazník spätnej väzby (učiteľský, žiacky, partnerský/hostovský). Dotazníky po

vyhodnotení pomôžu zhromaždiť kvantitatívne aj kvalitatívne dáta a pomôžu CK OĽP reagovať na reflexiu a podnety z celoštátneho kola ako aj celého ročníka OĽP.

3.10. Predsedníčka CK OĽP vypracuje a MŠVvaŠ SR postúpi Záverečnú správu z XVII. ročníka OĽP a pripraví/zverejní (v elektronickej a podľa možnosti aj v tlačenej podobe) Kroniku XVII. ročníka OĽP.

3.11. Zabezpečenie pedagogického sprievodu sa viaže na čl. 10 smernice MŠVvaŠ SR č. 27/2011 o organizovaní, riadení a finančnom zabezpečení súťaží detí a žiakov škôl a školských zariadení.

3.12. Účast' učiteliek a učiteľov je na celoštátnom kole tradične žiaduca aj s ohľadom na jeho špecifickú povahu ako 3-dňového súťažno-odborného podujatia so sprievodnými vzdelávacími seminármi a workshopmi pre celú zúčastnenú obec. Nakoľko počítame s úhradou nákladov (cestovné, ubytovanie, strava), očakávame, že s každou súťažiacou alebo každým súťažiacim príde 1 učiteľka alebo 1 učiteľ.

3.13. Všetky náklady žiačkam, žiakom, porotcom a porotkyniam (cestovné, ubytovanie, stravovanie a poistné) hradí MŠVvaŠ SR prostredníctvom IUVENTY a spolupracujúci partneri.

Vydala: Celoštátna komisia OĽP

PhDr. Dagmar Horná, PhD
predsedníčka Celoštátnej komisie OĽP

Použité skratky:

CK OĽP : celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

IUVENTA : IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

KK OĽP : krajská komisia/krajské komisie Olympiády ľudských práv

MŠVvaŠ SR : ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

OĽP : Olympiáda ľudských práv

3. Vzdelávanie multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv 2014

Súťaži predchádzalo tradičné jesenné (13.10. – 23.10. 2014) podujatie v 8 krajoch SR, pripravené a uskutočnené v spolupráci so Štátnym pedagogickým ústavom (ďalej „ŠPÚ“), Helsinským výborom pre ľudské práva na Slovensku (ďalej „HVS“) a UNESCO centrom pre výchovu k ľudským právam na Univerzite Komenského v Bratislave/UNESCO Chair for Human Rights Education, Comenius University, Bratislava (ďalej „UNESCO Chair UK“)⁴.

Úvod podujatí patril hodnoteniu XVI. ročníka a príprave XVII. ročníka OLP. Lektorský tím sa v rozprave s účastníčkami a účastníkmi podujatí následne venoval metodológii a metodike prípravy na súťaž v školskom, krajskom a celoštátnom kole, ktoré následne demonštroval aj prostredníctvom vzdelávacích tém.

Lektorský tím a vzdelávacie témy:

PhDr. Dagmar Horná, PhD. – CK OLP, UNESCO Chair UK, HVS

- *Právo poznať svoje ľudské práva – ľudsko-právna výchova a vzdelávanie v programoch a dokumentoch OSN a ich odraz v Slovenskej republike.*

Ing. Viliam Figusch, CSc. – CK OLP, HVS

- *Vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu. Odporúčania Rady Európy.*

PhDr. Peter Guráň, PhD – zástupca SR vo Výbore OSN pre práva dieťaťa, HVS

- *Práva dieťaťa a Dohovor o právach dieťaťa. Aspekt vzdelávania; všeobecné komentáre Výboru pre práva dieťaťa OSN.*

PhDr. Kálmán Petőcz – HVS

- *Inkluzívne vzdelávanie. Práva rodičov vo vzťahu k vzdelávaniu detí.*

Organizáciu jednodňových podujatí v krajoch zabezpečili koordinátorky, koordinátori a vedenia KK OLP v spolupráci s CK OLP a s podporou ŠPÚ.

V Banskobystrickom kraji sa podujatie konalo 13.10.2014 v CVČ Junior v Banskej Bystrici, v Košickom kraji 14.10.2014 na Gymnáziu Alejová 1 v Košiciach, v Prešovskom

⁴ Podľa Organizačného poriadku Univerzity Komenského v Bratislave účinného od 15. mája 2015 „UNESCO katedra výchovy k ľudským právam“.

kraji 15.10.2014 na MPC RP v Prešove, v Žilinskom kraji 16.10.2014 na Obchodnej akadémii v Liptovskom Mikuláši, v Bratislavskom kraji 17.10.2014 na SOŠ HSaO v Bratislave, v Nitrianskom kraji 21.10.2014 na Gymnázium vo Vrábľoch, v Trnavskom kraji 22.10.2014 na Gymnázium Ivana Kupca v Hlohovci, v Trenčianskom kraji 23.10.2014 na Gymnázium v Dubnici nad Váhom. Na viacerých miestach bol organizačný a lektorský tím privítaný vedením školy resp. CVČ, MPC, krátko diskutovali o situácii školstva, konkrétnej inštitúcie a o ľudskoprávnom vzdelávaní.

Účastníkmi a účastníčkami podujatí boli učitelia, učiteľky, žiaci, žiačky stredných škôl (prevažná väčšina), základných škôl (v jednom kraji len učiteľky), ale aj pracovníčky školských oddelení okresných úradov, centier voľného času a metodicko-pedagogických centier.

Tradične živá diskusia sa týkala všetkých tém ale aj problematiky koordinátoriek a koordinátorov ľudských práv na školách, organizovania a perspektív súťaže, spolupráce s miestnou štátnou správou a pod. Diskusia a štatistické zisťovania už tradične preukázali, že téme ľudských práv a demokratického občianstva sa nevenujú len učitelia a učiteľky občianskej náuky, dejepisu, etickej výchovy, ale širokého spektra predmetov, pretože chápu tieto témy ako prierezové a spojené s podstatou výchovno-vzdelávacej činnosti.

Lektorský tím s potešením prijal priaznivé ohlasy na *Slovník ľudských práv a Vybrané texty k ľudským právam*⁵, na vzniku ktorých sa podieľal a ktoré boli vydané v roku 2013. Účastníci a účastníčky podujatí prejavili záujem o dotlač publikácií, nakoľko nie všade a všetkým sú dostupné. Lektorský tím upozornil na elektronickú dostupnosť publikácií a zároveň informoval o príprave ďalšej publikácie, venovanej ústrednej téme XVII. ročníka OĽP, právu na vzdelanie.⁶

⁵ HORNÁ, Dagmar – PETŐCZ, Kálmán (eds.) (2013) *Slovník ľudských práv : Príručka pre Olympiádu ľudských práv* Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2013, vydanie : prvé, počet strán : 103, ISBN 978-80-223-3522-5

HORNÁ, Dagmar – PETŐCZ, Kálmán (eds.) (2013) *Vybrané texty k ľudským právam : Príručka pre Olympiádu ľudských práv* Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2013, vydanie : prvé, počet strán : 168, ISBN 978-80-223-3523-2

V elektronickej podobe sú publikácie dostupné na webových sídlach:

<http://www.olp.sk/>; <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP/Publikacie.alej>;

⁶ Publikácia vznikla v priebehu roka 2015 a bola distribuovaná na celoštátnom kole OĽP v marci 2015.

Počas podujatí boli distribuované vzdelávacie materiály, ktoré poskytli partnerské subjekty: Možnosť voľby, ASPEKT, Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. CK OĽP poskytla Kroniku XV. ročníka OĽP a odporučila množstvo internetových zdrojov pre štúdium a prípravu na OĽP.

Učiteľia a učiteľky mali v závere podujatí vyhradený čas pre vyplnenie dotazníka ŠPÚ venovaného mapovaniu procesu tvorby kurikulárnych dokumentov na školách.

Tabuľka: Účast' na vzdelávaní multiplikátoriek/multiplikátorov ľudských práv 2014

Dňa	Kraj	Miesto	Učiteľia			Žiaci a žiačky			SPOLU
			Muži	Ženy	Spolu	Žiaci	Žiačky	Spolu	
13.10.	BB	Banská Bystrica	03	13	16	--	--	--	16
14.10.	KE	Košice	04	22	26	06	14	20	46
15.10.	PO	Prešov	08	08	16	03	14	17	33
16.10.	ZA	Lipt. Mikuláš	01	12	13	08	20	28	41
17.10.	BA	Bratislava	--	07	07	03	11	14	21
21.10.	NR	Vráble	02	16	18	08	23	31	49
22.10.	TT	Hlohovec	02	11	13	07	31	38	51
23.10.	TN	Dubnica n/Váh.	03	10	13	05	08	13	26
			23	99	122	40	121	161	283

Lektorský tím debatuje s vedením gymnázia vo Vrábľoch

Plénum vzdelávacieho podujatia v MPC Prešov

Pozri časť 5.1. venovanú celoštátnemu kolu.

4. Školské kolá (2014) a krajské kolá (2015) XVII. ročníka OĽP

Školské kolá sa uskutočnili do 12.12.2014 podľa odporúčaní zverejnených v Propozíciách (pozri časť 2.). Organizovali ich predmetové komisie spoločenských vied. Obsah a formu súťaže odporučila CK OĽP, ale školy mali možnosť prispôbiť ich svojim podmienkam a potrebám.

Štatistiku účasti na školských kolách sme spracovali z nižšie uvedených správ predsedov a predsedníčok KK OĽP po krajských kolách súťaže (pozri časť 4.3.).

Krajské kolá sa uskutočnili v jeden deň vo všetkých krajoch, 5. februára 2015 ako vedomostná a postojová súťaž. Pozostávali z písomnej časti/testu a ústnej časti/téz, orientovaných na teóriu a prax ľudských práv. Test aj tézy boli inovované. Vydané boli v slovenskom a maďarskom jazyku (pozri časť 4.1.). Krajské kolá organizačne zabezpečili krajské koordinátorky a krajskí koordinátori OĽP v spolupráci s okresnými úradmi a partnermi.

Opakovane sa na krajských kolách zúčastnili aj ALUMNI OĽP, a to v Bratislave Patrik Nalešnik a Ivar Smaho, vo Vrábľoch Max Steuer. Bratislavské krajské kolo navštívila predsedníčka CK OĽP, Dagmar Horná, zástupkyňa ŠPÚ Darina De Jaegher a predstaviteľky Amnesty International Slovensko. V Hlohovci sa o krajské kolo OĽP zaujímal a účasťou ho podporil primátor mesta, Miroslav Kollár. Za IUVENTU na ňom hosťovala členka CK OĽP, Jana Kviečinská a na podujatí sa aktívne zúčastnil aj predseda Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku a podpredseda Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť Kálmán Petőcz.

Do celoštátneho kola postúpilo po 8 súťažiacich z každého kraja. Následne vypracovali a predložili eseje na témy, ktoré boli stanovené a vyhlásené po konzultáciách s garantmi tém (pozri časť 5.). Úlohou garantov bolo vyhodnotiť eseje v zverenej téme, a to do konania celoštátneho kola.

Správy predsedníčok a predsedov krajských komisií OĽP o školských a krajských kolách OĽP sa nachádzajú v časti 4.3.

4.1. Test pre písomnú časť krajských kôl OLP

Olympiáda ľudských práv
XVII. ročník, školský rok 2014/2015
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy

Test – úlohy a riešenia

Milé súťažiace, milí súťažiaci,

test obsahuje 20 úloh a na ich vypracovanie máte 45 minút.

Každá úloha má jedno správne riešenie. Prvých 10 jednoduchších úloh je hodnotených 2 bodmi. Ostatné úlohy, o niečo ťažšie, sú 3 alebo 4 bodové. Zvážte, ktoré úlohy začnete riešiť ako prvé. Získať môžete celkom 55 bodov.

Pozorne si prečítajte text a riešenie vpíšte do odpovedového hárku. Ak nepoznáte správnu odpoveď, hľadajte najlogickejšie riešenie. Ak sa pomýlite, predošlú voľbu zreteľne prečiarknite (X) a uveďte iné riešenie.

Nejde o to, či si správne pamätáte texty dokumentov, ide o to, ako rozmýšľate a či sa zaujímate o dianie u nás a vo svete.

Skratky použité v teste:

EÚ – Európska únia

SR – Slovenská republika

OSN – Organizácia Spojených národov

Úloha 1 – 2 body

Laureátom alebo laureátkou Nobelovej ceny za mier za rok 2014 je

a) prezident Spojených štátov amerických Barack Obama za príspevok k mierovému procesu na Blízkom Východe s prihliadnutím na rešpektovanie ľudských práv všetkých obyvateľov regiónu.

b) ruská novinárka Anna Politkovská in memoriam za jej boj za slobodu tlače v Rusku.

c) kolektív talianskej pobrežnej stráže za záchranu tisícov ľudí utekajúcich pred vojnou a prenasledovaním, plaviacich sa z Afriky a Sýrie na vetkých plavidlách do Európy.

d) pakistanská školáčka Malala Júsofzaj a indický aktivista Kajláš Satjártúra za boj proti útlaku detí a mládeže a za presadzovanie práva na vzdelanie pre všetky deti.

Úloha 2 – 2 body

Všeobecná deklarácia ľudských práv bola Valným zhromaždením OSN prijatá v roku

- a) 1945.
- b) 1948.
- c) 1966.
- d) 1975.

Úloha 3 – 2 body

V decembri 2014 schválila Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť komplexný programový dokument pre oblasť verejných politík súvisiacich s realizáciou ľudských práv. Je to prvý dokument takéhoto typu na Slovensku. Jeho názov je

- a) Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike.
- b) Národný akčný plán predchádzania a eliminácie diskriminácie.
- c) Národná stratégia presadzovania základných práv a slobôd.
- d) Celoštátny plán výchovy k ľudským právam v Slovenskej republike.

Úloha 4 – 2 body

V sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch minulého storočia vznikli vo viacerých štátoch bývalého sovietskeho bloku ilegálne alebo polo legálne občianske opozičné zoskupenia. Takéto opozičné hnutie volajúce po rešpektovaní ľudských práv komunistickým režimom vzniklo aj v Československu pod názvom

- a) Občianske fórum.
- b) Charta 77.
- c) Solidarita.
- d) Demokratická opozícia.

Úloha 5 – 2 body

Pred 25 rokmi nadobudol účinnosť Dohovor OSN o právach dieťaťa. Hlavným prínosom dohovoru je to, že

- a) uznáva deti za plnohodnotných nositeľov ľudských práv – z pasívnych objektov starostlivosti dospelých sa deti stávajú aktívnymi subjektmi rozhodovania o svojom živote.
- b) zakotvuje absolútny zákaz trestu smrti pre deti.
- c) stanovuje jednotnú hranicu plnoletosti na završených 18 rokov života človeka.
- d) je to dohovor, ku ktorému doteraz pristúpilo najviac štátov na svete (194).

Úloha 6 – 2 body

Osobitné postavenie a význam práva na vzdelanie ako ľudského práva spočíva v tom, že

- a) právo na vzdelanie v demokratickej spoločnosti nemožno zákonne obmedziť zo žiadnych dôvodov.
- b) právo na vzdelanie je univerzálne a neodňateľné.
- c) právo na vzdelanie úzko súvisí s právom prijímať a rozširovať informácie.
- d) vzdelanie je ľudským právom samo osebe a zároveň je nezastupiteľným prostriedkom k uplatňovaniu všetkých ostatných ľudských práv.

Úloha 7 – 2 body

Ktorá veta podľa vás najviac vystihuje podstatu, zmysel a význam ľudských práv?

- a) Ľudské práva sú oprávnenia, ktoré priznáva štát svojim obyvateľom a obyvateľkám, pokiaľ si splnili všetky svoje zákonné povinnosti.
- b) Ľudské práva sú zákonné garancie ochraňujúce občanov a občianky štátu pred negatívnym pôsobením iných kultúr a hodnotových systémov.
- c) Ľudské práva sú prirodzené a neodňateľné oprávnenia prináležiace každému človeku z titulu jeho existencie ako bytosti obdarenej rozumom, citom a svedomím, zaručujúce jeho slobodu a dôstojnosť.
- d) Ľudské práva sú abstraktné idey o rovnosti a spravodlivosti, ktoré sa v praxi aj tak nikdy nenaplnia. Ide o utopistické myšlienkové konštrukcie.

Úloha 8 – 2 body

Podľa Dohovoru o právach dieťaťa je telesné trestanie a ponižovanie detí

- a) dovolené len rodičom a to do takej miery, ktorá dieťaťu nespôsobí trvalú telesnú či duševnú ujmu.
- b) dovolené bez obmedzenia, rodičia a učiteľ či učiteľka môžu voľiť výchovné prostriedky podľa svojho uváženia.
- c) neprípustné, dieťa je plnohodnotným subjektom všetkých ľudských práv, kruté, neludské a ponižujúce zaobchádzanie je zakázané za každých okolností.
- d) dovolené rodičom v zmysle starého osvedčeného príslovia „ohýbaj ma mamko, pokiaľ som ja Janko“.

Úloha 9 – 2 body

Na území Slovenska získali dospelé ženy volebné právo

- a) v roku 1868, po rakúsko-uhorskom vyrovaní.
- b) v roku 1921, po vzniku Československej republiky.

c) v roku 1948, po prevzatí moci komunistickou stranou.

d) v roku 1990, po víťazstve „nežnej“ revolúcie.

Úloha 10 – 2 body

Podľa ostatného sčítania obyvateľov v roku 2011 žil na Slovensku uvedený počet osôb patriacich k rómskej menšinovej komunite:

a) približne 50 tisíc podľa priznanej národnosti, približne 150 tisíc podľa sociologických odhadov.

b) približne 200 tisíc podľa priznanej národnosti, približne 750 tisíc podľa sociologických odhadov.

c) približne 100 tisíc podľa priznanej národnosti, približne 400 tisíc podľa sociologických odhadov.

d) približne 400 tisíc podľa priznanej národnosti, približne milión podľa sociologických odhadov.

Úloha 11 – 3 body

Pred 25 rokmi padol komunistický režim vo všetkých európskych krajinách bývalého sovietskeho bloku. Dve kľúčové požiadavky vodcov revolúcie na Slovensku, zverejnené 25. novembra 1989 boli

a) pristúpenie k Európskemu dohovoru o ľudských právach a požiadanie o členstvo v Rade Európy.

b) zrušenie vedúcej úlohy komunistickej strany v spoločnosti a vypísanie slobodných volieb.

c) uzákonenie slobody tlače a zrušenie cenzúry.

d) oslobodenie politických väzňov a uzákonenie slobody vyznania.

Úloha 12 – 3 body

V novembri 1989 sa v rýchlom slede konštitovali v Čechách, na Slovensku i v prostredí maďarskej menšiny nové nezávislé politické hnutia, ktoré sa stali vedúcimi silami revolučných pohybov. Názvy týchto politických organizácií sú

a) Občanské fórum, Verejnosť proti násiliu, Maďarská nezávislá iniciatíva – Független Magyar Kezdeményezés.

b) Občanské hnutie, Ľudia proti násiliu, Spolupráca – Együttműködés.

c) Československá demokratická iniciatíva, Sloboda a demokracia, Maďarská demokratická strana – Magyar Demokrata Párt.

d) Demokratická alternatíva, Trend tretieho tisícročia, Sloboda a rovnosť – Szabadság és Egyenlőség.

Úloha 13 – 3 body

Podľa ostatného sčítania obyvateľov v roku 2011 žil na Slovensku uvedený počet osôb patriacich k maďarskej menšinovej komunite:

- a) približne 250 tisíc podľa priznanej národnosti, približne 200 tisíc podľa materinského jazyka.
- b) približne 600 tisíc podľa priznanej národnosti, približne 750 tisíc podľa materinského jazyka.
- c) približne 450 tisíc podľa priznanej národnosti, približne 500 tisíc podľa materinského jazyka.
- d) približne 200 tisíc podľa priznanej národnosti, približne 250 tisíc podľa materinského jazyka.

Úloha 14 – 3 body

Pred 40 rokmi, v júli a auguste 1975 sa v Helsinkách zišli hlavy štátov 45 európskych krajín, USA a Kanady na konferencii, ktorá bola prvým takýmto veľkým spoločným rokovaním západných demokratických štátov a štátov sovietskeho bloku po začatí studenej vojny v roku 1947. V záverečnom dokumente konferencie, ktorý sa zvykne nazývať Helsinský záverečný akt, sa účastníci zaviazali k rešpektovaniu hraníc vytýčených po II. svetovej vojne a zároveň k rešpektovaniu ľudských práv svojich obyvateľov a obyvateľiek. Štáty zúčastnené na konferencii neskôr vytvorili osobitnú medzinárodnú organizáciu s názvom

- a) Rada Európy (RE) .
- b) Európska komisia proti rasizmu a intolerancii (ECRI).
- c) Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE).
- d) Európske spoločenstvá (ES).

Úloha 15 – 3 body

Európsky súd pre ľudské práva

- a) má po jednom sudcovi alebo jednej sudkyňi z každého členského štátu Európskej únie.
- b) má po jednom sudcovi alebo jednej sudkyňi z každého členského štátu Rady Európy.
- c) má po jednom sudcovi alebo jednej sudkyňi z každého členského štátu OSN z európskeho regiónu.
- d) nemá sudcov a sudkyne podľa štátnej príslušnosti, vyberajú sa najkvalitnejší na základe otvoreného výberového konania.

Úloha 16 – 4 body

Dočasné vyrovnávacie opatrenia sú podľa antidiskriminačného zákona opatrenia prijaté orgánmi verejnej správy alebo inými právnickými osobami *smerujúce k odstráneniu znevýhodnení* vyplývajúcich z dôvodov rasového alebo etnického pôvodu, príslušnosti k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, rodu alebo pohlavia, veku alebo zdravotného postihnutia, *ktorých cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí v praxi*. Posúďte, ktoré (jediné) z uvedených opatrení je dočasným vyrovnávacím opatrením:

a) úprava priestorov školy umožňujúca pohyb telesne postihnutých detí, kým sa nevybuduje nová, plne bezbariérová škola.

b) nezaradenie na nočnú prácu tehotnej ženy, dojčiacej ženy alebo matky dieťaťa mladšieho ako 9 mesiacov, kým zmienené okolnosti uplynú.

c) umožnenie používania menšinového jazyka v úradnom styku do času, kým štát zabezpečí, aby všetky osoby patriace k menšine ovládali na patričnej úrovni štátny jazyk.

d) organizovanie cielených prípravných programov pre obyvateľov a obyvateľky marginalizovaných komunít žijúcich v podmienkach viacgeneračnej chudoby a viac generácií pretrvávajúcej nízkej miery gramotnosti s cieľom zabezpečenia rovnosti šancí pre ich uplatnenie na trhu práce.

Úloha 17 – 4 body

Na budúci rok budú mať mnohí z vás po prvý krát možnosť využiť právo voliť. Podľa platných právnych predpisov sa pri parlamentných voľbách na Slovensku uplatňuje volebný systém

a) jednokolový (relatívny) väčšinový: územie Slovenska je rozdelené na 150 volebných obvodov. Volič či volička dostane podľa miesta bydliska volebný lístok s menami všetkých osôb kandidujúcich v danom obvode, krúžkovaním si z nich vyberá jedno meno. Mandát získava priamo kandidát/kandidátka s najväčším počtom získaných hlasov v danom obvode.

b) dvojkolový (absolútny) väčšinový: územie Slovenska je rozdelené na 150 volebných obvodov. Volič či volička dostane podľa miesta bydliska volebný lístok s menami všetkých osôb kandidujúcich v danom obvode, krúžkovaním si z nich vyberá jedno meno. Mandát získava kandidát/kandidátka so ziskom najmenej 50% odovzdaných hlasov v danom obvode. Ak nikto nezískal 50%, koná sa druhé kolo, do ktorého postupujú kandidáti/kandidátky umiestnení na prvých dvoch miestach.

c) pomerný s viazanou listinou, s jedným volebným obvodom, bez volebného kvóra: voliči a voličky na celom Slovensku dostanú k dispozícii rovnaké volebné lístky s kandidátnymi listinami politických strán s najviac 150 menami, do urny hádzu jeden

z lístkov, na ktorom nemôžu vykonať žiadne zmeny, mandáty v Národnej rade SR sa rozdelia medzi strany, ktoré v celoštátnom súčte získali aspoň toľko hlasov, koľko je potrebných na dosiahnutie jedného mandátu (t.j. 0,67%).

d) pomerný s otvorenou listinou, s jedným volebným obvodom, s volebným kvórom 5%: voliči a voličky na celom Slovensku dostanú k dispozícii rovnaké volebné lístky s kandidátnymi listinami politických strán s najviac 150 menami, do urny hádžu jeden z lístkov, na ktorom môžu zakrúžkovaním uprednostniť najviac 4 mená, mandáty v Národnej rade SR sa pomerným systémom rozdelia medzi strany, ktoré prekročili hranicu 5% získaných hlasov.

Úloha 18 – 4 body

Európske spoločenstvo (od roku 1993 Európska únia) vyhlasuje počnúc rokom 1983 každoročne jednu dôležitú tému verejných politík, ktorá sa stáva centrom jej pozornosti na daný rok. Európska únia vyhlásila rok 2015 -- aj s cieľom zvýšiť povedomie občanov a občianok Európskej únie o živote ľudí v treťom svete – za

a) Európsky rok rozvoja s podtitulom *Dôstojnosť pre všetkých*.

b) Európsky rok aktívneho starnutia s podtitulom *Podporíme medzigeneračnú solidaritu*.

c) Európsky rok boja proti diskriminácii s podtitulom *Všetci rôzni, všetci rovnakí*.

d) Európsky rok utečencov s podtitulom *Poskytnime azyl všetkým prenasledovaným*.

Úloha 19 – 4 body

Na verejného ochrancu práv (verejnú ochrankyňu práv) sa môžu obrátiť

a) *občania* či *občianky SR*, ktorí sa domnievajú, že pri konaní, rozhodovaní alebo nečinnosti *orgánu verejnej správy* boli porušené ich základné práva a slobody.

b) *všetci obyvatelia a obyvatelky SR*, ktorí sa domnievajú, že pri konaní, rozhodovaní alebo nečinnosti *orgánu verejnej správy* boli porušené ich základné práva a slobody.

c) *občania* či *občianky SR*, ktorí sa domnievajú, že konaním *orgánu verejnej správy, iného právnického subjektu, alebo súkromnej osoby* boli porušené ich základné práva a slobody.

d) *všetci obyvatelia a obyvatelky SR*, ktorí sa domnievajú, že konaním *orgánu verejnej správy, iného právnického subjektu, alebo súkromnej osoby* boli porušené ich základné práva a slobody.

Úloha 20 – 4 body

V máji 2014 Národná rada SR prijala nový zákon upravujúci podmienky výkonu volebného práva v Slovenskej republike. Právo voliť do Národnej rady SR majú podľa tohto zákona

a) *všetky osoby s trvalým pobytom v SR, ktoré v deň volieb dovърšili 18 rokov veku, pričom prekážkou práva voliť je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia a výkon trestu odňatia slobody.*

b) *občania a občianky SR, ktorí a ktoré v deň volieb dovърšili 16 rokov veku, pričom prekážkou práva voliť je výkon trestu odňatia slobody a akékoľvek mentálne zdravotné postihnutie.*

c) *občania a občianky SR, ktorí a ktoré v deň volieb dovърšili 18 rokov veku, pričom prekážkou práva voliť je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany verejného zdravia, výkon trestu odňatia slobody uložený za spáchanie obzvlášť závažného zločinu (s dolnou hranicou trestnej sadzby 10 rokov) a pozbavenie spôsobilosti na právne úkony z dôvodu trvalej duševnej poruchy.*

d) *právo voliť je základným právom a keďže ľudské práva sú univerzálne a neodňateľné, okrem vekovej hranice plnoletosti zákon nestanovil žiadne prekážky a obmedzenia výkonu volebného práva.*

Zdroje:

Všeobecná deklarácia ľudských práv

Ústava Slovenskej republiky, Zbierka zákonov SR, odborné publikácie o ľudských právach

Medzinárodné ľudskoprávne dohovory, denná tlač, internet

Autor: PhDr. Kálmán Petőcz

Recenzentka: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2015

Olympiáda ľudských práv
XVII. ročník, školský rok 2014/2015
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy

Teszt

Kedves Versenyzők,

a teszt 20 feladatot tartalmaz, a megoldásra összesen 45 perc áll rendelkezésetekre. Minden feladatnak egy helyes megoldása van. A helyes megoldás az első tíz, egyszerűbb feladat esetén 2 pontot, a további, bonyolultabb feladatok esetén pedig 3 vagy 4 pontot ér. Gondoljátok át, hogy melyik feladat megoldásához láttok előbb hozzá! Összesen 55 pontot szerezhettek.

A szöveget figyelmesen olvassátok el, válaszaitokat jelöljétek be a válaszadó lap megfelelő mezőjébe!

Nem az számít, hogy megjegyeztétek-e pontosan a dokumentumok szövegeit, hanem az, hogy miképpen gondolkodtok, és érdeklődtök-e a világ történései iránt.

A tesztben használt rövidítések:

EÚ – Európai Unió

SzK – Szlovák Köztársaság

ENSZ – Egyesült Nemzetek Szervezete

1. feladat – 2 pont

A 2014-es év Nobel-békedíjasa(i):

a) Barack Obama, az Amerikai Egyesült Államok elnöke a közel-keleti békefolyamatokhoz való hozzájárulásáért, tekintettel lévén a régióban élők emberi jogainak tiszteletben tartására.

b) Anna Politkovszkaja, az orosz újságíró in memoriam az orosz sajtószabadságért vívott küzdelméért.

c) az olasz parti őrök a több ezer, Afrikából és Szíriából a háború és üldözés elől hajókon Európába menekülő ember megmentéséért.

d) Malála Júszufzai, a pakisztáni diáklány, valamint az indiai aktivista, Kailás Szatjárthi a gyermekek és fiatal emberek elnyomása ellen tett küzdelmükért, hogy minden gyermeknek alanyi jogon járjon az oktatás.

2. feladat – 2 pont

Melyik évben fogadta el az ENSZ Közgyűlése az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát?

- a) 1945
- b) 1948
- c) 1966
- d) 1975

3. feladat – 2 pont

A SzK Emberi Jogi, Nemzeti Kisebbségi és Nemi Egyenlőségi Tanácsa 2014 decemberében jóváhagyott egy átfogó, közpolitikának szóló programtervet az emberi jogok védelméről. Ez az első ilyen jellegű anyag Szlovákiában. A dokumentum címe

- a) a SzK az Emberi Jogok Védelméről és Támogatásáról szóló Stratégiája.
- b) Nemzeti Cselekvési Terv a Diszkrimináció Megelőzéséről és Kiküszöböléséről.
- c) Nemzeti Emberi Jogok Átültetéséről szóló Stratégia.
- d) a SzK Emberi Jogi Oktatásról szóló Terve.

4. feladat – 2 pont

A múlt század hatvanas és hetvenes éveiben a volt szovjet blokk több államában illegális vagy félig illegális polgári ellenzéki csoportosulások jöttek létre. Ilyen ellenzéki mozgalom született Csehszlovákiában is, hogy kérjék az emberi jogok tiszteletben tartását a kommunista rezsimtől. A mozgalom neve

- a) Polgári fórum (Občianske fórum).
- b) Charta 77.
- c) Szolidaritás (Solidarita).
- d) Demokratikus ellenzék (Demokratická opozícia).

5. feladat – 2 pont

25 évvel ezelőtt lépett hatályba az ENSZ Gyermek jogairól szóló Egyezménye. Az egyezmény legfőbb hozadéka, hogy

- a) a gyermekeket az emberi jogok teljes jogú alanyainak ismeri el – a szülői gondoskodás passzív objektumaiból a saját életükről szabadon döntő aktív szubjektumokká váltak.
- b) rögzíti a halálbüntetés gyermekeken való végrehajtásának abszolút tilalmát.
- c) a nagykorúság egységes határaként a 18. életév betöltését állapítja meg.
- d) az eddigi legtöbb állam (194) által ratifikált egyezmény a világon.

6. feladat – 2 pont

Az oktatáshoz való jog egyedülálló helye és jelentősége az emberi jogok között abban áll, hogy

- a) az oktatáshoz való jog a demokratikus társadalmakban nem korlátozható semmilyen oknál fogva.
- b) az oktatáshoz való jog egyetemes és elidegeníthetetlen.
- c) az oktatáshoz való jog szorosan összefügg az információkhoz való hozzáférés és terjesztés jogával.
- d) az oktatáshoz való jog önmagában is emberi jog és egyben az összes többi emberi jog végrehajtásának pótolhatatlan eszköze.

7. feladat – 2 pont

Melyik mondat fejezi ki leginkább az emberi jogok lényegét, értelmét és jelentőségét?

- a) Az emberi jogokat az állam biztosítja polgárai számára, amennyiben a polgárok minden törvényes kötelességüknek eleget tesznek.
- b) Az emberi jogok olyan törvényes garanciák, amelyek az állampolgárokat más kultúrák és értékrendek negatív hatásai elől védik.
- c) Az emberi jogok természetes és elidegeníthetetlen jogok, amelyek minden embert, mint értelemmel, érzékkel és lelkiismerettel megajándékozott lényt megilletnek, valamint szabadságát és méltóságát garantálják.
- d) Az emberi jogok elvont eszmék az egyenlőségről és a szabadságról, amelyek a gyakorlatban úgysem válnak soha valóra. Utópisztikus gondolati képződmények.

8. feladat – 2 pont

Az ENSZ Gyermek jogairól szóló Egyezménye szerint a gyermekek testi fenyegetése és megalázása

- a) csak a szülők részéről engedélyezett és csak olyan mértékben, amely a gyermeknek nem okoz maradandó testi vagy lelki sérülést.
- b) korlátozás nélkül megengedett, a szülők és tanítók nevelési eszközeik megválasztásában szabadon dönthetnek.
- c) nem megengedett, a gyermek minden emberi jog teljes jogú alanya, a kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód minden körülmények között tilos.
- d) a szülők részéről megengedett, ahogyan a régi mondás is tartja „néha nem árt egy atyai pofon”.

9. feladat – 2 pont

Szlovákia területén a nagykorú nők választójogát

- a) 1868-ban, az osztrák-magyar kiegyezés után iktatták törvénybe.
- b) 1921-ben, Csehszlovákia megalakulása után iktatták törvénybe.
- c) 1948-ban, a kommunista hatalomátvétel után iktatták törvénybe.
- d) 1990-ben, a „bársonyos forradalom” után iktatták törvénybe.

10. feladat – 2 pont

A legutóbbi népszámlálás szerint 2011-ben a roma nemzeti kisebbséghez tartozó személyek száma Szlovákiában:

- a) körülbelül 50 ezer a bevallott nemzetiség szerint, körülbelül 150 ezer a szociológiai becslések szerint.
- b) körülbelül 200 ezer a bevallott nemzetiség szerint, körülbelül 750 ezer a szociológiai becslések szerint.
- c) körülbelül 100 ezer a bevallott nemzetiség szerint, körülbelül 400 ezer a szociológiai becslések szerint.
- d) körülbelül 400 ezer a bevallott nemzetiség szerint, körülbelül egymillió a szociológiai becslések szerint.

11. feladat – 3 pont

25 évvel ezelőtt a volt szovjet blokkhoz tartozó államokban megbukott a kommunista rendszer. A szlovákiai forradalmi vezetők két fő követelése, amelyet 1989. november 25-én tettek közzé,

- a) az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez és az Európa Tanácshoz való csatlakozás volt.
- b) a kommunista párt vezető szerepének eltörlése és a szabad választások kiírása volt.
- c) a sajtószabadság törvénybe iktatása és a cenzúra eltörlése volt.
- d) a politikai foglyok szabadon bocsátása és a vallásszabadság engedélyezése volt.

12. feladat – 3 pont

1989 novemberében gyors egymásutánban jöttek létre Csehországban, Szlovákiában és még a magyar kisebbség köreiben is új, független politikai mozgalmak, amelyek a forradalmi történések hajtóerőivé váltak. A következő politikai szervezetekről van szó:

- a) Polgári Fórum (Občanské fórum), Nyilvánosság az erőszak ellen (Verejnost' proti násiliu), Független Magyar Kezdeményezés.
- b) Polgári Mozgalom (Občanské hnutí), Emberek az erőszak ellen (Ľudia proti násiliu), Együttműködés.

- c) Csehszlovák Demokratikus Kezdeményezés (Československá demokratická iniciativa), Szabadság és demokrácia (Sloboda a demokracia), Magyar Demokrata Párt.
d) Demokratikus Alternatíva (Demokratická alternativa), Harmadik évezred trendje (Trend tretieho tisícročia), Szabadság és Egyenlőség.

13. feladat – 3 pont

A legutóbbi népszámlálás szerint 2011-ben a magyar nemzeti kisebbséghez tartozó személyek száma Szlovákiában:

- a) körülbelül 250 ezer a bevallott nemzetiség szerint, körülbelül 200 ezer az anyanyelv szerint.
b) körülbelül 600 ezer a bevallott nemzetiség szerint, körülbelül 750 ezer az anyanyelv szerint.
c) körülbelül 450 ezer a bevallott nemzetiség szerint, körülbelül 500 ezer az anyanyelv szerint.
d) körülbelül 200 ezer a bevallott nemzetiség szerint, körülbelül 250 ezer az anyanyelv szerint

14. feladat – 3 pont

40 évvel ezelőtt, 1975 júliusában és augusztusában Helsinkiben találkozott 35 európai állam, valamint az USA és Kanada államfője egy konferencián, amely a demokratikus országok és a szovjet blokk államainak első ilyen horderejű tárgyalása volt a hidegháború 1947-es kitörése óta. A konferencia záróokmányában, amelyet Helsinkii Záróokmánynak nevezünk, a résztvevők kötelezettséget vállaltak polgáraik emberi jogainak és a 2. világháború utáni határok tiszteletben tartásáért. A konferencián résztvevő államok később egy nemzetközi szervezetet hoztak létre, amelynek neve

- a) Európa Tanács (ET) .
b) Európai Rasszizmus és Intolerancia- Ellenes Bizottság (ECRI).
c) Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ).
d) Európai Közösségek (EK).

15. feladat – 3 pont

Az Emberi Jogok Európai Bírósága

- a) az Európai Unió tagállamaikénti egy-egy bíróból áll.
b) az Európa Tanács tagállamaikénti egy-egy bíróból áll.
c) az ENSZ európai tagállamaikénti egy-egy bíróból áll.
d) bíráit nem az állampolgárság szerint választják, hanem nyílt pályázat útján kerülnek kiválasztásra a legalkalmasabbak.

16. feladat – 4 pont

Az *átmeneti kiegyenlítő intézkedés* a diszkrimináció elleni törvény értelmében az államigazgatási szerv vagy más jogi személy arra irányuló intézkedése, hogy megszüntesse a faji vagy etnikai származásból, a nemzeti kisebbséghez vagy etnikai csoporthoz való tartozásból, a nemi vagy szexuális hovatartozásból, az életkorból vagy egészségkárosodásból eredő hátrányokat, és ezáltal az esélyegyenlőség gyakorlati érvényesülését szolgálja. A következő intézkedések közül jelöljétek meg azt, amelyik (egyedülként) átmeneti kiegyenlítő intézkedés:

a) az iskola termeinek olyan átrendezése, amely lehetővé teszi a testi fogyatékkal élő gyermekek mozgását addig, amíg fel nem épül az új, teljesen akadálymentesített iskola.

b) terhes nő, szoptató nő és 9 hónapnál fiatalabb gyermek édesanyja felmentése az éjszakai munkavégzés alól mindaddig, amíg a szóban forgó körülmények fennállnak.

c) a kisebbségi nyelv hivatalos érintkezésben való használatának engedélyezése addig, amíg az állam be nem biztosítja az államnyelv megfelelő szintű ismeretét minden kisebbséghez tartozó személy számára.

d) a társadalom peremére került, többgenerációs szegénységben élő és többgenerációs alacsony írás-olvasási szintű polgárok munkaerő-piaci esélyegyenlőségét célzó felkészítő programok szervezése.

17. feladat – 4 pont

Jövőre sokaknak közületek lehetősége nyílik választójogával élni. A szlovákiai jogrend szerint a parlamenti választások során alkalmazott választási rendszer

a) egy fordulós (relatív) többségi: Szlovákia területe 150 választókörzetre van osztva. A választópolgár lakhelye szerinti szavazólapot kap az adott választási körzetben induló összes jelölt nevével, ezek közül egy nevet karikáz be. Mandátumot az adott választókörzetben legtöbb szavazatot elért jelölt szerez.

b) kétfordulós (abszolút) többségi: Szlovákia területe 150 választókörzetre van osztva. A választópolgár lakhelye szerinti szavazólapot kap az adott választási körzetben induló összes jelölt nevével, ezek közül egy nevet karikáz be. Mandátumot az a jelölt szerez, aki az adott választókörzetben a leadott szavazatok legalább 50 %-át eléri. Amennyiben egy jelölt sem szerez 50%-ot, második fordulóra kerül sor, amelybe az első két helyen végzett jelöltek jutnak csak tovább.

c) arányos kötött listás, egy választókörzettel, kvóta nélküli: Szlovákia minden választópolgára azonos szavazólap-csomagot kap az induló politikai pártok listáival, listánként legfeljebb 150 névvel; az urnába egy listát dob be, amelyen nem változtathat semmit; a mandátumok azok között a politikai pártok között kerülnek

szétosztásra, amelyek az országos összesítésben legalább annyi szavazatot kapnak, amennyi egy mandátum megszerzéséhez szükséges (0,67%).

d) arányos szabad listás, egy választóközzel, 5%-os kvótával: Szlovákia minden választópolgára azonos szavazólap-csomagot kap az induló politikai pártok listáival, listánként legfeljebb 150 névvel; az urnába egy listát dob be, amelyen karikázással legfeljebb 4 nevet részesíthet előnyben; a mandátumok azok között a politikai pártok között kerülnek arányosan szétosztásra, amelyek átlélik az 5%-os küszöböt.

18. feladat – 4 pont

Az Európai Közösség (1993 óta Európai Unió) 1983 óta minden évben meghirdet egy közpolitikai témát, amely arra az évre figyelme középpontjába kerül. Az Európai Unió 2015-re meghirdette – többek között azt a célt is szem előtt tartva, hogy növelje az unió polgárainak tájékozottságát a harmadik világról -

a) a Fejlesztés Európai Évét, amelynek mottója: „A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk”.

b) a Tevékeny Időskor Európai Évét, amelynek mottója: „Támogassuk a nemzedékek közti szolidaritást”.

c) a Diszkrimináció Elleni Küzdelem Évét, amelynek mottója: „Te is más vagy, te sem vagy más”.

d) a Menekültek Európai Évét, amelynek mottója: „Adjunk menedéket minden üldözöttnek”.

19. feladat – 4 pont

Az állampolgári jogok biztosához fordulhat

a) a SzK minden állampolgára, aki úgy véli, hogy alapvető jogait és szabadságjogait megsértették valamely közigazgatási szerv eljárásával, határozatával, vagy tétlenségével.

b) a SzK minden lakosa, aki úgy véli, hogy alapvető jogait és szabadságjogait megsértették valamely közigazgatási szerv eljárásával, határozatával, vagy tétlenségével.

c) a SzK minden állampolgára, aki úgy véli, hogy alapvető jogait és szabadságjogait megsértették valamely közigazgatási szerv, egyéb jogi személy vagy más egyén eljárásával, határozatával, vagy tétlenségével.

d) a SzK minden lakosa, aki úgy véli, hogy alapvető jogait és szabadságjogait megsértették valamely közigazgatási szerv, egyéb jogi személy vagy más egyén eljárásával, határozatával, vagy tétlenségével.

20. feladat – 4 pont

2014 májusában a SzK Nemzeti Tanácsa új törvényt fogadott el a választójog gyakorlásának feltételeiről Szlovákiában. A SzK Nemzeti Tanácsába jogosult választani

a) a SzK minden *lakosa*, aki a SzK területén *lakóhellyel* rendelkezik, és legkésőbb a választások napján betöltötte *18. életévét*, miközben akadályoztatást jelent a választójog gyakorlásában, ha törvényben meghatározott módon korlátozzák a személyi szabadságot az *emberek egészségének védelme* érdekében vagy a *szabadságvesztés-büntetés töltése* miatt.

b) a SzK minden *állampolgára*, aki legkésőbb a választások napján betöltötte *16. életévét*, miközben akadályoztatást jelent a választójog gyakorlásában a *szabadságvesztés-büntetés töltése* vagy *bármilyen mentális fogyatékoság*.

c) a SzK minden *állampolgára*, aki legkésőbb a választások napján betöltötte *18. életévét*, miközben akadályoztatást jelent a választójog gyakorlásában, ha törvényben meghatározott módon korlátozzák a személyi szabadságot az *emberek egészségének védelme érdekében*, a *szabadságvesztés-büntetés töltése* különösen *súlyos bűncselekmény elkövetése miatt* (a büntetési tétel alsó határa 10 év), vagy a *cselekvőképességtől történt megfosztás tartós szellemi zavar okából*.

d) mivel a választójog alapjog és az emberi jogok egyetemesek és elidegeníthetetlenek, a nagykorúságon kívül a törvény nem szab más korlátozásokat gyakorlására.

Felhasznált források:

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata

Szlovák Köztársaság Alkotmánya, SzK Törvénytára, emberjogi szakirodalom

Nemzetközi emberjogi dokumentumok, napi sajtó, internet

Szerző: PhDr. Petőcz Kálmán

Szaklektor: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Fordította: Mgr. Hodossy Katalin

Szerkesztette: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Emberjogi Olimpia Országos Bizottsága

Kiadja: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2015

4.2. Tézy pre ústnu časť krajských kôl OLP

Olympiáda ľudských práv

XVII. ročník, školský rok 2014/2015

Krajské kolo

Kategória: Stredné školy

Tézy pre ústnu časť súťaže

1. Teroristi v Paríži zaútočili na sídlo satiricko-humoristického časopisu Charlie Hebdo a zavraždili 12 ľudí. O niekoľko dní francúzska polícia útočníkov zneškodnila. Následne sa konala v Paríži veľká manifestácia.

Na základe svojich vedomostí a informácií získaných z médií vysvetlite, o konflikt akých ľudských práv ide v tomto prípade. Ako by ste reagovali vy na mieste francúzskej vlády? Aké opatrenia by ste urobili, aby ste zadosťučinili požiadavkám bezpečnosti, ochrany života ľudí a zároveň aj požiadavke rešpektovania ich základných práv a slobôd?

2. Nobelova cena za mier za rok 2014 bola udelená aj pakistanskej školáčke Malále Júsofzaj za presadzovanie práva na vzdelanie pre všetky deti.

Vysvetlite, prečo je právo na vzdelanie takým dôležitým ľudským právom? Stručne vyložte, čo viete o uplatňovaní tohto práva v tej časti sveta, odkiaľ pochádza Malála a porovnajte to s uplatňovaním práva na vzdelanie v našej krajine.

3. Všeobecná deklarácia ľudských práv bola Organizáciou Spojených národov prijatá v roku 1948.

Vysvetlite politický a historický kontext prijatia tohto dokumentu. V čom priniesol nový pohľad na chápanie ľudských práv a v čom vidíte jeho hlavný prínos?

4. Pred viac ako 25 rokmi, v novembri 1989 začal vo vtedajšej Československej socialistickej republike proces zásadných politických a spoločenských zmien, nazývaný aj „nežná revolúcia“. Aktívne sa do nej zapojilo aj mnoho študentov a študentiek. Dvoma kľúčovými požiadavkami Verejnosti proti násiliu, politického hnutia stojaceho na čele spoločenských zmien, bolo zrušenie vedúcej úlohy komunistickej strany v spoločnosti a vypísanie slobodných volieb.

Na základe preštudovanej literatúry, alebo na základe rozprávania svojich rodičov či príbuzných vysvetlite, prečo považovali revolucionári v roku 1989 práve tieto dva ciele za kľúčové z pohľadu budovania demokratickej spoločnosti?

5. V politickom a spoločenskom diskurze aj v médiách sa môžete často stretnúť s výrazmi *integrácia* (napr. integrácia cudzincov, či školská integrácia osôb so zdravotným postihnutím) *inklúzia* (napr. inklúzia Rómov a Rómok) a *asimilácia* (napr. prirodzená vs. násilná asimilácia príslušníkov a príslušníčok národnostných menšín).

Vysvetlite, aký je rozdiel medzi pojmami asimilácia, integrácia a inklúzia, aký model začleňovania príslušníčok a príslušníčok menšinových skupín do spoločnosti by ste uprednostnili Vy a prečo?

6. Ústava SR zakotvuje petičné právo ako jedno z občianskych a politických práv. Petíciou môžu ľudia iniciovať aj ľudové hlasovanie - referendum. Predmetom petície a referenda však podľa našej ústavy nemôžu byť ľudské práva.

Vysvetlite, prečo ľudské práva nemôžu byť predmetom petície a referenda? Čo v praxi znamená tento zákaz? Je podľa Vás tento zákaz v súlade s podstatou demokracie?

7. Takmer dennodenne sa z médií dozvedáme o dramatickom osude ľudí z Afriky a Blízkeho východu, ktorí sa snažia na chatrných plavidlách doplaviť do Európy.

Skúste vysvetliť, čo je podstatou práva na azyl (práva na útočisko) a ako by ste riešili problém utečencov a utečieniek? Viete v základných rysoch povedať, ako sa stavia k utečeneckej problematike Slovenská republika?

8. Pred 70 rokmi sa skončila druhá svetová vojna, najväčšia tragédia v dejinách ľudstva. Najhroznejšou udalosťou spätou s vojnou bol holokaust.

Uvedte, aké základné ľudské práva boli od nástupu nacistov k moci postupne osobám židovského pôvodu odopierané, popíšte stručne ich situáciu pred deportáciami a v koncentračných a vyhladzovacích táboroch.

9. Verejná ochrankyňa práv vykonala prieskum dodržiavania základných práv a slobôd maloletých detí umiestnených v reedukačných centrách (nesprávne a zastaralo niekedy nazývaných polepšovne) v Slovenskej republike. Svoje zistenia a odporúčania publikovala v správe zverejnenej v júli 2014.

Nezávisle od toho, či ste správu, či informácie o nej čítali, pokúste sa na základe vlastnej úvahy podať stručný výklad o tom, aké základné práva a slobody detí môžu byť porušované v reedukačných centrách a iných zariadeniach, poskytujúcich špeciálnu výchovnú starostlivosť pre deti za účelom uľahčenia ich opätovného začlenenia do pôvodného sociálneho prostredia.

10. Od roku 1991 platí na Slovensku zákaz trestu smrti. Od roku 2003 je tento zákaz absolútny, čo znamená, že sa vzťahuje aj na činy spáchané v čase vojny alebo v čase bezprostrednej hrozby vojny.

Uvedte ľudskoprávne dôvody zrušenia trestu smrti, prípadne vysvetlite svoje stanovisko v otázke trestu smrti v širších súvislostiach. Panuje podľa vás v tejto závažnej ľudskej otázke viac-menej svetová zhoda?

11. V súvislosti s prípravou Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike sa v odborných kruhoch i v médiách často hovorilo o probléme „vymáhateľnosti práv“.

Uvedte, čo si predstavujete pod pojmom vymáhateľnosť ľudských práv. Vysvetlite, ako súvisí vymáhateľnosť ľudských práv s demokraciou a správnym fungovaním mocenských orgánov a inštitúcií štátu.

12. V škole i na pracovisku Vašich rodičov môže dochádzať k rôznym prejavom priamej a nepriamej diskriminácie čiže nerovného zaobchádzania. Diskriminácia môže byť nerovné zaobchádzanie štátu s občanmi a občiankami, nerovné zaobchádzanie nadriadených s podriadenými, ale môže k nemu dochádzať aj vo vzťahu dvoch alebo viacerých fyzických osôb (žiakov a žiačok či zamestnancov a zamestnankýň) vzájomne.

Zamyslite sa nad tým, k akým rôznym formám a prejavom diskriminácie dochádza v škole alebo na pracovisku. Uvedte konkrétne prípady a popíšte ich. Ako by ste sa Vy postavili k prípadu/druhu diskriminácie, ktorý ste uviedli, ak by sa Vás osobne týkala?

13. V roku 2012 Krajský súd v Prešove rozhodol, že na jednej zo škôl v kraji dochádza k segregácii rómskych detí a zaviazal školu k náprave daného stavu.

Vysvetlite, čo chápete pod pojmom segregácia v škole a skúste načrtnúť, v čom vidíte najväčšie problémy vzdelávania detí z rómskych osád. Ako by ste Vy riešili ich situáciu? Snažte sa používať ľudskoprávne argumenty.

14. Určite poznáte vo svojom okolí, medzi priateľmi alebo známymi osobu so zdravotným postihnutím. Výkon niektorých ľudských práv v prípade osôb so zdravotným postihnutím alebo so zdravotným problémom môže byť sťažený.

Uvedte, aké opatrenia zo strany štátu či prevádzkovateľov verejných zariadení a inštitúcií sú potrebné, aby osoby so zdravotným postihnutím mohli vo svojom živote rovnocenne realizovať svoje ľudské práva, konkrétne právo prijímať a rozširovať informácie a právo voliť.

15.V našej ústave i v medzinárodných dokumentoch je zakotvený princíp rodovej rovnosti (rovnoprávnosti a rovnosti príležitostí mužov a žien).

Uvedte, v čom vidíte v súčasnosti najväčšie problémy a pretrvávajúce nedostatky v oblasti napĺňania zásady rodovej rovnosti. Prečo muselo podľa Vás v histórii ľudstva uplynúť až také dlhé obdobie, kým sa aspoň na papieri dosiahla plná rovnoprávnosť žien a mužov?

Autor: PhDr. Kálmán Petőcz

Recenzentka: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2015

Olympiáda ľudských práv

XVII. ročník, školský rok 2014/2015

Krajské kolo

Kategória: Stredné školy

Szóbeli tételek

1. Terroristák támadták meg a Charlie Hebdo francia satirikus hetilap párizsi székházát, és megöltek 12 embert. Néhány nappal később a francia rendőrség elfogta a támadókat. Ezt követően tömegek tüntettek Párizsban.

Saját tudásotok és a médiából szerzett ismereteitek alapján magyarázzátok meg, hogy mely emberi jogok kerültek itt konfliktusba! Hogyan reagálnátok Ti a francia kormány helyében? Milyen intézkedéseket hoznátok a közbiztonság és az emberek életének védelme érdekében úgy, hogy közben az alapjogokat és szabadságjogokat is tiszteletben tartsátok?

2. 2014 egyik Nobel-békedíjasa a pakisztáni diáklány, Malála Júszufzai lett azért a küzdelméért, hogy minden gyermeknek alanyi joga járjon az oktatás.

Magyarázzátok meg, hogy miért olyan fontos emberi jog az oktatáshoz való jog! Röviden ismertessétek, hogy mit tudtok a műveltséghez való jog gyakorlásáról a világ azon részében, ahonnan Malála származik, és hasonlítsátok össze a műveltséghez való jog gyakorlásával Szlovákiában!

3. Az ENSZ Közgyűlése 1948-ban elfogadta az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát.

Mutassátok be az említett dokumentum elfogadásának politikai és történelmi kontextusát! Milyen új nézőpontból közelítette meg az emberi jogok értelmezését és miben látjátok fő hozadékát?

4. Több mint 25 évvel ezelőtt, 1989 novemberében az akkori Csehszlovák Szocialista Köztársaságban kezdetét vette a politikát és a társadalmat alapvetően megváltoztató folyamat, a „bársonyos forradalom”. Sok diák és diáklány is tevékeny részesévé vált. A társadalmi változások élén álló Nyilvánosság az erőszak ellen (Verejnost' proti násiliu) politikai mozgalom két fő követelése a kommunista párt vezető szerepének eltörlése és a szabad választások kiírása volt.

A szakirodalom szerint, a szüleitek vagy rokonaitok elbeszélései alapján magyarázzátok el, hogy a forradalmárok miért éppen ezt a két célt tartották kulcsfontosságúnak a demokratikus társadalom kialakításában 1989-ben!

5. A politikai és közéleti diskurzusban és a médiákban is gyakran találkozunk az *integráció* (például külföldiek integrációja, testi fogyatékkal élők iskolai integrációja), az *inklúzió* (romák inklúziója) és az *asszimiláció* (nemzeti kisebbséghez tartozó személyek természetes vagy kényszerített asszimilációja) fogalmakkal.

Magyarázzátok el az integráció, inklúzió és asszimiláció fogalmak közti különbséget! A kisebbségi csoportokhoz tartozó személyek társadalmi beilleszkedésének melyik modelljét részesítenétek Ti előnyben és miért?

6. A SzK Alkotmánya rögzíti a petíciós jogot, mint polgári és politikai jogot. Petícióval a polgárok népszavazást, azaz referendumot is kezdeményezhetnek. A SzK Alkotmánya szerint azonban az emberi jogok nem lehetnek petíció vagy népszavazás tárgya.

Magyarázzátok el, hogy miért nem lehetnek az emberi jogok petíció vagy népszavazás tárgya! Mit jelent a gyakorlatban ez a tilalom? Összhangban van szerintetek ez a tilalom a demokrácia lényegével?

7. A média szinte naponta ad újabb híreket az Afrikából és Közel-Keletről roszakatag hajókon Európába menekülő emberek dramatikus sorsáról.

Magyarázzátok meg, hogy mi a menedéjog lényege és hogyan oldanátok meg Ti a menekültekkel kapcsolatos problémákat! Fel tudjátok nagy vonalakban vázolni, hogyan áll Szlovákia a menekültügyi kérdéshez?

8. 70 évvel ezelőtt ért véget a 2. világháború, az emberiség történelmének legnagyobb tragédiája. A háborúhoz kapcsolódó legnagyobb borzalom a holokauszt volt.

Ismertessétek, hogy a náci hatalomátvétel után a zsidó származású személyeket milyen alapvető emberi jogaitól fosztották meg, röviden írjátok körül helyzetüket a deportáció előtt, valamint a koncentrációs- és megsemmisítő táborokban!

9. Az állampolgári jogok biztosa felmérést végzett a reedukációs központokban (helytelen és elévült megnevezésük javítóintézet) elhelyezett kiskorú gyerekek alapvető jogainak és szabadságjogainak betartásáról a Szlovák Köztársaságban. Észrevételeit és ajánlásait a 2014 júliusában kiadott jelentésében foglalta össze.

Függetlenül attól, hogy a jelentést vagy a róla szóló híreket olvastátok-e, próbáljátok saját megítélésetek szerint röviden képet adni arról, hogy milyen alapvető emberi jogai és szabadságjogai sérülhetnek meg azoknak a gyerekeknek, akik reedukációs központban vagy más olyan intézetben tartózkodnak, amely számukra speciális nevelési gondoskodást nyújt eredeti szociális környezetükbe való beilleszkedésük elősegítése céljából.

10. 1991 óta Szlovákiában tilos a halálbüntetés. 2003 óta ez abszolút tilalom, ami annyit jelent, hogy a háború vagy háborútól való közvetlen fenyegetettség idején elkövetett tettekre is vonatkozik.

Ismertessétek a halálbüntetés eltörlésének emberjogi okait, esetleg magyarázzátok meg saját álláspontotokat a halálbüntetésről széles összefüggésben! Véleményetek szerint van a világnak ebben a nagyon fontos emberi kérdésben többé-kevésbé egységes álláspontja?

11.A SzK Emberi Jogok Védelméről és Támogatásáról szóló Stratégiájának előkészítése folyamán gyakran került szóba szakmai körökben és a médiában egyaránt a „jogérvényesítés” problémaköre.

Ismertessétek, hogy mit értünk az emberi jogok érvényesíthetősége alatt! Magyarózzátok meg, hogy miként függ össze az emberi jogok érvényesíthetősége a demokráciával és a hatalmi szervek és állami intézmények megfelelő működésével!

12.Az iskolában és még a születek munkahelyén is előfordulhat a diszkrimináció - megkülönböztető bánásmód - nyílt vagy burkolt formában. Diszkriminációnak minősülhet az állam megkülönböztető bánásmódja polgáraival szemben, a felettesek megkülönböztető bánásmódja beosztottjaikkal szemben, de felléphet két vagy több természetes személy (diákok, munkavállalók) közti kapcsolatokban is.

Gondolkozzatok el azon, hogy a diszkrimináció milyen különféle formái és megnyilvánulásai lehetségesek az iskolában vagy a munkahelyen! Mutassatok be néhány konkrét példát! Miként viszonyulnátok Ti a diszkrimináció általatok hozott példájához/formájához, ha az személyesen érintene Benneteket?

13.2002-ben az Eperjesi Kerületi Bíróság ítéletében kimondta, hogy a megye egyik iskolájában fennáll a roma gyermekek szegregációjának ténye, és az iskolát a jogszerű állapot helyreállítására kötelezte.

Magyarózzátok meg, hogy mit értünk az iskolai szegregáció fogalma alatt és próbáljátok felvázolni, hogy miben látjátok a romatelepekről származó gyermekek oktatásának legfőbb problémáit! Miként oldanátok meg Ti az ő helyzetüket? Törekedjete emberjogi érvelést alkalmazni!

14.Biztosan van a baráti vagy az ismerősi körökben fogyatékkal élő ember. A fogyatékkal vagy egészségügyi gondokkal élő személyek némely emberi jogainak gyakorlása nehézségekbe ütközhet.

Ismertessétek, hogy milyen intézkedések szükségesek az állam vagy közigazgatás és intézmények üzemeltetői részéről ahhoz, hogy a fogyatékkal élő személyek

egyenrangúan gyakorolhassák emberi jogaikat, nevezetesen az információk fogadásához és terjesztéséhez való jogukat és választójogukat!

15.A SzK Alkotmánya és a nemzetközi dokumentok egyaránt rögzítik a nemi egyenlőség elvét (a férfiak és a nők közötti egyenjogúság és egyenlőség).

Ismertessétek, hogy miben látjátok jelenleg a nemi egyenlőség elvének érvényesülésével kapcsolatos legnagyobb gondokat és máig tartó elégtelenségeket! Miért volt szükség szerintetek olyan hosszú időre ahhoz, hogy legalább papíron érvényt nyerjen a férfiak és nők közötti egyenlőség?

Autor: PhDr. Kálmán Petőcz

Recenzentka: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Prekladateľka: Mgr. Hodossy Katalin

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2015

4.3. Správy o školských a krajských kolách OĽP

4.3.1. OĽP v Banskobystrickom kraji

Správu predložil: Mgr. Roman Balko, predseda KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	29			
z toho	gymnazií:	14	SOŠ:	15
Počet zúčastnených súťažiacich:	574			
z toho	žiačok:	368	žiakov:	206
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	29			
z toho	učiteliek:	23	učiteľov:	6

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: Mgr. Roman Balko

Organizátor - inštitúcia: CVČ Junior Banská Bystrica

Organizátor - osoba: Mgr. Jana Hrabovská

Miesto konania súťaže: CVČ Junior Banská Bystrica

Dátum konania súťaže: 5.2.2015

Počet prihlásených škôl:	29			
z toho	gymnazií:	14	SOŠ:	15
Počet zúčastnených škôl:	28			
z toho	gymnazií:	13	SOŠ:	15
Počet prihlásených súťažiacich:	29			
z toho	žiačok:	18	žiakov:	11
Počet zúčastnených súťažiacich:	28			
z toho	žiačok:	17	žiakov:	11
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	29			
z toho	učiteliek:	23	učiteľov:	6

Do celoštátneho kola postúpili:

	Meno a priezvisko	Škola
1.	Cudziš Ľuboš	Spojená škola – OA Modrý Kameň
2.	Albertová Simona	Prvé slovenské literárne gymnázium Revúca
3.	Sárová Dorota Paulína	Gymnázium B.S. Timravy Lučenec
4.	Kečkárová Radoslava	Gymnázium A. H. Škultétyho Veľký Krtíš
5.	Schnitzerová Alexandra	Gymnázium Ľ. Štúra Zvolen
6.	Azzamová Katarína	Gymnázium M. Kováča Banská Bystrica
7.	Rusnák Patrik	Gymnázium A. Sládkoviča Banská Bystrica
8.	Čierna Vanesa	Katolícke gymnázium Š. Moysesu Banská Bystrica

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: CVČ Banská Bystrica

Spolupracujúce subjekty: CVČ Banská Bystrica

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich:
choroba

Test (vrátane najnižšieho a najvyššieho bodového zisku): 12/50

Ústna časť/tézy (vrátane najnižšieho a najvyššieho bodového zisku): 26/55

Krajská porota:

I. porota: predseda: Mgr. M. Holéczy PhD., Gymnázium JGT B. Bystrica, členky: Ľ. Knollová, Gymnázium Ľ. Štúra Zvolen, PhDr. A. Brdárska, PSLG Revúca

II. porota: predsedníčka: Mgr. E. Valovičová, SOŠ Lesnícka B. Štiavnica, členky: PhDr. V. Rapcová, Gymnázium BST Lučenec, Mgr. S. Kubíková, SOŠ Drevárska Zvolen

III. porota: predseda: Mgr. Š. Suja, SOŠ HSaO Zvolen, člen a členka: Mgr. R. Surma - SOA Žiar n. Hronom, PaedDr. M. Stejskalová, Gymnázium M. Kováča B. Bystrica

Pripomienky zo strany súťažiacich: 30% hodnotilo test a tézy ako veľmi náročné, menej politiky (test), zavádzajúce otázky, nerovnomerná náročnosť téz (č. 5/č. 14)

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: tézy poslať skôr (najneskôr v decembri), menej dejín, viac ľudských práv, obmedziť posudzovanie problémov z hľadiska menšieho počtu dokumentov o ľudských právach.

Financovanie krajského kola: CVČ Banská Bystrica, občerstvenie pre súťažiacich a poroty, diplomy, DVD od UNHCR.

Spolupráca: Počas krajského kola sa uskutočnila krátka prezentácia organizácie Amnesty International Slovensko.

Predseda KK OĽP Roman Balko oceňuje víťazky a víťazov banskobystrického krajského kola

4.3.2. OĽP v Bratislavskom kraji

Správu predložila: Mgr. Zuzana Smetanová, predsedníčka KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	25				
z toho	Lýceum: 1	gymnázií:	18	SOŠ:	6
Počet zúčastnených súťažiacich:	354				
z toho		žiačok:	145	žiakov:	209
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	25				
z toho		učiteliek:	17	učiteľov:	8

Poznámky k priebehu a návrhy:

školské kolá prebehli formou testu, kde sa využili testy z minulých ročníkov OĽP a diskusie k tézám opäť využili materiály z minulých ročníkov. Na 90 % školy využili výber s účasťou žiakov a žiačok školy.

Na jednej škole sa dobrovoľník žiak prihlásil, ale neodovzdali mu pozvánku na krajské kolo! Účasť sme vyriešili s rodičom žiaka.

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: Mgr. Zuzana Smetanová

Organizátor - inštitúcia: SOŠHSaO Na pántoch 9, Bratislava, Okresný úrad odbor školstva BA

Organizátor - osoba: Mgr. Zuzana Smetanová

Miesto konania súťaže: SOŠHSaO Na pántoch 9, Bratislava

Dátum konania súťaže: 5.2.2015

Počet prihlásených škôl:	23				
z toho	Lýceum: 1	gymnáziá:	17	SOŠ:	5
Počet zúčastnených škôl:	22				
z toho	Lýceum: 1	gymnáziá:	16	SOŠ:	5
Počet prihlásených súťažiacich:	39				
z toho		žiačok:	22	žiakov:	17
Počet zúčastnených súťažiacich:	36				
z toho		žiačok:	21	žiakov:	15
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	17				
z toho		učiteliek:	13	učiteľov:	4

Do celoštátneho kola postúpili:

	Meno a priezvisko	Škola
1.	Sečka Michal	Gymnázium Pankúchová ul., Bratislava
2.	Mačaj Andrej	Gymnázium Pankúchová ul., Bratislava
3.	Harušinec Adam	Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, Bratislava
4.	Matusek Miloš	Gymnázium I. Horvátha, Bratislava
5.	Schindler Richard N.CH.	Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, Bratislava
6.	Svičeková Lucia	Gymnázium I.Horvátha, Bratislava
7.	Lippová Vanesa	Gymnázium Grosslingová ul., Bratislava
8.	Jursa Daniel Kvetoslav	Gymnázium Malacky

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: SOŠHSaO Na pántoch 9, Bratislava

Spolupracujúce subjekty: Amnesty International Slovensko, ALUMNI klub OLP

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich: PN súťažiacich

Test: (vrátane najnižšieho a najvyššieho bodového zisku): max. počet: 49 bodov - 2 súťažiaci

Najmenej: 23 bodov - 2 súťažiaci

Ústna časť/tézy: (vrátane najnižšieho a najvyššieho bodového zisku): 55 bodov prví traja v každej porote, najmenej 15 bodov. Ústna časť prebiehala v troch porotách. Porota zostavila poradie, z každej poroty prví traja získali 55 bodov, ostatní podľa bodového hodnotenia porôt. Členom jednej poroty bol ALUMNI OLP Ivar Smaho, v druhej a tretej zástupkyne Amnesty International Slovensko, ALUMNI Patrik Nalešnik bol spoluorganizátorom a pozorovateľom v porotách.

Krajská porota: Mgr. Zuzana Smetanová, Mgr. Jana Gábrišová, Mgr. Jana Bohunická, Mgr. Iveta Čorňáková, Mgr. Anna Wollnerová, Mgr. Zuzana Deáková, PhDr. Naďa Pilátová

Pripomienky zo strany súťažiacich: dodať kontroverznejšie a zaujímavejšie tézy; prezentovať svoj názor a diskutovať o ľudských právach; dať do testu aj otvorené otázky, vyhnúť sa štatistickým otázkam, nie sú pre kompetencie také relevantné; dodržiavať čas v ústnej časti aj zo strany ALUMNI; tézy poskytnúť skôr; páčilo sa vyplnenie medzičasu v súťaži zo strany organizátorov; výborná atmosféra, v dvoch prípadoch až super !

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: voliť otázky tak, aby vždy bola naozaj len jedna správna odpoveď; nahradiť otázky 3 a 10. Test: dobrý, kvalitný, hodný krajského kola OLP, páčilo sa rozdelenie odpovedí za dva a viac bodov. Tézy: ak sú poskytnuté skôr a sú kontroverznejšie, to je veľký krok k objektivite, pokračovať v tomto trende.

Financovanie krajského kola (kto financoval a čo bolo poskytnuté - strava, preplatenie cestovného, diplomy, ceny): Okresný úrad Bratislava, odbor školstva na základe zmluvy medzi odborom školstva a SOŠHSaO Na pántoch 9 financoval stravné, priestory, ceny, kopírovanie, tlač, kancelárske potreby.

Dary: Knižné publikácie poskytli aj UNHCR, regionálne centrum Budapešť.

Darina De Jaegher (ŠPÚ) a Dagmar Horná (CK OĽP) blahoželajú víťazom krajského kola OĽP v bratislavskom kraji

4.3.3. OĽP v Košickom kraji

Správu predložila: PaedDr. Jaroslava Mamčaková, predsedníčka KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	50			
z toho	gymnázií:	22	SOŠ:	28
Počet zúčastnených súťažiacich:	832			
z toho	žiakov:	353	žiakov:	479
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	50			
z toho	učiteliek:	45	učiteľov:	5

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: PaedDr. Jaroslava Mamčaková

Organizátor - inštitúcia:

Organizátor - osoba: PaedDr. Jaroslava Mamčaková, Eva Škrípková (CVČ - RCM Košice)

Miesto konania súťaže: Gymnázium, Alejová 1, 040 13 Košice

Dátum konania súťaže: 5.2.2015

Počet prihlásených škôl:	50			
z toho	gymnázia:	22	SOŠ:	28
Počet zúčastnených škôl:	46			
z toho	gymnázia:	20	SOŠ:	26
Počet prihlásených súťažiacich:	50			
z toho	žiačok:	28	žiakov:	22
Počet zúčastnených súťažiacich:	46			
z toho	žiačok:	26	žiakov:	20
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	35			
z toho	učiteliek:	30	učiteľov:	5

Do celoštátneho kola postúpili:

	Meno a priezvisko	Škola
1.	Engel Marek	Gymnázium, Šrobárova, Košice
2.	Hradický Ján	Gymnázium, Poštová, Košice
3.	Rochová Paulína	Gymnázium, Školská, Spišská Nová Ves
4.	Chlebáková Kristína	Gymnázium, Ľ. Štúra, Michalovce
5.	Kalmár Jakub	Gymnázium, Trebišovská, Košice
6.	Vagabov Alan	Gymnázium, Veľké Kapušany
7.	Jursa Juraj	Gymnázium, Alejová 1, Košice
8.	Svrčina Martin	Gymnázium sv. Košických mučeníkov, Košice

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: Gymnázium, Alejová 1, Košice

Spolupracujúce subjekty: CVČ – RCM, Strojárska 3, Košice

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich: prihlásení nedocestovali, neuviedli dôvod neúčasti.

Test (vrátane najnižšieho a najvyššieho bodového zisku): 5/55

Ústna časť/tézy (vrátane najnižšieho a najvyššieho bodového zisku): 15/45

Krajská porota: Predsedníčka: PaedDr. Jaroslava Mamčaková; Členky a členovia: PaedDr. Daniel Dziak, Mgr. Danica Fuzesiová, GY J. A. Komenského, Košice, Mgr. Eva Goblová, SZS, Moyzesova 17, Košice, PhDr. Vladimír Hirjak, GY P. Horova, Michalovce, Mgr. Marek Marjov, GY, Sečovce, Mgr. Radoslava Dedinová, Gy kpt. Nálepku, Sobrance, PhDr. Milan Tomko, GY L. Štúra, Michalovce, Mgr. Mária Vargová, GY M. R. Štefánika, Košice, Mgr. Miriam Vyšňovská, SOOŠ elektrotechnická, Spišská Nová Ves.

Pripomienky zo strany súťažiacich: žiadne

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: kritika neskorého uverejnenie téz pre aktuálny ročník

Financovanie krajského kola: CVČ - RCM Košice

Fotografická dokumentácia: http://rcm.sk/wppg_photogallery/gallery23/

4.3.4. OĽP v Nitrianskom kraji

Správu predložila: PhDr. Ivana Semjanová, predsedníčka KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	36		
z toho	gymnázií:	14	SOŠ: 22
Počet zúčastnených súťažiacich:	531		
z toho	žiačok:	254	žiakov: 277
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	30		
z toho	učiteliek:	22	učiteľov: 8

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: PhDr. Ivana Semjanová

Organizátor - inštitúcia: Okresný úrad Nitra – odbor školstva

Organizátor - osoba: PaedDr. Rozália Bezáková

Miesto konania súťaže: Gymnázium, Školská 26, Vrábľe

Dátum konania súťaže: 5.2.2015

Počet prihlásených škôl:	36		
z toho	gymnázia:	14	SOŠ: 22

Počet zúčastnených škôl:	32		
z toho	gymnázia:	14	SOS: 28
Počet prihlásených súťažiacich:	36		
z toho	žiačok:	18	žiakov: 18
Počet zúčastnených súťažiacich:	32		
z toho	žiačok:	17	žiakov: 15
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	23		
z toho	učiteliek:	19	učiteľov: 4

Do celoštátneho kola postúpili:

	Meno a priezvisko	Škola
1.	Plotth Erik	Gymnázium, Školská 26, 952 01 Vráble
2.	Kollárová Lucia	Gymnázium, M. R. Štefánika 16, 940 61 Nové Zámky
3.	Šípoš William	Gymnázium Ul. 17. Novembra 1180, 955 01 Topoľčany
4.	Melicherčík Oliver	Gymnázium A. Vrábla, Mierová 5, 934 03 Levice
5.	Pohle Roland	Stredná priemyselná škola, Petofiho 2, 945 25 Komárno
6.	Jurášová Veronika	Gymnázium, Štúrova 16, 937 01 Želiezovce
7.	Vatrtová Lenka	Spojená škola katolícka – Gymnázium sv. Cyrila a Metoda, Farská 19, 949 01 Nitra
8.	Halamová Terézia	Športové gymnázium, Slančíkovej 2, 949 01 Nitra

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: Gymnázium, Školská 26, Vráble

Spolupracujúce subjekty: Okresný úrad Nitra – odbor školstva,

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich: 4 študenti sa nezúčastnili, jeden sa ospravedlnil zo zdravotných dôvodov.

Test (vrátane najnižšieho a najvyššieho bodového zisku): 55 – 16

Ústna časť/tézy (vrátane najnižšieho a najvyššieho bodového zisku): 55 - 36

Najväčšie problémy v písomnom teste študentom robili úlohy: 6, 10, 13, 15, 19, ústna časť bola na dobrej úrovni. Tézy však neboli úplne rovnocenné, čo sa prejavilo pri odpovediach.

Krajská porota: PhDr. Ivana Semjanová – Gymnázium Vráble; PhDr. Monika Bogyóová – Gymnázium Vráble; Mgr. Helena Kopecká – Gymnázium Topoľčany; doc. Viera Jakubovská, PhD – FF UKF Nitra; doc. Gabriela Jonášková, CSc. – FF UKF Nitra.

Pripomienky zo strany súťažiacich: žiadne

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: žiadne

Financovanie krajského kola: súťaž financoval Okresný úrad Nitra – odbor školstva, súťažiaci a súťažiaci mali nárok na občerstvenie v hodnote 1,30 eur, cestovné im i pedagogickému sprievodu hradila vysielajúca organizácia, krajská komisia mala nárok na občerstvenie v hodnote 1,30 eur a cestovné im mal hradiť zamestnávateľ, členky krajskej komisie - pani Jakubovská a Jonášková z FF UKF Nitra si cestovné hradili z vlastných zdrojov, materiálno - technické zabezpečenie predstavovalo 0,70 eur na osobu, diplomy a ceny zabezpečil OÚ Nitra (ceny prvým trom spolu v hodnote 30 eur).

4.3.5. OLP v Prešovskom kraji

Správu predložil: PhDr. Marián Richter, predseda KK OLP

Školské kolá OLP

Počet zúčastnených škôl:	29		
z toho	gymnazií:	15	SOŠ: 14
Počet zúčastnených súťažiacich:	452		
z toho	žiačok:	297	žiakov: 155
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	29		
z toho	učiteliek:	21	učiteľov: 8

Krajské kolo OLP

Zodpovedná osoba: PhDr. Marián Richter

Organizátor - inštitúcia: Obchodná akadémia Prešov

Organizátor - osoba: PhDr. Marián Richter

Miesto konania súťaže: Obchodná akadémia Prešov, Volgogradská 3

Dátum konania súťaže: 5.2.2015

Počet prihlásených škôl:	29		
z toho	gymnazií:	15	SOŠ: 14
Počet zúčastnených škôl:	28		
z toho	gymnazií:	14	SOŠ: 14
Počet prihlásených súťažiacich:	29		
z toho	žiačok:	20	žiakov: 9

Počet zúčastnených súťažiacich:	28		
z toho	žiakov:	18	žiakov: 10
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	22		
z toho	učiteliek:	15	učiteľov: 7

Do celoštátneho kola postúpili:

	Meno a priezvisko	Škola
1.	Staruch Daniel	Gymnázium J. A. Raymana, Prešov
2.	Mochorovská Andrea	Gymnázium v Snine
3.	Priputenová Mária	Cirkevné gymnázium, Stará Ľubovňa
4.	Kulan Ľuboš	Gymnázium arm. gen. L. Svobodu, Humenné
5.	Sabolová Lýdia	Evanjelické kolegiálne gymnázium, Prešov
6.	Korsch Patrik	Stredná priemyselná škola, Poprad
7.	Barbas Tomáš	Súkromná obchodná akadémia, Prešov
8.	Džavoronok Patrik	Gymnázium duklianskych hrdinov, Svidník

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: Obchodná akadémia Prešov, Volgogradská 3

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich:

Do súťaže bolo prihlásených 29 súťažiacich, 1 súťažiaca sa nedostavila (bez uvedenia dôvodu). V jednom prípade súťažiacu z dôvodu práceneschopnosti nahradil náhradník.

Test: aktuálny, primerane náročný, zameraný na aktuálne problémy ľudskoprávnej oblasti.

V prípade úlohy č. 19, v ktorej, podľa poroty, nebola jednoznačne určená správna odpoveď, porota konzultovala jej riešenie s predsedníčkou CK OĽP.

Najvyšší počet bodov – 53; najnižší počet bodov – 23.

Ústna časť/tézy: vhodne aktualizované; nadväznosť na testové úlohy, nevyhnutnosť sledovania aktuálneho diania pre ich zvládnutie.

Najvyšší počet bodov – 54; najnižší počet bodov – 27.

Krajská porota: PhDr. Marián Richter – predseda, Obchodná akadémia Prešov; členovia: Mgr. Juraj Kredátus, PhD., MPC reg. Prac. Prešov, Súkromná obchodná akadémia Prešov; PhDr. Daniel Klimovský, PhD., Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK Bratislava; Mgr. Vladimír Kuba, Rada mládeže prešovského kraja.

Financovanie krajského kola: zabezpečoval Okresný úrad, odbor školstva Prešov. Cestovné náklady súťažiacim, ako aj pedagogickému sprievodu hradili vysielajúce školy. Stravné poskytol OÚ odbor školstva vo výške 0,50 EUR pre osobu.

Súťažiaci a súťažiaci na 1. – 3. mieste získali diplomy a vecné ceny v celkovej výške 40,00 eur.

4.3.6. OĽP v Trenčianskom kraji

Správu predložil: PhDr. Mgr. Pavol Kesely, predseda KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	28			
z toho	gymnázií:	10	SOŠ:	18
Počet zúčastnených súťažiacich:	462			
z toho	žiačok:	210	žiakov:	252
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	28			
z toho	učiteliek:	26	učiteľov:	2

Poznámky k priebehu: školské kolá sa uskutočnili väčšinou formou testov a ústnej časti, na dvoch školách boli do hodnotenia zapojení i žiaci a žiačky, na jednej škole bola súčasťou súťaže esej.

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: PhDr. Mgr. Kesely Pavol

Organizátor - inštitúcia: KCVČ Trenčín

Organizátor - osoba: Ing. ČamekováSlávka

Miesto konania súťaže: Gymnázium Dubnica nad Váhom

Dátum konania súťaže: 5.2.2014

Počet prihlásených škôl:	28			
z toho	gymnáziá:	10	SOŠ:	18
Počet zúčastnených škôl:	24			
z toho	gymnáziá:	9	SOŠ:	15
Počet prihlásených súťažiacich:	28			
z toho	žiačok:	17	žiakov:	11

Počet zúčastnených súťažiacich:	24		
z toho	žiakov:	16	žiakov: 8
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	22		
z toho	učiteliek:	17	učiteľov: 5

Do celoštátneho kola postúpili:

	Meno a priezvisko	Škola
1.	Porubčanová Petra	Gymnázium Dubnica nad Váhom
2.	Želiarová Nikola	Gymnázium Púchov
3.	Ištvániková Kristína	Obchodná akadémia Prievidza
4.	Žárska Veronika	SOŠ obchodu a služieb Púchov
5.	Šadláková Jana	Obchodná akadémia Považská Bystrica
6.	Naňáková Nikola	Gymnázium Ľudovíta Štúra Trenčín
7.	Melúchová Daniela	Spojená škola sv. Jána Bosca Nová Dubnica
8.	Biel Matúš	Gymnázium Považská Bystrica

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: Gymnázium Dubnica nad Váhom

Spolupracujúce subjekty: KCVČ Trenčín, Gymnázium Dubnica nad Váhom.

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich bola choroba súťažiacich i pedagógov.

Test bol na primeranej úrovni. Maximálny možný počet bodov bol 55. Pred písaním sa test zakódoval, po vyhodnotení došlo k odkódovaniu. Do ústnej časti postúpilo 14 žiakov a žiačok. Organizáciu ovplyvnila choroba členky komisie (Mgr. Pašková) a aj jej náhradníčky (Mgr. Hanulíková): každý člen päťčlennej komisie mal k dispozícii 11 bodov. Z maximálneho možného počtu bodov 110, víťazka získala 78. V teste mala najnižší počet bodov 16 jedna žiačka, najvyšší počet - 45 bodov (jeden žiak). Priemerný počet dosiahnutých bodov v teste: 34,125.

Do testu navrhujeme zaradiť aj dichotomické (jednobodové) otázky. Navrhujeme tiež, aby celkový počet bodov v teste bol 75.

Ústna časť/tézy: najnižší a najvyšší bodový zisk 17 /45 bodov.

Krajská porota:

1. Pavol Kesely, PhDr. Mgr. predseda komisie, Gymnázium Dubnica nad Váhom
2. Branislav Janiga, Mgr., Spojená škola sv. J.Bosca Nová Dubnica

3. Majdanová Dagmar, JUDr., Obchodná akadémia Prievidza
5. Mišík Marián, Mgr., Gymnázium Dubnica nad Váhom
6. Hašková Dana, Mgr., Obchodná akadémia Považská Bystrica
7. Škultétyová Dana, Mgr., Obchodná akadémia Ilava

Porote pomáhala s opravou testov a administratívnymi prácami účastníčka celoštátneho kola XVI. r. OĽP Dominika Dudášová.

Pripomienky k priebehu súťaže, organizácii a testom zo strany súťažiacich a zo strany pedagogického sprievodu neboli.

Vzhľadom na to, že žiačka Šadláková (piate miesto) sa musí zúčastniť zahraničného výmenného pobytu, Trenčiansky kraj bude na celoštátnom kole reprezentovať Marek Berčík (Gymnázium Partizánske), ktorý sa umiestnil na deviatom mieste.

Financovanie krajského kola: súťažiacim a pedagogickému dozoru preplácala škola cestovné, KCVČ Trenčín financovalo obedy, diplomy a ceny za prvé tri miesta.

Súťažiaci a súťažiace trenčianskeho krajského kola v očakávaní testu.

4.3.7. OĽP v Trnavskom kraji

Správu predložila: Mgr. Mária Juristová, predsedníčka KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:		18		
z toho	gymnazií:	11	SOŠ:	7
Počet zúčastnených súťažiacich:		286		
z toho	žiačok:	177	žiakov:	109
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:		18		
z toho	učiteliek:	12	učiteľov:	6

Poznámky k priebehu: všetky zúčastnené školy uviedli, že školské kolá organizujú podľa modelu krajského kola, t.z. vedomostný test + ústna časť/tézy.

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: Mgr. Dana Bednáríková

Organizátor - inštitúcia: Oddelenie odborných a metodických činností, Okresný úrad Trnava, odbor školstva

Organizátor - osoba: Mgr. Mária Juristová

Miesto konania súťaže: Gymnázium Ivana Kupca Hlohovec

Dátum konania súťaže: 5. 2. 2015

Počet prihlásených škôl:		38		
z toho	gymnaziá:	11	SOŠ:	7
Počet zúčastnených škôl:		17		
z toho	gymnaziá:	11	SOŠ:	6
Počet prihlásených súťažiacich:		36		
z toho	žiačok:	26	žiakov:	10
Počet zúčastnených súťažiacich:		28		
z toho	žiačok:	18	žiakov:	10
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:		17		
z toho	učiteliek:	11	učiteľov:	6

Do celoštátneho kola postúpili:

	Meno a priezvisko	Škola
1.	Posmiková Simona	Obchodná akadémia Veľký Meder
2.	Drdúl Dominik	Gymnázium Angely Merici Trnava
3.	Golianová Patrícia	Gymnázium Jána Bosca Šaštín-Stráže
4.	Mrázová Klaudia	Gymnázium F. V. Sasinka Skalica
5.	Peterková Tamara	Gymnázium Angely Merici Trnava
6.	Hečková Ivana	Gymnázium Jána Hollého Trnava
7.	Gazdík Ľubomír	Športové gymnázium J. Herdu Trnava
8.	Vizváryová Barbora	Gymnázium F. V. Sasinka Skalica

Pozn.: Hečkovú a Vizváryovú do času podania správy z objektívnych dôvodov nahradili: Hasáková Mária Alena, Gymnázium Jána Bosca Šaštín-Stráže a Londák Andrej, Gymnázium Ladislava Novomeského Senica.

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: Gymnázium Ivana Kupca Hlohovec

Spolupracujúce subjekty: Oddelenie odborných a metodických činností, Okresný úrad Trnava, odbor školstva, Primátor mesta Hlohovec.

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich: PN

Test: väčšina súťažiacich hodnotila ako primeraný, jediná kritická pripomienka sa týkala štatistických údajov - úloha č. 13; najnižšia bodová hodnota v teste 10 bodov - 1 súťažiaci, najvyššia 55 bodov - 1 súťažiaca;

Ústna časť/tézy: OHK konštatovala veľmi dobrú úroveň pripravenosti súťažiacich; najnižšia bodová hodnota 47 bodov - 1 súťažiaci, najvyššia 108 bodov.

Krajská porota:

1. Mgr. Mária Juristová, Gymnázium Ivana Kupca Hlohovec
2. Mgr. Eva Krupová, Gymnázium Angely Merici Trnava
3. Mgr. Zoltán Csémi, Obchodná akadémia Veľký Meder
4. Mgr. Blažej Pišoja, Gymnázium Jána Bosca Šaštín-Stráže

Financovanie krajského kola: Okresný úrad Trnava, odbor školstva; občerstvenie: 100,- €; ceny: 33,- €; dohody: 300,- €; diplomy; cestovné uhradila vysielajúca organizácia.

Krajského kola OLP sa zúčastnili hostia: Ing. Miroslav Kollár, primátor mesta Hlohovec; Mgr. Jana Kviečinská, IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže, členka CK OLP; PhDr.

Kálmán Petőcz, Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku.

Fotografická dokumentácia: <http://gymhc.edupage.sk/album/?#gallery/21>

4.3.8. OLP v Žilinskom kraji

Správu predložil: PhDr. Ján Chovanec, predseda KK OLP

Školské kolá OLP

Počet zúčastnených škôl:	47			
z toho	gymnázií:	22	SOŠ:	25
Počet zúčastnených súťažiacich:	615			
z toho	žiačok:	400	žiakov:	215
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	47			
z toho	učiteliek:	35	učiteľov:	12

Krajské kolo OLP

Zodpovedná osoba: PhDr. Ján Chovanec

Organizátor - inštitúcia: Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline

Organizátor - osoba: Mgr. Roman Minek

Miesto konania súťaže: Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline

Dátum konania súťaže: 5.2.2015

Počet prihlásených škôl:	47			
z toho	gymnáziá:	22	SOŠ:	25
Počet zúčastnených škôl:	43			
z toho	gymnáziá:	21	SOŠ:	22
Počet prihlásených súťažiacich:	43			
z toho	žiačok:	28	žiakov:	15
Počet zúčastnených súťažiacich:	43			
z toho	žiačok:	28	žiakov:	15
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	43			
z toho	učiteliek:	31	učiteľov:	12

Do celoštátneho kola postúpili:

	Meno a priezvisko	Škola
1.	Kasman Šimon	Gymnázium sv. Františka z Assisi, Žilina
2.	Korený Dominik	Gymnázium, Turzovka
3.	Gavenčiaková Lucia	Gymnázium bilingválne, T. Ružičku, Žilina
4.	Repčík Matej	Obchodná akadémia D. M. Janotu, Čadca
5.	Rievajová Martina	Bilingválne gymnázium Milana Hodžu, Sučany
6.	Viglašová Mária	Gymnázium Martina Hattalu, Trstená
7.	Brezániová Daniela	Gymnázium, Varšavská cesta, Žilina
8.	Banasová Adela	Gymnázium Antona Bernoláka, Námestovo

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline

Spolupracujúce subjekty: OŠÚ Žilina

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich:
nemoc

Test (vrátane najnižšieho a najvyššieho bodového zisku): 15/51

Ústna časť/tézy (vrátane najnižšieho a najvyššieho bodového zisku): 21/46

Krajská porota: PhDr. Ján Chovanec, OA L. Mikuláš; Mgr. Boris Matušek, Gymnázium Trstená; Mgr. Mária Chovancová, SOŠ stavebná L. Mikuláš; Mgr. Katarína Koželová, Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline; Mgr. Zdenka Šrancová, SOŠ Martin; PaedR. Emília Černeková, OA Čadca; Mgr. Roman Minek, Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline.

Financovanie krajského kola: OŠÚ Žilina

5. Celoštátne kolo XVII. ročníka OĽP 2015

5.1. Organizácia, priebeh, partneri, mediálna podpora

Celoštátnemu kolu predchádzalo zverejnenie a distribúcia *pozvánky* s programom a *plagátu* v slovenskom aj anglickom jazyku, *pokynov a informácií* pre účastníčky a účastníkov.

Na celoštátnom kole bol zverejnený *súťažný poriadok* a *vademecum súťažiacej a súťažiaceho* ako aj inovované *dotazníky spätnej väzby* pre pedagogickú, žiacku časť podujatia aj partnerov a hostí (pozri časť 11).

Termín celoštátneho kola: 25. – 27. marca 2015

Miesto: Modra – Harmónia

Počet súťažiacich:	64			
z toho	žiakov:	32	žiačok:	32
Pedagogická účasť:	60			
z toho	učiteľov:	18	učiteliek:	42
	sprievod – matka:	1		
Hostia, partneri, organizačný tím:	58			
z toho	muži:	25	ženy:	33
Spolu:	183			
z toho	účastníkov:	75	účastníčok:	108

Záštita/vyhlasovateľ: Juraj Draxler,
minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

Zástupkyňa vyhlasovateľa: Romana Kanovská,
štátna tajomníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR

Celoštátne kolo organizačne zabezpečovali: CK OĽP, IUVENTA, spoluorganizátori a partneri. Celoštátne kolo bolo vyvrcholením ročníka aj súťaže. Celoštátna komisia OĽP tradične na jeho pôde sústredila spolupracujúce subjekty štátnej správy, akademickej obce, mimovládnych organizácií, významných domácich aj medzinárodných partnerov pôsobiacich v oblasti podpory a ochrany ľudských práv ako aj členky a členov Alumni klub OĽP.

Počas slávnostného otvorenia celoštátneho kola sa prítomným prihovorili: **Romana Kanovská**, štátna tajomníčka **MŠV a Š SR** a **Martin Nesirky**, riaditeľ Informačnej služby **OSN (UNIS)** Viedeň, ktorý o. i. povedal: *Vzdelanie je nevyhnutným predpokladom pre mierové spolunažívanie a je jedným z pilierov trvalo udržateľného rozvoja. Rovnako tak je aj kľúčovou prioritou pre Organizáciu Spojených národov, ktorá si tento rok pripomína 70. výročie svojej existencie. Tohtoročná téma Olympiády ľudských práv „Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty“ je práve preto taká aktuálna a dôležitá. Vaše načasovanie je naozaj dokonalé! Dobré vzdelanie je dôležité pri hľadaní práce, pre vymanenie sa z chudoby a hladu a taktiež pre zdravý spôsob života. Nedostatok vzdelania podnecuje neznášanlivosť a extrémizmus, čo umožňuje šírenie strachu a nenávisť. Vzdelanie však nie je len základom pre rozvoj a mier. Je rovnako rozhodujúce z hľadiska zabezpečenia dodržiavania ľudských práv.*⁷

Súťaž v celoštátnom kole bola, obsahovo i formálne, **postojovo – vedomostná, trojúrovňová**. Prvé dve časti súťaže sa uskutočnili v 4 postupových porotách nasledovne:

Prvá časť – riešenie 1 zo 16 vyžrebovaných aktuálnych **modelových prípadov a situácií** zameraných na problémy podpory a ochrany konkrétnych ľudských práv.

Druhá časť – obhajoba **eseje**. Proces hodnotenia esejí bol tradične viacdimenzionálny a tým unikátny. „Svoje“ balíky esejí hodnotili garanti jednotlivých tém, paralelne a nezávisle všetky eseje hodnotila Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií/BISLA (rovnako tomu bolo už v predošlom, XVI. ročníku) a originálne, v tomto ročníku aj redakcia denníka Pravda (hlavný mediálny partner celoštátneho kola OLP). Následne eseje v prvý večer celoštátneho kola čítali a predbežne hodnotili porotcovia a porotkyne podľa rozčlenenia súťažiacich do 4 postupových porôt. Druhý deň súťaže po obhajobe esejí získali za ne súťažiaci a súťažiaci body.

Tretia časť – riešenie 1 z 12 **finálových zadaní**. Z každej postupovej poroty postúpili traja súťažiaci/tri súťažiacie do finále a pred finálovou porotou a celým plénom podujatia (žiackym, učiteľským, partnermi a hosťami) preukazovali svoju pohotovosť, schopnosť čo najkomplexnejšie zvládnuť zadania, argumentačnú presnosť a presvedčivosť, postojovú vyzretosť a prezentačnú kultivovanosť. Porota stanovila poradie na 1. – 12. mieste, u ostatných súťažiacich poradie stanovené nebolo.

⁷ Celý prejav je v angličtine aj slovenčine dostupný na: <http://www.olp.sk/>

Vzdelávacie súčasti celoštátneho kola. Počas všetkých troch dní nimi boli *nesúťažné, odborné i neformálne podujatia*, ktoré sú dôležitou pridanou hodnotou a špecifikom OĽP:

Úvodná plenárna rozprava k nosnej téme XVII. ročníka OĽP *s verejnou ochrankyňou práv* **JUDr. Janou Dubovcovou**;

Workshopy, ktoré viedli:

JUDr. Milan Kollár, riaditeľ Odboru ľudských práv MZVaEZ SR;

Mgr. Dionýz Hochel z Európskeho parlamentu, Informačnej kancelárie na Slovensku;

Ing. Ivan Štefanec, MBA, PhD., poslanec Európskeho parlamentu a

PhDr. Kálmán Petőcz, výkonný predseda HVS a podpredseda Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (pozri časť 11. Prílohy);

Slávnostný večer a rozprava spoluorganizátorov, partnerov a hostí, vrátane poslankyne Európskeho parlamentu **Moniky Flašíkovej-Beňovej** a poslanca Európskeho parlamentu **Ivana Štefanca**;

Informačno-diskusné stánky IUVENTY a Amnesty International;

Neformálne rozhovory všetkých zúčastnených. (bližšie k tomu pozri časť 11)

Publikácie a tričká OĽP. Všetci účastníci a všetky účastníčky (žiackej a pedagogickej obce, spoluorganizátori, partneri a hostia) celoštátneho kola dostali dve nové publikácie: *Kroniku Olympiády ľudských práv : XVI. ročník* a novú, objemnú publikáciu *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty*⁸. Tradične nik z účastníčok a účastníkov neodišiel bez trička s logom OĽP.

Ocenenia pre súťažiacich. Odrazom širokej spolupráce, uznania a renomé, ktoré OĽP nadobudla, boli ocenenia pre súťažiaci a súťažiace v celoštátnom kole.

Diplomy a medaily. Všetkých 64 súťažiacich dostalo diplomy **MŠV a Š SR** za účasť (prvých 12 s vyznačením umiestnenia) podpísané ministrom J. Draxlerom a predsedníčkou CK OĽP D. Hornou.

Dve víťazky a jeden víťaz na prvých troch miestach dostali medaily.

⁸ HORNÁ, Dagmar (aut.a zost.) (2015) *Kronika Olympiády ľudských práv : XVI. ročník*. Bratislava : Štátny pedagogický ústav, 2015

HORNÁ, Dagmar – PETŐCZ, Kálmán (eds) (2015) *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty* Bratislava : Štátny pedagogický ústav, 2015, vydanie : prvé, počet strán : 405, ISBN 978-80-8118-141-2

Od 29.10.2015 dostupné na:

<http://www.statpedu.sk/clanky/ucebnice-metodiky-publikacie-odborne-informacie/publikacie>

Knižné, darčkové ceny a propagačné predmety vybraným autorkám a autorom esejí venovali garanti tém esejí:

- o **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a IUVENTA** (1. – 3. miesto v téme + jedno pochvalné uznanie IUVENTY)
- o **Európsky parlament Informačná kancelária na Slovensku** (1. – 5. miesto v téme)
- o **Amnesty International Slovensko** (1. – 3. miesto v téme)
- o **Informačná služba OSN Viedeň** (1. – 6. miesto v téme + víťazka poukaz na návštevu OSN vo Viedni pre 2 osoby)

Cena Pravdy pre dve esejistky a jedného esejistu (Pravda ako hlavný mediálny partner).

1. miesto: 300 eur + uverejnenie eseje v denníku Pravda + darčkové predmety;
2. miesto: 4 knižné publikácie z populárnej edície 50 myšlienok, ktoré by ste mali poznať + uverejnenie eseje v denníku Pravda + darčkové predmety;
3. miesto: veľká knižná publikácia 101 svetových hrdinov, najvýznamnejšie postavy dejín + uverejnenie eseje v denníku Pravda + darčkové predmety denníka Pravda.

Ceny pre 12 finalistiek a finalistov ale aj učiteľky a učiteľov od spoluorganizátorov.

- o **Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike** ako nový partner OLP venovalo 12 finalistkám a finalistom darčkové balíčky. Prvým dvom víťazkám a jednému víťazovi a ich učiteľom/učiteľkám ponúklo možnosť plne hradenej 3-dňovej informačno-pracovnej cesty do európskych inštitúcií v Bruseli. – Študijný pobyt sa uskutočnil 26. - 28.10.2015 a zúčastnili sa ho: Adam Novosad (2. miesto, Súkrom.bilingvál.gymn., Rovná 15, Poprad), Daniel Staruch (4. miesto, Gymnázium J. A. Raymana, Prešov), Adam Harušinec (6. miesto, ŠpMNDaG, Teplická 7, Bratislava) a panie učiteľky Alena Brdárska (Prvé slovenské literárne gymnázium, Revúca), Alexandra Kirňaková (Súkrom.bilingvál.gymn., Rovná 15, Poprad); zoznam účastníčok a účastníkov pobytu musel byť vzhľadom na iné povinnosti ocenených doplnený náhradníkmi;
- o **BISLA** ponúkla 3 plné štipendiá vo výške školného na jeden semester štúdia a odovzdala vecné a knižné ceny.
- o **Vydavateľstvo Kalligram** poskytlo knižné publikácie za zvýhodnené ceny.

Mediálna podpora.

Hlavný mediálny partner – denník Pravda zverejnil 3 PR články OĽP v denníku a square banner na internete a redakčne pokryl celoštátne kolo, na ktorom boli prítomní redaktorka Daniela Balážová a fotograf Ľuboš Pilc; venoval 200 ks výtlačkov denníka Pravda z 25.3.2015 účastníčkám a účastníkom celoštátneho kola. Redakcia denníka hodnotila eseje a poskytla za ne ceny, ktoré odovzdala šéfredaktorka Nora Slišková a jej zástupca Jakub Prokeš. Príloha denníka OSA zverejnila 25.4.2015 texty troch Pravdou ocenených esejí.⁹

Spoluprácu s denníkom Pravda možno hodnotiť ako veľmi konštruktívnu, aktuálnu a dufame obapolne prínosnú, veď tretia fáza svetového programu ľudskoprávneho vzdelávania OSN je zameraná o.i. práve na oblasť médií a žurnalistiky.¹⁰

Televízia JOJ navštívila celoštátne kolo 26.3.2015 a priniesla o ňom v ten istý deň reportáž.

Televízia TA 3 v reportáži 24 hodín vo svete z 25.3.2015 priniesla rozhovor s M. Nesirkym, riaditeľom Informačnej služby OSN vo Viedni, ktorý sa o OĽP vyjadril: *Práve som sa vrátil z Modry, kde bola skvelá atmosféra. Bolo tam 64 mladých ľudí, ktorí prejavili skutočné nadšenie pre problematiku ľudských práv. Takú iniciatívu, akej som bol svedkom v Modre, som nezažil v žiadnej inej krajine, keď už veľmi mladí ľudia sa snažia pochopiť, čo ľudské práva znamenajú pre nich samotných aj pre celú spoločnosť.*¹¹

TASR čerpala z tlačovej správy **IUVENTY**.¹²

⁹ Pozri: <http://www.pravda.sk/trendove-temy/olympiada-ludskych-prav/>

¹⁰ Pozri:

<http://www.ohchr.org/EN/Issues/Education/Training/WPHRE/ThirdPhase/Pages/ThirdPhaseIndex.aspx>

¹¹ Pozri: <http://www.ta3.com/clanok/1058608/24-hodin-vo-svete-z-25-marca.html>

¹² Pozri: <https://www.istp.sk/clanok/7750/Olympiada-ludskych-prav-sa-tento-rok-zameriava-na-vzdelanie>

5.2. Postupové poroty celoštátneho kola

Porota č.	Člen / členka poroty	Inštitúcia
1	Predseda: Prof. PhDr. Miroslav Kusý, CSc.	CK OĽP, UNESCO Chair na Univerzite Komenského v Bratislave, Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
	Členka: Prof. PhDr. Ľudmila Malíková, PhD.	UNESCO Chair na Univerzite Komenského v Bratislave, FSEV UK
	Členka: Mgr. Zuzana Smetanová	CK OĽP, SOŠHSaO, Na pántoch 9, Bratislava
	Člen: Mgr. Roman Balko	CK OĽP, Gymnázium A. Sládkoviča, Krupina
2	Predsedníčka: Prof. PhDr. Silvia Miháliková, PhD.	UNESCO Chair na Univerzite Komenského v Bratislave, FSEV UK
	Člen: Ing. Viliam Figusch, CSc.	CK OĽP, Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
	Člen: PhDr. Ján Chovanec	CK OĽP, Obchodná akadémia, Liptovský Mikuláš
	Členka: PhDr. Ivana Semjanová	CK OĽP, Gymnázium, Školská 26, Vrábľe
3	Predseda: PhDr. Kálmán Petőcz	Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
	Členka: Mgr. Jana Kviečinská	IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže
	Členka: Mgr. Janka Divincová	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
	Člen: PhDr. Marián Richter	CK OĽP, Obchodná akadémia, Volgogradská 3, Prešov
	Člen: PhDr. Mgr. Pavol Kesely	CK OĽP, Gymnázium, Školská 2, Dubnica nad Váhom
4	Predseda: PhDr. Peter Guráň, PhD.	Výbor OSN pre práva dieťaťa, Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
	Členka: Mgr. Dagmar Kusá, PhD.	BISLA, Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
	Členka: PaDr. Jaroslava Mamčaková	CK OĽP, Gymnázium, Alejová 1, Košice
	Členka: Mgr. Mária Juristová	CK OĽP, Gymnázium I. Kupca, Hlohovec

5.3. Témy a garanti esejí

Téma číslo	Názov témy	Garant témy
1.	<i>Slobodné a zodpovedné konanie v živote. Ako využívam vzdelávanie v škole a mimo nej na získanie tejto kompetencie.</i>	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR/IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže
2.	<i>„Extrémisti sa kníh boja, sila vzdelania ich desí. Kniha a pero – to sú naše najsilnejšie zbrane“. Načrtnite, čím Vás a Vašu generáciu môže inšpirovať príbeh pakistanského dievčaťa Malály Júsufovej, laureátky ceny Andreja Sacharova za slobodu myslenia, ktorú udeľuje Európsky parlament a nositeľky Nobelovej ceny mieru.</i>	Európsky parlament Informačná kancelária na Slovensku
3.	<i>Dá sa naučiť tolerancii k menšinám?</i>	Amnesty International Slovensko
4.	<i>Ending poverty with the help of education. (Ukončenie chudoby pomocou vzdelania)</i> (esej písaná v anglickom jazyku)	Informačná služba OSN Viedeň

5.4. Výber esejí podľa krajov

Kraj / téma	č. 1.	č. 2.	č. 3.	č. 4.	Spolu
Bansko-bystrický	0	3	5	0	8
Bratislavský	4	1	4	0	9
Košický	2	3	0	3	8
Nitriansky	0	5	3	0	8
Prešovský	1	2	3	2	8
Trenčiansky	2	1	4	1	8
Trnavský	2	3	3	0	8
Žilinský	1	6	1	0	8
Spolu	12	24	23	6	65

Pozn.: po krajskom kole v Bratislavskom kraji došlo zo zdravotných dôvodov jedného víťaza k nominovaniu náhradníka, obaja však napokon napísali esej a postúpili po dohode predsedníčok KK a CK OLP do celoštátneho kola.

5.5. Súťažili a postúpili v porote č. 1

Por.	Priezvisko	Meno	Škola	Počet bodov
1.	Albertová	Simona	Prvé slovenské literárne gymnázium, Revúca	200
2.	Sečka	Michal	Gymnázium, Pankúchova 6, Bratislava	194
3.	Harušinec	Adam	ŠpMNDaG, Teplická 7, Bratislava	191
4. - 5.	Ištvániková	Kristína	Obchodná akadémia, F. Madvu 2, Prievidza	169
4. - 5.	Hradický	Ján	Gymnázium, Poštová 9, Košice	169
6.	Kollárová	Lucia	Gymnázium, M. R. Štefánika 16, Nové Zámky	168
7.	Gavenčiaková	Lucia	Gymnázium bilingválne, Ul. T. Ružičku 3, Žilina	167
8.	Melúchová	Daniela	Gymnázium sv. J. Bosca, Nová Dubnica	163
9.	Vagabov	Alan	Gymnázium, Z. Fábryho 1, Veľké Kapušany	159
10. - 11.	Schnitzerová	Alexandra	Gymnázium Ľ. Štúra, Zvolen	158
10. - 11.	Šípoš	William	Gymnázium, Ul. 17. novembra 16, Topolčany	158
12.	Biel	Matúš	Gymnázium, Školská 8, Považská Bystrica	157
13.	Matúšek	Miloš	Gymnázium I. Horvátha, Bratislava	154
14.	Kečkárová	Radoslava	Gymnázium A. H. Škultétyho, Veľký Krtíš	153
15.	Ploth	Erik	Gymnázium, Školská 26, Vrábce	147
16.	Porubčanová	Petra	Gymnázium, Školská 2, Dubnica nad Váhom	139

5.6. Súťažili a postúpili v porote č. 2

Por.	Priezvisko	Meno	Škola	Počet bodov
1.	Engel	Marek	Gymnázium, Šrobárova 1, Košice	187
2.	Rievajová	Martina	Bilingválne gymnázium M. Hodžu, Sučany	180
3.	Sárová	Dorota Paulína	Gymnázium B. Slančikovej Timravy, Lučenec	170
4.	Lippová	Vanesa	Gymnázium, Grösslingová 18, Bratislava	165

5.	Drdúl	Dominik	Gymnázium A. Merici, Trnava	161
6.	Jursa	Daniel Kvetoslav	Gymnázium, Ul. 1. mája 8, Malacky	157
7.	Kasman	Šimon	Gymnázium sv. F. z Assisi, Žilina	155
8.	Azzamová	Katarína	Gymnázium M. Kováča, Banská Bystrica	152
9.	Cudziš	Ľuboš	Spojená škola, Jarmočná 1, Modrý Kameň	151
10.	Želiarová	Nikola	Gymnázium, Ul. 1. mája 905, Púchov	149
11.	Jursa	Juraj	Gymnázium, Alejová 1, Košice	148
12.	Kalmár	Jakub	Gymnázium, Trebišovská 12, Košice	143
13.	Sviceková	Lucia	Gymnázium I. Horvátha, Bratislava	141
14.	Korený	Dominik	Gymnázium, Ľ. Štúra 35, Turzovka	139
15.	Žárská	Veronika	SOŠ obchodu a služieb, Ul. 1. mája 1264, Púchov	138
16.	Peterková	Tamara	Gymnázium A. Merici, Trnava	137

5.7. Súťažili a postúpili v porote č. 3

Por.	Priezvisko	Meno	Škola	Počet bodov
1.	Staruch	Daniel	Gymnázium J. A. Raymana, Prešov	215
2.	Džavoronok	Patrik	Gymnázium duklianskych hrdinov, Svidník	195
3.	Novosad	Adam	Súkromné bilingválne gymnázium, Rovná 15, Poprad	193
4.	Rochová	Paulína	Gymnázium, Školská 7, Spišská Nová Ves	182
5.	Pohle	Roland	Stredná priemyselná škola, Petőfiho 2, Komárno	181
6.	Žňava	Roman	Gymnázium J. Hronca, Bratislava	180
7.	Brezániová	Daniela	Gymnázium, Varšavská cesta 1, Žilina	178
8.	Svrčina	Martin	Gymnázium sv. Košických mučeníkov, Košice	177
9.	Viglašová	Mária	Gymnázium M. Hattalu, Trstená	174
10.	Sabolová	Lýdia	Evanjelické kolegiálne gymnázium, Nám. legionárov 3, Prešov	172

11.	Gazdík	Ľubomír	Športové gymnázium J. Herdu, Trnava	169
12.	Naňáková	Nikola	Gymnázium Ľ. Štúra, Ul. 1.mája 2, Trenčín	162
13.	Londák	Andrej	Gymnázium L. Novomeského, Senica	160
14.	Halamová	Terézia	Spojená škola, Slančíkovej 2, Nitra	155
15.	Priputenová	Mária	Cirkevné gymnázium sv. Mikuláša, Stará Ľubovňa	117
16.	Rusnák	Patrik	Gymnázium A. Sládkoviča, Banská Bystrica	93

5.8. Súťažili a postúpili v porote č. 4

Por.	Priezvisko	Meno	Škola	Počet bodov
1.	Melicherčík	Oliver	Gymnázium A. Vrábla, Levice	190
2.	Kulan	Ľuboš	Gymnázium arm. Gen. L. Svobodu, Humenné	188
3.	Chlebáková	Kristína	Gymnázium, Ľ. Štúra 26, Michalovce	184
4.	Mochorovská	Andrea	Gymnázium, Študentská 4, Snina	183
5.	Berčík	Marek	Gymnázium, Komenského 1074, Partizánske	176
6.	Banasová	Adela	Gymnázium A. Bernoláka, Námestovo	173
7.	Mačaj	Andrej	Gymnázium, Pankúchova 6, Bratislava	170
8.	Schindler	Richard N. Ch.	ŠpMNDaG, Skalická 1, Bratislava	165
9. – 10.	Hasáková	Mária Alena	Gymnázium J. Bosca, Šaštín-Stráže	157
9. - 10.	Jurášová	Veronika	Gymnázium, Štúrova 16, Želiezovce	157
11.	Repčík	Matej	Obchodná akadémia D. M. Janotu, Čadca	154
12.	Mrázová	Klaudia	Gymnázium F. V. Sasinka, Skalica	142
13.	Golianová	Patrícia	Gymnázium J. Bosca, Šaštín-Stráže	137
14.	Čierna	Vanesa	Katolícke gymnázium Š. Moyses, Banská Bystrica	136
15.	Korsch	Patrik	Stredná priemyselná škola, Mnoheľova 828, Poprad	124

16.	Posmiková	Simona	Obchodná akadémia, Bratislavská 38, Veľký Meder	119
-----	-----------	--------	---	-----

Zo 4 postupových porôt postúpilo do finále spolu 12 súťažiacich. V **3. časti súťaže**, pred finálovou porotou a celým plénom podujatia (žiackym, učiteľským, partnermi a hosťami) riešili 1 z 12 vyžrebovaných *finálových tém*.

5.9. Finálová porota

Predseda:

Prof. PhDr. Miroslav Kusý PhD.

CK OLP; UNESCO Chair na Univerzite Komenského v Bratislave; Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku

Členka a členovia:

Prof. PhDr. Silvia Miháliková, PhD

UNESCO Chair na Univerzite Komenského v Bratislave; FSEV UK

PhDr. Peter Guráň, PhD

Výbor OSN pre práva dieťaťa; Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku

PhDr. Kálmán Petőcz

Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku

5.10. Finálové témy

1. Viete, čo si o vás myslí Google?
2. Rodina – základ štátu. Aká?
3. Školské uniformy na Slovensku?
4. Som alebo nie som Charlie Hebdo?
5. Zlyhal multikulturalizmus?
6. Čo s referendum na Slovensku?
7. V našej štvrti neznesieme azylový dom!
8. Odluka cirkvi od štátu?
9. Nemusím sedieť vo väzbe – mám na kauciu.
10. Odhalenie a zmiznutie busty Vasila Biľaka.
11. Vyšší štátny záujem ako ospravedlnenie mučenia pri vyšetrovaní.
12. Samovražda ako ľudské právo?

5.11. Výsledková listina finalistiek a finalistov

Por.	Meno	Škola	Počet bodov
1.	Albertová Simona	Prvé slovenské literárne gymnázium, Revúca	98
2.	Novosad Adam	Súkromné bilingválne gymnázium, Rovná 15, Poprad	94
3.	Rievajová Martina	Bilingválne gymnázium M. Hodžu, Sučany	89
4.	Staruch Daniel	Gymnázium J. A. Raymana, Prešov	88
5.	Melicherčík Oliver	Gymnázium A. Vrábľa, Levice	87
6.	Harušinec Adam	ŠpMNDAg, Teplická 7, Bratislava	86
7.	Kulan Ľuboš	Gymnázium arm. Gen. L. Svobodu, Humenné	85
8. – 9.	Džavoronok Patrik	Gymnázium duklianskych hrdinov, Svidník	80
8. – 9.	Sečka Michal	Gymnázium, Pankúchova 6, Bratislava	80
10.	Engel Marek	Gymnázium, Šrobárova 1, Košice	74
11. – 12.	Sárová Dorota Paulína	Gymnázium B. Slančíkovej Timravy, Lučenec	72
11. – 12.	Chlebáková Kristína	Gymnázium, Ľ. Štúra 26, Michalovce	72

5.12. Ďalšie súťažiaci a ďalší súťažiaci – v abecednom poradí

Azzamová Katarína	Gymnázium M. Kováča, Banská Bystrica
Banasová Adela	Gymnázium A. Bernoláka, Námestovo
Berčík Marek	Gymnázium, Komenského 1074, Partizánske
Biel Matúš	Gymnázium, Školská 8, Považská Bystrica
Brezániová Daniela	Gymnázium, Varšavská cesta 1, Žilina

Cudziš Ľuboš	Spojená škola, Jarmočná 1, Modrý Kameň
Čierna Vanesa	Katolícke gymnázium Š. Moyses, Banská Bystrica
Drdúl Dominik	Gymnázium A. Merici, Trnava
Gavenčiaková Lucia	Gymnázium bilingválne, Ul. T. Ružičku 3, Žilina
Gazdík Ľubomír	Športové gymnázium J. Herdu, Trnava
Golianová Patrícia	Gymnázium J. Bosca, Šaštín-Stráže
Halamová Terezia	Spojená škola, Slančíkovej 2, Nitra
Hasáková Mária Alena	Gymnázium J. Bosca, Šaštín-Stráže
Hradický Ján	Gymnázium, Poštová 9, Košice
Ištvániková Kristína	Obchodná akadémia, F. Madvu 2, Prievidza
Jurášová Veronika	Gymnázium, Štúrova 16, Želiezovce
Jursa Daniel Kvetoslav	Gymnázium, Ul. 1. mája 8, Malacky
Jursa Juraj	Gymnázium, Alejová 1, Košice
Kalmár Jakub	Gymnázium, Trebišovská 12, Košice
Kasman Šimon	Gymnázium sv. F. z Assisi, Žilina
Kečkárová Radoslava	Gymnázium A. H. Škultétyho, Veľký Krtíš
Kollárová Lucia	Gymnázium, M. R. Štefánika 16, Nové Zámky
Korený Dominik	Gymnázium, Ľ. Štúra 35, Turzovka
Korsch Patrik	Stredná priemyselná škola, Mnoheľova 828, Poprad
Lippová Vanesa	Gymnázium, Grösslingová 18, Bratislava
Londák Andrej	Gymnázium L. Novomeského, Senica
Mačaj Andrej	Gymnázium, Pankúchova 6, Bratislava
Matúšek Miloš	Gymnázium I. Horvátha, Bratislava
Melúchová Daniela	Gymnázium sv. J. Bosca, Nová Dubnica

Mochorovská Andrea	Gymnázium, Študentská 4, Snina
Mrázová Klaudia	Gymnázium F. V. Sasinka, Skalica
Naňáková Nikola	Gymnázium Ľ. Štúra, Ul. 1.mája 2, Trenčín
Peterková Tamara	Gymnázium A. Merici, Trnava
Plot Erik	Gymnázium, Školská 26, Vrábľe
Pohle Roland	Stredná priemyselná škola, Petöfiho 2, Komárno
Porubčanová Petra	Gymnázium, Školská 2, Dubnica nad Váhom
Posmiková Simona	Obchodná akadémia, Bratislavská 38, Veľký Meder
Priputenová Mária	Cirkevné gymnázium sv. Mikuláša, Stará Ľubovňa
Repčik Matej	Obchodná akadémia D. M. Janotu, Čadca
Rochová Paulína	Gymnázium, Školská 7, Spišská Nová Ves
Rusnák Patrik	Gymnázium A. Sládkoviča, Banská Bystrica
Sabolová Lýdia	Evanjelické kolegiálne gymnázium, Nám. legionárov 3, Prešov
Schindler Richard N. Ch.	ŠpMNDaG, Skalická 1, Bratislava
Schnitzerová Alexandra	Gymnázium Ľ. Štúra, Zvolen
Svicekova Lucia	Gymnázium I. Horvátha, Bratislava
Svrčina Martin	Gymnázium sv. Košických mučeníkov, Košice
Šípoš William	Gymnázium, Ul. 17. novembra 16, Topoľčany
Vagabov Alan	Gymnázium, Z. Fábryho 1, Veľké Kapušany
Viglašová Mária	Gymnázium M. Hattalu, Trstená
Žárska Veronika	SOŠ obchodu a služieb, Ul. 1. mája 1264, Púchov
Želiarová Nikola	Gymnázium, Ul. 1. mája 905, Púchov
Žňava Roman	Gymnázium J. Hronca, Bratislava

6. Vyhodnotenie esejí garantmi a texty víťazných esejí

6.1. Vyhodnotenie esejí garantmi

Ako sme už uviedli, proces hodnotenia esejí mal viac dimenzií. Garanti jednotlivých tém mali za úlohu prečítať a ohodnotiť „svoje“ balíky esejí, a to do konania celoštátneho kola. Dvaja partneri, ktorí o to prejavili záujem, čítali a hodnotili všetky napísané eseje. Boli to: Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií/BISLA a redakcia denníka Pravda ako hlavný mediálny partner celoštátneho kola. Ich hodnotenia boli nezávislé a neintervenovali do hodnotenia esejí, ktoré sa odohrávalo v štyroch postupových porotách.

V prvý večer celoštátneho kola eseje čítali a predbežne hodnotili porotcovia a porotkyne, a to podľa rozžrebovania súťažiacich autoriek a autorov esejí do 4 postupových porôt. Počas druhého dňa súťaže, po obhajobe esejí súťažiacimi, prideliť poroty za eseje body.

V nasledovných tabuľkách možno vidieť, z akého počtu esejí boli ktoré najúspešnejšie u jednotlivých garantov a partnerov.

Téma 1 *Slobodné a zodpovedné konanie v živote. Ako využívam vzdelávanie v škole a mimo nej na získanie tejto kompetencie.*

Garant Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a IUVENTA

Napísaných a hodnotených bolo 12 esejí

Poradie

1. Drdúl Dominik, Gymnázium Angely Merici, Trnava
2. Lippová Vanesa, Gymnázium Grösslingová, Bratislava
3. Berčík Marek, Gymnázium, Komenského, Partizánske

Téma 2 *„Extrémisti sa kníh boja, sila vzdelania ich desí. Kniha a pero – to sú naše najsilnejšie zbrane“. Načrtnite, čím Vás a Vašu generáciu môže inšpirovať príbeh pakistanského dievčaťa Malály Júsufsajovej, laureátky ceny Andreja Sacharova za slobodu myslenia, ktorú udeľuje Európsky parlament a nositeľky Nobelovej ceny mieru.*

Garant Európsky parlament Informačná kancelária na Slovensku

Napísaných a hodnotených bolo 24 esejí

Poradie

1. Rievajová Martina, Bilingválne gymnázium Milana Hodžu, Sučany

2. Hradický Ján, Gymnázium, Poštová, Košice
3. Mochorovská Andrea, Gymnázium Snina
4. Engel Marek, Gymnázium, Šrobárova, Košice
5. Mrázová Klaudia, Gymnázium F.V.Sasinka, Skalica

Téma 3 *Dá sa naučiť tolerancii k menšinám?*

Garant Amnesty International Slovensko

Napísaných a hodnotených bolo 23 esejí

- Poradie**
1. Ištvániková Kristína, Obchodná akadémia Prievidza
 2. Žňava Roman, Gymnázium Jura Hronca, Novohradská, Bratislava
 3. Sečka Michal, Gymnázium, Pankúchová, Bratislava

Téma 4 *Ending poverty with the help of education. (Ukončenie chudoby pomocou vzdelania)*

Garant Informačná služba OSN Viedeň

Napísaných a hodnotených bolo 6 esejí

Vítazka Chlebáková Kristína, Gymnázium, Ľ. Štúra 26, 07101 Michalovce

V súťaži o **Cenu Pravdy** boli hodnotené všetky napísané eseje. Redakcia denníka rozhodla nasledovne:

1. miesto (téma č. 1): Drdúl Dominik, Gymnázium Angely Merici, Trnava
2. miesto (téma č. 3): Sárová Dorota Paulína, Gymnázium B.S. Timravy, Lučenec
3. miesto (téma č. 3): Posmiková Simona, Obchodná akadémia Veľký Meder

Z hodnotenia všetkých esejí **Bratislavskou medzinárodnou školou liberálnych štúdií** vzišlo takéto bodové poradie:

1. miesto: Svičeková Lucia, Gymnázium Ivana Horvátha, Bratislava
2. – 4. miesto: Cudziš Ľuboš, Spojená škola, Modrý Kameň
Hradický Ján, Gymnázium, Poštová, Košice
Žňava Roman, Gymnázium Jura Hronca, Bratislava
5. – 10. miesto: Chlebáková Kristína, Gymnázium, Ľ. Štúra 26, Michalovce
Jursa Juraj, Gymnázium, Alejová 1, Košice
Lippová Vanesa, Gymnázium Grösslingová, Bratislava
Melicherčík Oliver, Gymnázium Andreja Vrábľa, Levice
Novosad Adam, Súkromné bilingválne gymnázium, Poprad
Sečka Michal, Gymnázium, Pankúchová, Bratislava

6.2. Texty víťazných esejí

Téma 1	Slobodné a zodpovedné konanie v živote. Ako využívam vzdelávanie v škole a mimo nej na získanie tejto kompetencie.
Garant	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a IUVENTA
Autor	Drdúl Dominik, Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, 91701 Trnava

Sloboda, zodpovednosť v súvislosti so školou? Dva pojmy, z ktorých jeden je oddelený od druhého alebo spolu súvisia? Sú pre život potrebné? Nevyhnutné? Vieme sa ich naučiť? Dajú sa merať, ohodnotiť známkou? Slobodu chápem ako dispozíciu môjho jedinečného ja rozhodovať sa pre to, čo urobím a čo nie. Rozhodovať sa vo vzťahu k niekomu alebo ku niečomu. Sloboda však v sebe obsahuje veľký záväzok – a síce to – že beriem na seba zodpovednosť za názory, konanie i konkrétne rozhodnutia toho istého a stále jedinečného ja. Záväzok, že v prípade chyby či zlyhania si za ne ponesiem zodpovednosť a budem znášať jeho následky. Z iného uhla pohľadu na slobodu nazerám ako na nedostatok či absenciu nútenia. Schopnosť vedieť sa slobodne a zodpovedne rozhodovať je dlhodobý proces, ktorý zahŕňa veľké množstvo malých krokov. Žijem sedemnást rok a v mojom živote si ich zopár uvedomujem.

Aj ja – tak ako každý z nás – som bol od malička ovplyvnený niekým a niečím – prostredím, ktoré ma obklopovalo. Nepamätám si nemocnicu, ktorá bola na dlhší čas mojím prvým domovom, ale prvé spomienky patria mojej rodine. Tu sa začal proces môjho formovania ako človeka – spoločenskej bytosti, ktorá by si mi mala uvedomovať následky svojho konania. Práve v prostredí prijatia a lásky boli predo mňa postavené aj prvé výzvy. Musel som sa naučiť úcte k rodičom, spolunažívaniu so súrodencami a najmä tomu, že nebude vždy všetko tak ako si to ja predstavujem, vysnívam alebo rozkážem. Musel som sa prispôsobovať okolnostiam, ktoré boli často - krát skutočnými výzvami.

Ďalšie dôležité kroky na ceste k slobode a zodpovednosti som zakúsil v Súkromnej materskej škole Lienka v Smoleniciach. Bolo veľmi dôležitou a náročnou úlohou pre pedagógov, aby odolávali mojej výraznej osobnosti a formovali ma. Okrem mnohých iných situácií som bol dennodenne odkázaný na pomoc pri zdolávaní množstva schodov. Nie každý bol ochotný alebo schopný mi pomôcť. Ochota pani učiteliek niekoľkokrát denne prekonávať so mnou znovu a znovu tieto prekážky, ma naučila, že ťažkosti sú na to, aby sme ich prekonávali. S odstupom času si ich prístup stále viac

vážim. Napriek tomu, že to nebolo vôbec jednoduché a pre nich vždy príjemné. Vtedy som si predovšetkým užíval škôlku, no zároveň som prijal niečo, čo vo mne zanechalo hlbokú a nezabudnutelnú stopu.

Keď pominuli škôlkarské roky, nastúpil som do základnej školy, kde na mňa čakali nové výzvy, noví rovesníci a ešte viac schodov. Okrem učiva som si osvojil množstvo ďalších kompetencií. Mnohé rozhodnutia som už vtedy robil slobodne, pretože moje okolie si pýtalo a akceptovalo môj názor. Navyše mi ponúkalo možnosť nazerať ďalej a osobnostne rásť. Napríklad, v druhom ročníku mi pani učiteľka ponúkla diskrétnu možnosť vysvetliť jej písomne moje nepríjemné pocity a z toho vyplývajúce správanie. Jej malé a vynaliezavé gesto ma naučilo pracovať na svojom správaní. Po štyroch rokoch strávených na základnej škole som pokračoval v štúdiu na osemročnom gymnáziu. Denne som do školy aj z nej cestoval, musel som skôr vstávať a počas školy som bol často odkázaný sám na seba, keďže rodičia boli v práci. V detstve som pravidelne striedal školské lavice s nemocničnou posteľou alebo lekárskou ambulanciou. Okrem nepríjemností to znamenalo pre mňa aj nudu a izoláciu od rodiny, priateľov a záľub. Všetko toto ma ovplyvnilo – naučil som sa vynásť sa v nečakaných situáciách, obhajovať vlastné názory a dokázať, že sa v spleti názorov nestatím. Všadeprítomné schody už neboli najväčším problémom. Mnohé nepredvídateľné situácie ma naučili, aká dôležitá je trpezlivosť a rozvážnosť pri komplexnom riešení problémov, ktoré často prevyšovali problémy mojich rovesníkov. Dalo mi to schopnosť vnímať ťažkosti celostne a nazerať na ne z viacerých hľadísk. Mojou dôležitou skúsenosťou je, že som odkázaný žiadať o pomoc, dať pomáhajúcemu potrebné inštrukcie, prijať poskytnutú, aj keď nie vždy optimálnu, pomoc. Niečo, čo sa neznámkuje, ale v živote je nevyhnutné.

Svoj čas trávim aj záľubami. Rád cestujem, fotografujem a stretávam sa s ľuďmi. Popritom pozorujem správanie ľudí a jeho dôsledky. Jednou z vecí, ktoré som v živote odpozoroval je, že ľahšia cesta nie je vždy tá správna a tým sa snažím aj riadiť svoje konanie. Niekoľko rokov späť som začal intenzívne športovať a posilňovať. Nie je to ľahké a nie vždy sa mi chce pokračovať, niekedy mám chuť prestať, nechať to „len tak plávať“. V týchto chvíľach si najčastejšie spomeniem na to, prečo som začal a ako mi to v mnohých smeroch pomohlo. Uvedomujem si, že to významne prispieva k budovaniu mojej pevnej vôle. Okrem športu a posilňovania mám rád cudzie jazyky. Rozvíjanie sa v tejto oblasti mi prinieslo viac benefitov ako ťažkostí. Mám viacero priateľov v zahraničí, s ktorými vďaka technickým vymoženostiam môžem komunikovať, zdieľať svoje názory a prežívanie.

Na stretnutiach detí a dospelých ľudí s postihnutím som sa naučil, že moje skúsenosti a zážitky môžu poslúžiť a pomôcť iným. Rozhodol som sa pre dobrovoľnícku činnosť

v treťom sektore. Vyvinul som úsilie, aby som sa aktívne zúčastnil na medzinárodnom seminári na tému „ABC sebaobhajovania“. Netušil som, čo všetko mi vynaložené úsilie prinesie. Z vlastného rozhodnutia som sa začal venovať obhajovaniu práv ľudí so zdravotným postihnutím. Táto iniciatíva mi umožnila vystúpiť na medzinárodných fórach, ktoré sa nedajú oznámkovať, ale pre mňa znamenali veľmi veľa. Poznatky a skúsenosti z oblasti práv ľudí so zdravotným postihnutím som aj vďaka doterajším vedomostiam zo školy mohol prezentovať plynule v anglickom jazyku. V diskusii s dospelými ľuďmi z celej Európy som bol rovnocenný partner. Urobil som ďalší krok k slobodnému rozhodnutiu, čomu sa chcem venovať a v budúcnosti študovať.

Moja rodina ma prijala takého, aký som, a pomohla mi vykročiť na ceste ku slobode. Vážim si, že som mal možnosť vzdelávať sa. Čas strávený v škole i mimo nej ma naučil mnohému a zároveň preveril moju kompetenciu zodpovedne sa rozhodovať. Najviac mi boli nápomocní ľudia, ktorí dokázali slobodne myslieť. Som presvedčený, že slobodnému a zodpovednému rozhodovaniu sa učíme celý život.

V Trnave, dňa 11.2.2015

Téma 2	„Extrémisti sa kníh boja, sila vzdelania ich desí. Kniha a pero – to sú naše najsilnejšie zbrane“. Načrtnite, čím Vás a Vašu generáciu môže inšpirovať príbeh pakistanského dievčaťa Malály Júsufovej, laureátky ceny Andreja Sacharova za slobodu myslenia, ktorú udeľuje Európsky parlament a nositeľky Nobelovej ceny mieru.
Garant	Európsky parlament Informačná kancelária na Slovensku
Autorka	Rievajová Martina, Bilingválne gymnázium Milana Hodžu, Komenského 2015, 03852 Sučany

Písal sa 16. december roku 2014, keď 132 rodín v Pakistanskom meste Peshawar do školy vypravádzalo svoje deti. Po dlhom boji a iba na základe vlastných síl si vo svojom meste postavili školu, za každou kvapkou potu si hovorili : nech sa mojej dcére žije lepšie ako mne. 16. decembra negramotné matky poslali do škôl 141 detí. A tie sa im už nikdy nevrátili.

Bolo leto 2014, 219 mladých dievčat , väčšinou do veku 15 rokov, odchádzalo do školy s veľkými snami. Jedna z nich snívala o štipendiu, vďaka ktorému by mohla študovať politické vedy a ako prvá žena viesť svoju krajinu. V lete 2014 Nigéria prišla o 219

dievčat, ktoré boli organizáciou Boko Haram donútené sa násilu vydať, boli zbavené nevinnosti a niektoré i života.

Dva príbehy vzdialené od seba tisícky kilometrov, a predsa založené na rovnakom probléme, ktorého výsledkom je deprivácia práva na vzdelanie, obmedzenie osobnej slobody, ohavné a hlavne zbytočné straty na životoch detí. Najjednoduchšia otázka znie: prečo? Prečo extrémistické organizácie ako Taliban, Boko Haram alebo IS majú takú podporu domorodého obyvateľstva? Prečo najväčšie teroristické organizácie útočia práve na školy vo vlastných krajinách? Prečo práve na deti? Prečo sú týmito detskými obeťami najmä dievčatá? Čím ich môže ohroziť 11-ročný chlapec alebo dievča? A posledná otázka: Prečo sa nás to, vlastne, týka? Toto sú otázky, nad ktorými je potrebné sa zamyslieť,

Pashwarsky incident bol poslednou bodkou vzdelania v Pakistane, v krajine, kde je gramotných len 46% obyvateľov. Ženy netvorí ani polovicu. Od roku 2006 za pričinenia talibanských aktivistov sa zatvárali školy, jedna po druhej. Čím v krajine bolo menej škôl, tým viac rástol počet členov aj prívržencov Talibanu. Celkom zaujímavý trend. Keď vďaka zvyšujúcej sa vzdelanosti obyvateľstva, rástla aj ekonomika krajiny, Taliban zaznamenal úpadok. Tým, že začal postupne eliminovať počet škôl, teda odoprel vzdelanie nádejným ekonomickým motorom krajiny. Dotýkalo sa to, predovšetkým, mladých mužov. Práve tí, v patriarchálnej spoločnosti, kde by oni mali živiť rodiny, zlyhali. Nemali vzdelanie, teda boli odsúdení na prácu, ktorú robili ich otcovia, vďaka ktorým žili celý život v biede. Navyše nízka vzdelanosť so sebou spravidla prináša aj nízke resp. žiadne použitie antikoncepčných prostriedkov, teda mnohopočetné rodiny, ktoré len prispievajú k bezmedznej chudobe. V bezvýhodnej situácii prišlo vhod hlásanie Talibanu o večnej blaženosti, ktorú prináša boj za Alaha, o podrobení a zotročovaní žien, namiesto ich živenia. Negramotný, nevzdelaný ľud sa vždy ovláda ľahšie. Tu sa dostávame k dôvodu, prečo sú cieľom útokov extrémistov práve školy, prečo sa snažia odoprieť občanom svojich štátov vzdelanie. Pretože vzdelaným ľuďom by nemohli naďalej poskytovať a kázať z „upraveného“ koránu. Áno, existujú dva prúdy moslimov a radikáli sú tí, ktorí skutočný korán odmietli, namiesto toho vyňali pasáže a vykladajú ich po svojom, teda tak, aby v mladých zúfalých moslimoch vzbudzovali túžbu po násilnom šírení Islamu, aby v nich vzbudzovali hnev a nenávisť k inoverným a vnímali ich ako utláčateľov, dôvod ich chudoby. To by sa im nepodarilo, keby ešte stále neboli v Pakistane oblasti s 12% gramotnosťou! To je dostatočný dôvod, prečo extrémistické útoky smerovali najmä

na školy, ale otázka ostáva. Unesenie dievčat v Nigérii, vyliatie kyseliny na tváre vzdelávajúcich sa dievčat v Afganistane, prečo sú cieľom týchto útokov najmä ženy? V roku 1960 boli Omán a Bangladéš jedny z najzaostalejších štátov. V 70-tych rokoch tam prebehla vlna revolúcií, ktorých výsledkom bolo uznanie práva žien na vzdelanie. Teraz na vysokých školách v týchto krajinách študuje viac žien ako mužov a oproti podobne začínajúcim krajinám sa tieto dve posunuli míľovými krokmi dopredu. Náhoda? Kdeže , ženy, ktorým bolo umožnené študovať, ich ambíciou sa stalo pracovať, zarábať , a tým zabezpečiť rodinu. Z toho dôvodu mali, ale menej času na laicky povedané „rodenie detí“, a preto si zakladali menejpočetné rodiny. Menejpočetnú rodinu je ľahšie užiť, preto je väčšia šanca ,že tieto rodiny mali dostatok peňazí ,aby ich mohli míňať nie len na nevyhnutné potreby, ale ,povedzme, aj na služby, a teda podporovať ekonomiku krajiny. Rovnako sa stali efektívnymi pracovnými silami, ktorá sa takto zdvojnásobila, čo tiež len naštartuje ekonomiku krajiny. Ak v krajine ustupuje zlá ekonomická situácia, ľudia majú zamestnanie a je postarané o ich základné potreby, majú menší sklon podliehať extrémizmu, najmä tomu násilnému, lebo vedia, že ozbrojené zásahy, poprípade vojna by znížili ich životný štandard, navyše spokojný, vyrovnaný človek nehľadá útechu v nenávisťnom zabíjaní inoverných.

Západný svet ročne vynakladá miliardy eur na podporu programov vlád postihnutých štátov na boj proti extrémizmu. Tieto financie sú častokrát neefektívne redistribuované vládou, čoho dôsledkom je podozrenie z korupcie od občanov týchto štátov. Aj toto spôsobuje, že klesá dôvera občanov vo vládu, a teda aj v to, že dokáže ich situáciu vyriešiť, potom sa opäť dostávajú do bezvýchodiskových situácií a pokračovanie už poznáme... Snáď stojí za zamyslenie sa, čo by sa udialo, ak by tieto prostriedky boli využité na budovanie nových škôl, ba čo viac na školenia domácich učiteľov, aby učili to najpodstatnejšie v tomto boji – kriticky myslieť. Nuž áno, práve vďaka logickému uvažovaniu, spôsobilosti doviestť myšlienku do správnych záverov, schopnosť nachádzať výhody a nevýhody každého rozhodnutia, to je to, čo postrádajú mladí muži i ženy, ktoré sú verbované napr. do boja za Islamský štát. A v neposlednom rade, tieto školy zúfalo potrebujú overené učebnice a preklady základných kníh i koránu, aby im už nikto nemohol citovať a prekrúcať výtržky z najdôležitejšej knihy ich viery. Nielen preložené knihy, ale i kazateľov, ktorí by im vedeli množstvo úžasných myšlienok, ktoré korán obsahuje, vysvetliť.

A čo my, občania západného vyspelého sveta, my , čo sa oháňame technologickou vyspelosťou a ochranou ľudských práv na každom kroku, ako je to u nás so vzdelaním? Čo, vlastne, vieme? Napriek bezplatnému a všadeprítomnému vzdelaniu, prečo majú mnohí pocit, že ľudstvo aj tak hlúpane? Ostrú diskusiu na tému potreby kvalitného

vzdelania otvorilo vystúpenie nepnoletého dievčaťa, Malaly Jousafzai, pri prevzatí si Nobelovej ceny. Poukazovala na to, ako predchádzajúce riadky, že extrémizmus plynie z nevzdelanosti. Že odopieranie ľudských práv plynie z nevzdelanosti, že fanatizmus plynie z nevzdelanosti. Ale akej? To, že neviem, kde sa nachádzajú Veľkonočné ostrovy robí zo mňa človeka s tendenciou ľahšie podľahnúť extrémizmu? Kdeže.

To, že je aj na Slovensku takmer 100% gramotnosť z nás nerobí ľudí odolných voči extrémizmu. Stačí sa pozrieť na nenávistnú reč na sociálnych sieťach alebo na víťaza komunálnych volieb v Banskobystrickom kraji... Prichádzame k zisteniu, že vedieť čítať, písať a vedieť odrecitovať priebeh 2. Svetovej vojny nestačí na boj proti extrémizmu. To, čo mnoho európskych a aj slovenské školy potrebujú ako soľ je efektívny spôsob výučby schopnosti racionálne, logicky a najmä kriticky myslieť. Vedieť selektovať informácie, podnietiť študentov, aby sa živo zaujímali o svojich rovesníkov v iných krajinách, ale aj v tej svojej. Aby sa na vec nepozerali len mainstreamovým pohľadom, ale z pohľadu unikátnosti každého zorného uhla pohľadu.

Ak si máme vybrať 2 najdôležitejšie odkazy, ktoré nám Malala vo svojej reči ponúkla, tak je to práve potreba boja za kvalitné vzdelanie a otvorenie očí pred porušovaním ľudských práv vo svojej aj v iných krajinách. Ak sa uspokojíme s tým, že hodiny v škole nás a našich detí budú plne memorovania, sústreďovania sa na seba, nespájaním výučby s aktuálnym dianím, jediným výsledkom bude nezáujem o vzdelanie, neschopnosť porovnávať, myslieť, hľadať kauzálne prepojenia a hlavne neochota spoznávať a pochopiť napr. rôzne menšiny. To vždy viedlo, aj vedie ku selekcii, segregácii a extrémizmu. Rovnako, ak dovolíme, aby sa pred utlačovaním ľudských práv či už ide o právo na vzdelanie alebo dokonca na život, zatvárali oči a ostaneme vo svojej komfortnej zóne riskujeme jednak to, že ak nám niekto začne odopierať práva, tak ostatní sa radšej otočia chrbtom, po druhé riskujeme aj to, že tým dáme najavo potenciálnym utláčateľom a extrémistickým hnutiam, že nám ľudské práva nestoja za boj, preto sme ochotní znášať ich možné výčiny. To je, podľa všetkého, počiatok extrémizmu vo vyššie spomínaných krajinách. Neefektívne až žiadne vzdelávanie a ignorácia.

Nezamýšľala som sa nad pôvodom extrémizmu v krajinách blízkeho východu len tak, ale preto aby sme vyhlásili vojnu extrémizmu, utláčaniu ľudských práv, vojnu nevzdelanosti. Extrémisti útokmi na školy, na vzdelávajúce sa deti sami odkryli svoju najväčšiu slabinu : vzdelanie. A nie je to vojna, ktorá sa odohráva ďaleko od nás, kdesi na východe, je to boj, ktorý musíme bojovať aj my, každý z nás, ak nechceme, aby boli práva naše a našich najbližších pošliapané, ak nechceme, aby denne zomierali ľudia len pre náš nezáujem, aby sme žili v mene myšlienky : sme zodpovední nielen za to, čo robíme, ale aj za to, čomu dovolíme, aby sa dialo. A preto, naposledy, vyhlásme

vojnu extrémizmu, ale nie mečom, nech nás inšpirujú Malaline slová: „Kniha a pero – to sú naše najsilnejšie zbrane“.

11.2.2015

Téma 3	Dá sa naučiť tolerancii k menšinám?
Garant	Amnesty International Slovensko
Autorka	Ištvániková Kristína , Obchodná akadémia Prievidza, F. Madvu 2, 97129 Prievidza

Je tolerancia len naučeným správaním? Dá sa ovplyvniť, ak ju človek nemá od malička vštepovanú svojimi rodičmi a okolím? Je možné vlastnou snahou o pochopenie iných dosiahnuť stav tolerancie? Sú pojmy tolerancia a rešpekt synonymami? Na tieto otázky sa pokúsím v nasledujúcich riadkoch odpovedať.

V 21. storočí, teda na začiatku 3. milénia, by snáď otázka tolerancie mala byť braná ako samozrejmosť. Veď kto by v rozvinutej demokracii, v právnom štáte, v dobe rozmachu ľudských práv mohol utláčať či diskriminovať menšiny? Smutná, no zato pravdivá odpoveď je: skoro každý.

Je to globálny problém, s ktorým sa ľudia stretávajú po celom svete. Väčšia intolerancia sa možno vyskytuje v menej rozvitých krajinách, no ani v už spomínaných demokratických štátoch nie je výnimočnou.

Na to, aby sme pochopili, čo intolerancia vlastne je, musíme poznať aspoň jej najzákladnejšie formy. Rovná sa intolerancia diskriminácii? Odpoveď by mohla byť áno. Ako inak sa totiž dá nazvať správanie, kedy je človek na základe svojej príslušnosti k určitej skupine napádaný, ignorovaný či ponižovaný? Všetky tieto situácie sa spájajú ako s intoleranciou, tak s diskrimináciou, majú teda rovnakú podobu. Sú však absolútnymi synonymami? Nie, pretože intolerancia *vedie* k diskriminácii, je jej základom.

Čo však spôsobuje samotnú intoleranciu? Tá totiž nie je každému pri narodení daná do vienka jednou z troch sudičiek. Naopak, deti nevykazujú žiadne *prirodzené*, teda *vrodené* známky rasizmu, sexizmu či inej formy neznášanlivosti alebo nerovného

zaobchádzania. Z môjho pohľadu sa teda jedná o nepochybný vplyv spoločnosti na jedinca. Pre zjednodušenie uvediem príklad: Keď sa stretnú dvaja dospelí, okamžitá reakcia je toho druhého posudzovať, či už podľa farby pleti alebo inej, často navonok evidentnej charakteristiky, alebo podľa poznatkov o danej osobe (napr.: *On je Žid.*). Na druhej strane, ak sa stretnú dve deti rôznej farby pleti či náboženskej príslušnosti, možno nasledujú zvedavé otázky o odlišnostiach, no zriedka priame prejavy intolerancie či diskriminácie.

Sú však prípady, kedy sa aj deti správajú týmto spôsobom. Kedy? Keď sú rovnakému spôsobu správania a komunikácie vystavované doma, v škole či na verejnosti. A tu začína skutočný problém a súčasná realita mnohých ľudí vo svete. Ak sú deti takémuto druhu myslenia vystavované dlhodobo, zvyknú si naň a príjmu ho za svoj. Postupom času sa teda zo slov: *S ním sa nehraj, je to Maďar*, stávajú slová ako: *Jemu nepomáhaj, je to Maďar* či *Jeho nezamestnaj, je to Maďar*.

Vplyv spoločnosti je teda nenahraditeľným faktorom vo vývine človeka v mnohých oblastiach, vrátane tolerancie, resp. intolerancie k menšinám. Nejedná sa pri tom iba o menšiny náboženské, národnostné či etnické, ale aj ľudí, ktorých si mnohí pod slovom menšina ani nepredstavujú. Ľudia so zdravotným postihnutím či odlišnou sexuálnou orientáciou sa totiž do tejto skupiny taktiež zaraďujú a stávajú sa terčom intolerancie zo strany majority.

Čo ak ale tolerancia nie je každodennou realitou jednotlivca? Ak človek, ktorý patrí k majoritnej skupine obyvateľstva, nie je vedený k tolerancii, dokáže to v pokročilejšom veku zmeniť? Myslím si, že odpoveď je áno. Mnohí ľudia, ktorých poznám, sa totiž k takýmto výsledkom dokázali prepracovať vlastným pričinením. Vyrastali síce v inej spoločnosti, spoločnosti, ktorej realitou boli predsudky a nenávisť voči komukoľvek, kto je odlišný, kto sa vymyká akýmsi sociálnym normám, no ako sami hovoria, zmenili *názor*. Sú to práve títo ľudia, ktorí dokazujú, že intolerancia nie je inštinkt. Čo ich teda viedlo k zmene *názoru*? Vzdelanie.

V tomto prípade však vzdelaním nemyslím vysokú školu, ale akúsi osvetu, otvorený dialóg o sociálnych problémoch menšín, o ľudskej stránke veci. Mnohokrát totiž vidíme skôr nálepku ako skutočného človeka. *Žid. Černoch. Homosexuál*. Odsudzujeme danosť, vlastnosť, odlišnosť a tým potláčame osobnosť a človeka za nimi. Čo je potrebné, aby sa to zmenilo? Informovanosť. Hovoriť o tom, čo je väčšinou tabu:

diskriminácia, neznášanlivosť, potláčanie ľudských práv na základe sociálnych konštrukcií.

Mnohí ľudia argumentujú skúsenosťami, svoje neadekvátne správanie ospravedlňujú generalizáciou. Ak je jedno jablko hnilé, treba odpíliť celý strom. Tu sa však dá použiť protiargument: nemá potom jedna kladná skúsenosť rovnakú váhu?

Na druhej strane je však zároveň potrebné položiť si otázku, či je *tolerancia* dosť dobrá. Čo tak stanoviť si vyššie ciele, menovite *rešpekt*? Tolerancia vzbudzuje dojem, že stačí zničiť niečiu prítomnosť či existenciu. Slovo samo osebe akoby naznačovalo, že *neutláčať* je dostatočné. Rešpektovať pre mňa znamená uznať hodnotu človeka. A to by malo byť cieľom spoločnosti ako celku: uznať, že každý život a každý človek má hodnotu. Na druhej strane by malo byť povinnosťou každého človeka rešpekt nielen prijímať, ale ho aj aktívne prejavovať iným, predovšetkým tak teda preukazovať rešpekt k nielen životu, ale i bytiu človeka.

Na záver mojej eseje si teda dovoľím zhrnúť jej hlavné myšlienky. Intolerancia, ako opak tolerancie, je výsledkom strachu z odlišnosti a nenávisti vstúpovanej okolím a tabuizovaním tém odlišnosti. Zjednodušene povedané, podľa môjho názoru, ak odstránime neznalosť ľudí o rôznych odlišnostiach, odstránime tak časť strachu a tým zamedzíme intolerancii. Preto tému tejto eseje obrátim na ruby a pýtam sa: Dá sa odnaučiť intolerancii? Tolerancia je totiž v mojom ponímaní východiskovým bodom pre človeka, diskriminácia pre nás nie je prirodzená, na rozdiel od strachu, ktorému sa dá predísť. Je teda na nás dospelých, aby sme si uvedomili dôležitosť ľudskej dôstojnosti a tolerancie, ktorá je míľnikom k dosiahnutiu rešpektu.

12. február 2015

Téma 4	Ending poverty with the help of education. (Ukončenie chudoby pomocou vzdelania)
Garant	Informačná služba OSN Viedeň
Autorka	Chlebáková Kristína , Gymnázium, Ľ. Štúra 26, 07101 Michalovce

The changing of our world is a natural phenomenon and the most rapid change has taken place in recent years. One would think that the progress in technology and science would ensure observance of, at least, the most basic of human rights. And yet every single one of us has either experienced or at least seen displays of poverty.

Poverty is generally accepted as a state of a person that lacks a certain amount of material possessions or money. This concept is a complex of various elements, such as social, political or economic ones and can be either chronic or temporary and often closely linked with inequality. Absolute poverty, or destitution, leads to deprivation of the most basic human needs like food, water, sanitation, clothing, shelter, health care and education. These needs are also basic rights that belong to each and every one of us.

In my opinion, the lack of education is closely linked with poverty and forms some kind of circle. People without means to an education are not likely to break out of poverty. And people coming from poor backgrounds do not have many options to gain an education. Education is not only important because of the better prospects to employment, and thus to financial resources that would end the poverty of one, but is also the basic medium to knowing one's human rights.

Right to education in Slovakia was first recognised in the 18th century during the reign of Empress Maria Theresa, who also made attending primary school obligatory for all children. It has been developing ever since. Modern Slovak laws ensure primary and secondary education to everyone without exception and higher education in cadre of social possibilities and one's skills. But it is not platitude for everyone and even those who have access to a relatively free education often do not know how to properly utilise it. In my work I want to further unfold the problems of these two situations. With this in mind I applied to three major groups of people where proper education would, in my opinion, help solve this groups' poverty.

At first I would like to address local problems – ethnical minorities. Though not a new topic, it is still a much debated one. Nobody denies that problems exist, but discussing these kinds of topics often evokes lots of emotions from people who are most of the time in no position to judge. Yet still a problem exists and I think that we can try to propose solutions to it as long as we remember that everyone has the same

human rights and that in most part even these people want to solve these situations that are not enviable. It is important to know this in order to avoid misunderstandings during discussions and even though this topic is not avoided, especially in media, the fact is often forgotten. I do not like using the term “problem” very much, because a lot of people immediately think of something negative and it all leads to increases in the amount of prejudice they already have, but there are issues.

In my work I chose to focus on the Romanies. This ethnicity is associated with educational problems and poverty the most. They form a significant part of the Slovak population, and even though the number of 200 000 is not that high, they have a significant impact on our society. I am in support of education for older people, but I think the most of it can be gained during youth. The biggest issue in this case is that the Romanies are very traditional people and by being nomads the sense of how important education is, is not very developed by them. It is, in fact, very low on the scale of their values. And there is our first opportunity to solve problems of poverty: teaching Romany just how important education is.

I have previously mentioned in my introduction the two important aspects of education, and we can apply that here, too. Firstly, educated Romany can find better paid jobs and thus work their way out of poverty. They also develop a sense of why is education important for their children, too, which is a great problem nowadays. Uneducated parents, or parents with only basic education, often think schools are not essential for their children, that they will not learn anything useful there, that they have everything they need in their communities. Other times, they do not understand the school system and send their children to schools that do not help them proceed. The gravest of situations is when they leave their children at home because they are afraid of them being bullied or discriminated against. What solutions do I propose? I think that in the first two cases informing parents and explaining the benefits of attending school to them is very important, ever so simple. In the third case education of non-Romany children is the solution. Children are not born with prejudice, that is something they see and learn from their surroundings, mostly from their parents. So I propose combined activities at a preschool age to show all children that they are not very different and they can live peacefully beside each other, if not form deeper relationships, such as friendships.

And secondly, they learn about their rights in school. It is no secret that the rights of ethnical minorities are frequently overlooked, if not outright violated. The offended often do not know they are being offended, or that they have certain rights in various situations. Education is one of the most basic human rights that is not given to us by anybody. We were born with it and state or other authorities just ensure abundance of

the right. By enforcing our right to education, we also enforce and learn about our other rights. Ours and also that the same rights belong to others, too. And that is the other key aspect of education in my opinion. Because even when poor members of a ethnical groups have finished at least basic study and get a well-paid job, they can end up in a position where they overlook the fact that others have the same rights, too.

I mentioned three major groups, where education is the key to ending poverty and mentioned a local case. Now I would like to move to global problems. In 2014 one of the receivers of the Nobel Price for Peace was a 17-year-old girl from Pakistan by the name of Malala Yousafzai. Malala is a year's long activist fighting for girls' right for education. For her active involvement in the topic, an unsuccessful assassination attempt was made on her life in 2012 by the Taliban, an Islamic political movement, which was ruling the area at the time. She survived the attempt and continued speaking for those, whose voice was being overshadowed and those, who had their basic rights violated over and over again.

Gender equality in Pakistan is a long standing issue, one whose effects we see in the lack of education for women, and the hard labour girls have to do from a very young age. Female literacy in Pakistan has a record of only 30 per cent, and the country has been ranked 145th in the world in terms of human development. Many say the problem, or the violator, here is Islamic religion, the most represented religion in the area, but I do not agree. I think the biggest issue is the role that traditions play in these countries or communities. Women's equality is a term that has not been here for a long time, and more so in countries that are less advanced than those of Europe. Women in this part of the world have always been those who stayed at home, took care of the house and children and attended to their husbands' needs when they got home from work. They have been viewed as inferior, a role nobody can find enviable. Nowadays they do get to work, but it is often the menial work, or hard labour work in factories, even little girls work there. All of this just leads to poverty of women, who are dependant on their men. Another case of violating their human rights, in particular is the right of free choice and early child marriages. Girls get betrothed to men sometimes twice or even thrice their age from an early age without getting any kind of say about it. Sometimes these girls would even protest or stand against their parents who force them into such marriages, but they do not know any other. They think this is the way it is supposed to be and end up being always at home, giving birth to numerous children at a young age, children that one man often cannot provide for. They end up living in poverty and the main reason, although not the only one because everything is not only black and white, is that their right of education was overlooked or forgotten. Because this problem has been here for a while and the countries where

this is happening do not seem to be doing a very good job at solving this, I propose international help. I know that not everyone can interfere into state's problems, but we can at least point out the wrong doings and advise how to right them.

The third area where poverty and education are bound together is in the African region. The problem is more complex and more global, but I chose Africa because I have thought and known about problems in the area for a long time. It has been several years since I decided that when I get a decently-paid job, I will start supporting African children in their pursuit of education. There are several programs and organizations that fund children in need, you do not have to adopt the child, in fact most of these children in need know and live with their parents but poverty prevents them from pursuing education.

Schools in Africa are very diverse, in some areas, mostly in the surroundings of bigger cities, they have quite a good standard, and then there are areas where schools are not only tiny, often with only one teacher who is not even a proper teacher, but can be found hardly and they are rare. That is the problem of rarity of schools, but there is also the issue of their inefficiency. There are three main reasons for that. The first one is the lack of qualified teachers. This job, especially in the secluded parts of Africa, is one of the worst paid and thus there is no desire to do it. People with an educational degree would rather get employed in large cities or even overseas resulting in rural schools with large classes, only one person for a high number of pupils, often under qualified and/or few teaching aids and poor textbooks. Because all of this pupils in rural schools usually attain poorer results in standardised exams compared to their counterparts – students from urban schools. Equal education in all of Africa should be one of our main concerns, because students from rural areas that have not received proper education are less likely to achieve a career and establish a future, which is the only way they can end their dependence on others and their poverty.

The second reason for inefficiency of African schools is emigration. Even though the government spends a great amount of money on educating people, they often emigrate after they have finished school, trying to find a new, better life. Of course no one can blame them for wanting something more, but it is still problem because in order to get others to do their job the government would have to find new resources to raise new generations of skilled people. The financial loss is one of the main reasons for poverty.

The third reason and a threat at the same time, is military conflict. Numerous conflicts throughout Africa have caused a great amount of money from an already underfunded system is spending on completely different purposes. According to a

UNESCO report from March 2011 armed conflict is the biggest threat to education in Africa.

To conclude I would like to say that any new ideas are redundant, because the ideas are there we just need to make sure we carry them out in the best way possible in order to solve such a worldwide problem as is poverty. I have stated several times in my work that education is important, but what is also important is our help at securing that the right of education is enabled to everyone. And even though most of countries like those I have mentioned admit that they need help, there are times when our efforts are seen as intrusive and because of that we need to take very careful steps. But we should not give up, because every human being has the same human rights and it should be our responsibility to help those, who are in need.

V Michalovciach 12. februára 2015

7. Dotazníky spätnej väzby

OLP od svojich počiatkov poskytuje na celoštátnych kolách možnosť všetkým zúčastneným komplexne sa vyjadriť k všetkým stránkam aktuálneho ročníka ale aj budúcnosti OLP prostredníctvom dotazníkov. Dotazníky však sledujú aj iné sociologické dáta, motivácie respondentiek a respondentov a s OLP súvisiace témy.

Z vyhodnotenia spätnej väzby čerpá CK OLP o. i. povzbudenie aj impulzy do ďalšej práce. Od XVI. ročníka sme otázky dotazníka do značnej miery inovovali. V dotazníku pre XVII. ročník boli obdobne pripravené **formáty pre učiteľskú i žiacku obec, pre hostí a partnerov**. Prinášame veľmi podrobné spracovanie dotazníkov (ich čítanie a analýza boli vskutku napínavé ako detektívka) a veríme, že rovnako ako pre CK OLP, aj pre všetkých zainteresovaných ľudí budú zdrojom pre zamyslenie sa aj invenciu na poli ľudských práv, samotnej olympiády, osobného, študijného, pracovného či spoločenského života.

DOTAZNÍK – žiaci a žiačky – zistenia

Účasť na celoštátnom kole:	64 súťažiacich, z toho 32 žiačok a 32 žiakov
Dotazník vyplnilo:	37 súťažiacich, z toho 20 žiačok a 17 žiakov
Dotazník nevyplnilo:	27 súťažiacich, z toho 12 žiačok a 15 žiakov

Zo 64 súťažiacich finalistiek a finalistov XVII. ročníka OLP sa **po prvýkrát** OLP v celom XVII. ročníku **zúčastnilo** 26 žiačok a žiakov, z toho 12 žiačok a 14 žiakov; **opakovane sa OLP zúčastnilo** 11 žiačok a žiakov, z toho 8 žiačok a 3 žiaci; z nich 9 za zúčastnilo súťaže druhýkrát, jeden žiak tretíkrát a jedna žiačka štvrtýkrát.

Na podnet učiteľa/učiteľky sa do súťaže prihlásilo 19 žiačok a žiakov (10 žiačok, 9 žiakov); **z vlastnej vôle sa prihlásilo** 18 žiačok a žiakov (9 žiačok, 9 žiakov); spolu s učiteľkou/učiteľom sa pripravovalo 21 žiačok a žiakov (10 žiačok, 11 žiakov); samostatne sa pripravovalo 16 žiačok a žiakov (9 žiačok, 7 žiakov). Všetky možnosti sú takmer vyrovnané, čo sa potvrdzuje v spätnej väzbe niekoľkých ročníkov OLP opakovane.

Zo 64 súťažiacich finalistiek a finalistov XVII. ročníka OLP sa **predchádzajúceho ročníka OLP: nezúčastnilo** 25 súťažiacich (11 žiačok, 14 žiakov); **zúčastnilo** 12 súťažiacich (9 žiačok, 3 žiaci), z nich sa umiestnili vo finále celoštátného kola XVII. ročníka 1 žiačka na 8. mieste a 1 žiak na 2. mieste.

Na otázku **ku školskému kolu XVII. ročníka OLP** odpovedalo 23 osôb (niektoré uviedli

len názov školy), neodpovedalo 14 osôb (7 žiačok a 7 žiakov). Z postrehov (a/alebo) podnetov do budúcnosti uvádzame (bez redakčnej úpravy):

- o Na našej škole OĽP nemá veľkú tradíciu a po dlhom čase sa u nás uskutočnilo školské kolo – je to škoda. Podľa mňa by sa to malo každoročne opakovať, pretože OĽP je výborná skúsenosť!
- o Školské kolo by malo byť trochu ťažšie.
- o Všetko prebehlo v poriadku.
- o Podľa môjho názoru školské kolo prebehlo bez problémov, nemenila by som nič. Smutný je akurát nízky záujem o olympiádu u študentov.
- o O súťaži boli informovaní IBA študenti so seminárom z Náuky o spoločnosti, ostatní žiaci o tom vôbec nevedeli; profesori, podľa mňa, málo motivovali študentov do účasti na OĽP.
- o Školské kolo prebehlo korektne, nemám žiadne zásadné výhrady.
- o Väčšia motivácia k OĽP.
- o Nemám vylepšujúce návrhy.
- o Vopred pripravené návrhy na test a skúšanie.
- o Nízka propagácia, nezaujímam študentov.
- o Bez výhrad.
- o Nebol som (bol som jediný z mojej školy, kto chcel ísť).
- o Zaujímavé, test je dobrou formou.
- o Nič by som nenechal, bola to skvelá príprava na krajské kolo.
- o Mohlo by sa zapojiť viac študentov.
- o Nízka účasť (na môj vkus).
- o Nízka účasť, koncentrácia na fakty.
- o Prebiehalo bezproblémovo.
- o Nemám žiadne negatívne postrehy...
- o Bolo nejaké ???
- o Mali sme vlastnú obhajobu názorov – dobrý začiatok.

Na podnet vyjadriť zásadné postrehy **ku krajskému kolu XVII. ročníka OĽP** reagovalo 21 osôb, nereagovalo 16 osôb (9 žiačok, 7 žiakov). Z uvedených postrehov (a/alebo) podnetov do budúcnosti uvádzame (bez redakčnej úpravy):

- o (Banskobystrický kraj) Žiadne podnety.
- o (Bratislavský kraj) Organizačne dobre, možno by ste mohli zaradiť do ďalších ročníkov nijaké športové podujatia, ktoré by boli súčasťou programu.
- o (Bratislavský kraj) Pochybne pri vyhodnocovaní odpovedí (VOP).
- o (Bratislavský kraj) Pohodička, ale nabudúce nech to není v Rači...
- o (Košícký kraj) Postúpiť mohlo iba napr. 5 súťažiacich.
- o (Košícký kraj) Žiadne – perfektne zorganizované.
- o (Nitriansky kraj, Gymnázium Vráble) Nespravodlivý výber postupujúcich (ovplyvnený svojimi učiteľmi v porote), čo sa ukazuje aj tu na štátnom kole.
- o (Nitriansky kraj, Gymnázium Vráble) Žiadne nemám.

- (Prešovský kraj, Obchodná akadémia Prešov) Nejednotná organizácia súťaže v jednotlivých krajoch; V BA prezentovanie pred ostatnými súťažiacimi, v PO len pred porotou.
- (Prešovský kraj, Obchodná akadémia Prešov) Dlhšie čakacie doby.
- (Trenčiansky kraj, Gymnázium v Dubnici nad Váhom) Podmienky priamo úmerné možnostiam školy, bez výhrad.
- (Trenčiansky kraj, Gymnázium v Dubnici nad Váhom) Témy na krajské kolo by mohli byť na internete zverejnené skôr.
- (Trenčiansky kraj, Gymnázium Dubnica nad Váhom) Z organizačného hľadiska som bola spokojná, nepoznám žiaden podnet na zmenu (možno lepšie ceny pre víťazov).
- (Trnavský kraj, Gymnázium Ivana Kupca Hlohovec) Tento ročník prebehol v poriadku, bola som spokojná ☺
- (Trnavský kraj, Gymnázium Ivana Kupca Hlohovec) Myslím si, že medzi písomnou a ústnou časťou bolo zbytočne veľa nevyužitého času – v budúcnosti by som ho buď skrátila alebo vyplnila nejakou prednáškou/workshopom...
- (Žilinský kraj, Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline) Krajské kolo sa mi páčilo – koniec koncov bola to pre mňa úplne nová skúsenosť a nemám ju s čím porovnať – ale musím uznať, že to bolo veľmi príjemné.
- (Žilinský kraj, Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline) Atmosféra bola veľmi príjemná ☺ chválím ! Počas testov mi chýbalo absolútne ticho, ale na druhej strane, snažili sa ☺. Otázky na presné číselné údaje o národnostných menšinách v SR boli síce zaujímavé a preverili náš všeobecný prehľad, čo je super, no na druhej strane si myslím, že okruh otázok by mal viac smerovať k teórii a histórii ľudských práv – čo v podstate bolo ☺ až na tie číselné údaje ☺
- (Žilinský kraj, Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline) Kvalitné, objektívne.
- (Žilinský kraj, Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline) Nevýhodou krajského kola bolo, že do ústnej časti postúpil iba obmedzený počet ľudí. Niektorí sú lepší v testoch, iní v ústnej časti.
- (Žilinský kraj, Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline) Nemôžem povedať, že by som s niektorou vecou bol nespokojný.
- (kraj neuvedený) Vyhodnocovanie otázok – oficiálna odpoveď na úlohu s VOP iná ako mala byť.
- (kraj neuvedený) Poroty boli zložené aj z učiteľov, ktorí mali prísť len ako dozor a mnohí z nich neboli spôsobilí na rozhodovanie.

Jesenných vzdelávacích podujatí (pre multiplik. ĽP) v októbri 2014 sa z 37 osôb zúčastnili 3 žiačky, jedna uviedla, že bola spokojná. Podujatí sa nezúčastnilo 32 (16 žiačok a 16 žiakov), ako dôvod v 23 prípadoch uviedli, že o podujatí nevedeli/neboli

informovaní/neboli pozvaní, 1 uviedol, že nie je multiplikátor, 1 uviedol, že mu to časovo nevychádzalo. Na otázku neodpovedali 2 osoby (1 žiačka a 1 žiak).

S publikáciami vydanými (2013) pre OLP: *Slovník ĽP* a *Vybrané texty k ĽP* nepracovali 4 osoby, z toho 1 žiačka a 3 žiaci. Na otázku **neodpovedal** 1 žiak. S publikáciami **pracovalo** 32 osôb, z toho 19 žiačok a 13 žiakov. **Hodnotenia publikácií** sú nasledovné (bez redakčnej úpravy):

- o Dobre, len mi trochu prekážala slabá členitosť textu.
- o Celkom pozitívne. Nenašla som nič podobné a veľmi mi pomohli.
- o Sú prínosom nielen pre OLP, ale aj pre ostatných, ktorí sa o tému ĽP zaujímajú.
- o Kvalitné, ale dôležité fakty zbytočne zahádzané „omáčkami“.
- o Pozitívne – 4 x.
- o 1
- o Veľmi pozitívne. Vybrané texty k ĽP som opakovane prečítala a boli kľúčové v mojej príprave na krajské kolo a veľmi mi pomohli aj na celoštátne.
- o Kladne, zrozumiteľne napísané, dobre štruktúrované.
- o Veľmi, veľmi kladne.
- o Veľmi dobre.
- o Kladne – 2x.
- o Veľmi pozitívne.
- o Veľmi rozsiahle, ale užitočné.
- o Skvele, ako prínosné.
- o Prínosne.
- o Výborné, hodnotné.
- o Pozitívne, sú v dostatočnom rozsahu tém a podrobnosti údajov; Slovník písaný zaujímavou formou.
- o Fajn.
- o Publikácia sa mi páči, veľa som sa z nej dozvedel.
- o Celkom kvalitné.
- o V niektorých veciach sú moc všeobecné, preto som nečítal niektoré časti. Ale celkovo je to vydarená publikácia.
- o Poskytujú dobrý všeobecný základ.
- o Pracoval ale len zbežne.
- o Vybrané texty k ĽP fakt super ! Pokračujte vo vydávaní.
- o Veľmi kladne, jednoznačne ide o pekný, ale hlavne užitočný súhrn zákl. informácií.
- o Kladne, vzhľadom na to, že sú veľmi odborne napísané.
- o Veľmi pozitívne a prakticky.

Pokiaľ ide o účasť v inej, príbuznej súťaži, z 37 osôb na otázku neodpovedali 3 osoby (2 žiačky, 1 žiak). **Príbuznej súťaže sa nezúčastnilo** 24 osôb, z toho 13 žiačok a 11

žiakov. **Príbuznej súťaže sa zúčastnilo** 10 osôb, z toho 5 žiačok a 5 žiakov. Uviedli, že išlo o:

- o Sofia – esejistická súťaž organizovaná Kolégiom Antona Neuwirtha.
- o Zúčastnila som sa ako jeden z iniciátorov Euroscoly na našej škole + 1. ročníka Olympiády o EÚ na UCM v TT (nie ako súťažiaci, len sprievodných workshopov).
- o Ťažko povedať či príbuznej, ale debaty vďaka Slovenskej debatnej asociácii.
- o Slovenská debatná asociácia.
- o Esejistická súťaž Sofia 2015.
- o BratMUN, Dejepisné súťaže.
- o Olympiády SJ, NJ, CHE, BratMUN,...
- o Geografická olympiáda, krajské kolo, úspešný riešiteľ.
- o Modelový Európsky parlament, medzinárodné kolo vo Viedni.
- o V Komárne – Mladý Európan.

Respondenti a respondentky mali uviesť, **ktorú tému eseje si vybrali a prečo**. Z 37 respondentiek a respondentov na otázku neodpovedal 1 žiak (témy esejí pozri v časti 5.3.). reakcie uvádzame bez redakčnej úpravy.

K voľbe T1 uviedli **žiačky** nasledovné dôvody:

- o Pretože si myslím, že zodpovedné a slobodné konanie je základom, resp. ním má byť, ľudskej spoločnosti.
- o Mám blízko k neformálnemu vzdelávaniu, mala som o čom písať.

K voľbe T1 uviedli **žiaci** nasledovné dôvody:

- o Zo všetkých tém mi bola táto problematika najbližšia.
- o Jednoduchosť témy.
- o Mám o tejto téme ako jedinej priame vlastné skúsenosti.
- o Téma mi vyhovovala z dôvodu možnosti vyjadrenia vlastných skúseností.
- o Spýtajte sa rozhodcov.
- o Najľahšia téma.

K voľbe T2 uviedli **žiačky** nasledovné dôvody:

- o Myšlienky Malály Júsufovej sú mi veľmi blízke. Jej príbeh ma okamžite oslovil a esej, ktorej témou bol jej výrok, som mohla písať s vášňou a nadšením.
- o Aktuálna, inšpirujúca. Dala sa „rozpísať“ z rôznych uhlov.
- o Táto téma je mi blízka, pretože ide o súčasnú tému a poznám konkrétne príklady z môjho okolia.
- o Malályn život a dielo, no hlavne jej prístup a spôsob ma zaujal a dodal mi veľa nádeje. A v neposlednom rade je to úžasný príklad schopnej ženy ! ☺
- o Táto téma ma oslovila na prvý pohľad, z ponúknutých mi bola asi najbližšia. Príbeh Malály sledujem už celé roky a vzdelanie považujem za kľúčové vo vzťahu k LP.
- o Inšpiratívny príbeh mladého dievčaťa.

- o Stala sa mojim vzorom a takpovediac srdcovou záležitosťou.
- o Táto téma mi je veľmi blízka. Stotožňujem sa s Malálou a pokladám ju za vzor.
- o Živo ma zaujíma situácia na Blízkom východe.
- o Treba rozprávať za tých, čo na to nemajú príležitosť.
- o Dlhodobo sa zaujímam o práva dieťaťa.

K voľbe T2 uviedli **žiaci** nasledovné dôvody (dôvod voľby témy neuviedol 1 žiak):

- o Poukazovanie na dôležitosť vzdelania.
- o Zaujímam sa o extrémistické organizácie a zaujala ma téma, ako môžeme odstrániť extrémizmus takouto „mierovou“ cestou.
- o Dôležitosť vzdelania v súčasnej dobe.

K voľbe T3 uviedli **žiačky** nasledovné dôvody (dôvod voľby témy neuviedla 1 žiačka):

- o Každodenne sa stretávame aj v bežnom živote s príslušníkmi menšín a okrem toho je táto téma aj veľmi medializovaná.
- o Dôležitosť témy v dnešnom globalizovanom svete.
- o Téma sa mi zdala najzaujímavejšia a aktuálna.
- o Téma menšín je v súčasnosti veľmi rozoberaná a dá sa k nej získať mnoho informácií.
- o Aktívne pracujem v projekte integrácie Rómov – súvisiaca téma.
- o Osobná zainteresovanosť, blízkosť témy a dostatok informácií.

K voľbe T3 uviedli **žiaci** nasledovné dôvody:

- o Zaujímam sa o túto tému, je mi blízka.
- o Najlepšie definovateľné problémy (diskriminácia) a navrhovanie riešení.
- o Menšiny sú dôležitou súčasťou našej krajiny.
- o Zo všetkých ponúknutých tém sa mi zdala najpríhodnejšia a šlo v onej dobe o pomerne aktuálny problém.
- o Nakoľko pracujem ako junior ambasádor v Unicefe, je mi táto téma veľmi blízka.
- o Sám žijem v meste so značným podielom menšinového obyvateľstva.

K voľbe T4 sa nik z 37 respondentiek a respondentov nevyjadril.

Na tému **aktuálneho celoštátneho kola XVII. ročníka OĽP** nereagovalo 5 osôb, z toho 1 žiačka a 4 žiaci.

Uvádzame vyjadrenia (bez redakčnej úpravy) podľa jednotlivých oblastí. Ak boli vyjadrenia u viacerých totožné, uvádzame koľkokrát.

Organizačná stránka

- o Dobrá. – 2x
- o Dobrá organizácia.
- o Je to dobre zorganizované.
- o Veľmi dobrá. – 2x
- o Veľmi dobrá, nepostrehla som žiadne závažné problémy.

- o Vynikajúca úroveň.
- o Som spokojná.
- o Spokojnosť maximálna.
- o Všetko fungovalo tak, ako malo.
- o 1
- o OK
- o Výborná organizácia.
- o Skvelá.
- o Žiadne časové sklzy – skvele.
- o Perfektne – avšak možno lepšie ubytovanie.
- o Ďakujeme za autobus ☺ (aj keď bol preplnený); ďalším plusom je skvelý program.
- o Oceňujem zabezpečenie autobusovej prepravy, hoci, zrejme by to však nebolo efektívne ale pohodlnejšie určite áno, sa mohol objednať ešte jeden.
- o Bola som zarazená zákazom vychádzať z budovy, obhajujeme ľudské práva a neveríte nám pri prechádzkach ?
- o Nepáči sa mi obmedzenie/zákaz vychádzok, máme tu byť 3 dni vkuse zavretí, čo mi moc nepomáha ku kreatívnemu mysleniu.
- o Málo pohybu po areály !
- o Prílišná starostlivosť zo strany IUVENTY – stráca sa význam príchodu pedagogického dozoru.
- o Jedlo a voda vždy načas pripravené, mohlo byť zreteľnejšie povedané, ako sa môže vychádzať von.
- o Nerovnaké podmienky (čas) v skupinách.
- o Možno nevhodné umiestnenie podujatia na krajnom západe, kvôli cestujúcim z východu.
- o *Necitovateľný vulgárny výraz.*

Súťažná časť

- o Dobrá. – 2x
- o Veľmi dobrá.
- o Profesionalizmus.
- o Je veľmi dobré a motivujúce, že sa celoštátneho kola OLP môže zúčastniť až 64 ľudí + pedagógovia – chválím !; ďakujem aj za možnosť spätnej väzby.
- o Nemám žiadne výhrady.
- o OK.
- o Pohode.
- o Objektivita.
- o Niektoré modelové situácie boli ťažšie a dosť diskutabilné.
- o Som bola spokojná, modelové príklady boli fajn ☺
- o Veľmi príjemná a milá porota.
- o Túto časť hodnotím pozitívne. Porota (komisia) bola príjemná, ale tézy boli mierne nevyvážené.

- Poroty sa snažia navodiť veľmi príjemnú atmosféru.
- Primerané podmienky, porota.
- Náročné úlohy, príjemná porota.
- Viem, že je to ťažké zariadiť, ale na ústnu časť riešenia modelových prípadov je na 15 min. prípravu potrebné TICHŤO, čo nebolo, keďže kolega zároveň prezentoval svoj prípad. Veľmi ťažko sa dalo sústrediť na prípravu.
- Asi by som na prvý deň priradila obhajobu esejí a modelové situácie asi na druhý deň. Inak nemám žiadne výhrady.
- Prijala by som o niečo kratšie znenie prípadových štúdií (ich čítanie pred porotou uberalo čas na prezentácii, dlhé čítanie tiež skracovalo reálny čas na prípravu).
- Príjemné prostredie; odlišné chápanie, čo sa chce od obhajoby esejí , argumenty vs. emócie.
- Nejasné pokyny, čo sa vyžaduje (esej).
- Vymenila by som I. a II. časť, lebo po únavnej ceste je jednoduchšie obhajovať esej ako riešiť modelové situácie.
- Niektoré témy modelových situácií (Kelti) boli výrazne ťažšie ako iné.
- Dal by som o 1 prestávku viac pri modelových situáciách.
- Vyhovuje mi, že sa tu nepíše test.
- Mohlo by byť aj viac času na diskusiu k jednotlivým témam medzi súťažiacimi.
- Na úrovni – síce ale boli tam aj mnohí, ktorí nemali podľa mňa dostatočné vedomosti o ľudských právach.
- Nič.
- 3

Nesúťažná časť

- Nemám žiadne výhrady.
- Nič.
- OK.
- Pohode.
- 1
- Dobrá. – 2x
- Dobre zabezpečená (lepšie ako na iných Olympiádach, súťažiach).
- Zaujímavá.
- Zaujímavé dialógy.
- Zaujímavé diskusie obohatené zo strany odborníkov.
- Zaujímaví hostia, obohacujúce prednášky a diskusie.
- Neformálne stretnutia s výnimočnými osobnosťami.
- Príjemná atmosféra.
- Výborný priestor na výmenu postrehov, názorov, inšpirácií.
- Neopísateľná – som veľmi prekvapený takým úžasným programom.
- Bezproblémová – oceňujem špeciálne návštevu p. Dubovcovej.

- Diskusia s pani Dubovcovou bola veľmi podnetná, len veľkou škodou bolo, že sa uskutočnila až vo večerných hodinách, keď všetci podliehali únave z vyčerávajúceho dňa.
- Program bol super, ale možno až veľmi nabitý, na prednáškach večer sme už strácali pozornosť.
- Rovnako som spokojná, možno by som ocenila viac diskusií aj s ostatnými súťažiacimi ako aj s porotou a spol.
- Skvelá (možno to chce viac neformálnej socializácie).
- Diskusie by mohli byť vedené záživnejšie.
- Výborná kuchyňa, ochotní organizátori.
- Bola by super prehliadka mesta (Modry) – hlavne v roku výročia Ľ. Štúra; prípadne nejaký bufet.
- Málo pohybu po areály !
- Málo voľného času.

Celková atmosféra

- Dobrá. – 3x
- Veľmi dobrá. – 2x
- Veľmi dobrá. Oceňujem rozhladenosť, sčítanosť a kreativitu mladých ľudí.
- Príjemná. – 2x
- Príjemná, ľudská.
- Príjemná, príjemné rozhovory s ľuďmi.
- Veľmi príjemná, všetci boli ústretoví.
- Super.
- Super, rýchla socializácia.
- Naozaj super ľudia.
- Je veľmi pozitívna, ľudia tu sú super, páči sa mi možnosť stretávať tu významných ľudí z oblasti ĽP.
- Výborná.
- Výborná, ohromujúca, dych berúca.
- Vynikajúca.
- Úžasná, milí, prístupní ľudia, celkom príjemné prostredie.
- Podnetné prostredie, ľudia.
- Veľa inteligentných ľudí, tvoria skvelú atmosféru, je to tu priateľské a uvoľnené.
- Perfektní súťažiaci.
- Veľmi pohodová.
- Priateľská, resp. taká, aká panuje medzi 64 ľuďmi, ktorí sa vzájomne viac-menej nepoznajú.
- Chill.
- Program je dosť nabitý, ale celkovú atmosféru hodnotím kladne.
- Chválim jedlo a kuchynský personál – výborne varili ☺; atmosféra bola priateľská, otvorená diskusií.

Iné

- o SLOBODA! Viacerí z nás nepochopili, prečo nemôžeme opúšťať budovu. Máme 18 a viac. Nepodpisovali sme nič, čo by nás k tomu nútilo. A nemôžeme ísť ani s profesormi ?!
- o Nepáči sa mi, že nemôžeme opustiť budovu olympiády, či už s dozorom, alebo bez neho.
- o Možnosť ísť sa prejsť (do Modry); P.S.: Ďakujem za tričko aj publikácie! ☺
- o Obmedzovanie večernej vychádzky.
- o Mrzí ma, že spoločná diskusia o menšinách bola rozohnaná o 22:00, nikde inde nemáme možnosť diskutovať s podobne zmysľajúcimi ľuďmi. Po minulé roky to bolo o rozhovoroch a diskusiách a nie o nezmyselnej večierke a zákaze stretávania po 22:00.
- o Privítal by som, aby sme počas súťaže mohli opúšťať hotel.
- o Som rád, že je tu wi-fi; bolo by dobré, keby bol na izbe obuvák.
- o PROBLÉM s pripojením WIFI; výborná strava ☺; nevedeli sme o autobuse z Trnavy, čo nám skomplikovalo dopravu; väčšina z „nás“ je z gymnázia a pred týždňom sme maturovali, ocenila by som týždeň viac na prípravu.
- o Kvalitné ubytovanie, poloha blízko BA.
- o Strašné ubytovanie.
- o Trochu nuda ale inak chill.

Zásadné podnety **k budúcnosti OĽP** neposkytlo 14 osôb, z toho 5 žiačok a 9 žiakov. Reagovalo 23 súťažiacich, z toho 15 žiačok a 8 žiakov. Uvádzame 23 vyjadrení súťažiacich (bez redakčnej úpravy):

- o Páči sa mi úroveň a organizácia tohto podujatia – len tak ďalej ☺
- o Pokračujte tak ako doteraz, robíte to správne.
- o Pokračujte aj naďalej.
- o Táto súťaž by mala rozhodne pokračovať vo svojom pôsobení pretože pozitívne ovplyvňuje nie len žiakov, ale aj ich pedagogický dozor.
- o Bolo by dobré, aby sa táto súťaž organizovala aj v budúcnosti.
- o Priaznivá.
- o Celá súťaž je dobre zabezpečená.
- o Na školských kolách by sa malo do OĽP zapájať viac žiakov a OĽP by mala byť medzi žiakmi viac propagovaná.
- o Nechať tézy k ústne časti naďalej aktuálne; dobrý prístup.
- o Menej postupujúcich z krajských kôl.
- o Menšie skupiny na celoštátnom kole.
- o 1. Lepšia organizácia dopravy v prípade autobusu; 2. Zrušenie zákazu vychádzok; 3. Skôr poslať informácie; 4. Iný termín, nie hneď po písomných maturitách.
- o Aby ste menili otázky na celoslovenskom kole, lebo je to nefér.
- o Eseje – samotnú napísanú časť, nie jej obhajobu – by bolo podľa mňa, dobré hodnotiť každú tému osobitne, nie všetky naraz, aby bola objektívne

zhodnotená kvalita tej-ktorej eseje, v danej, jednej, konkrétnej téme (+ opäť by som rada poprosila o TICHŤ počas prípravy).

- o Väčšia vyváženosť náročnosti tém a menej nabitý program, sloboda pohybu !
- o Väčší výber tém (otázky, modelové úlohy).
- o Myslím si, že zákaz vychádzania z budovy aj s dozorom učiteľa je príliš pritiahnutý za vlasy. Mne osobne je veľmi nepríjemné byť zavretá v jednej budove 3 dni.
- o Nič vážne, som tu prvý rok, ale púšťajte nás aspoň na chvíľu cez deň von aspoň s učiteľom.
- o Všetko OK, negatívne hodnotím zákaz vychádzania, a to aj v mojom prípade, kedy by nás sprevádzal učiteľ.
- o Zabezpečiť pravidelný pitný režim aj pre súťažiacich, nie len pre porotu a nie len počas prestávok.
- o Miesto konania – dostupnejšie (napr. Bratislava).
- o Rozhodne v tejto aktivite pokračovať a možno presunúť miesto jej konania na nejaké pohodlnejšie miesto.
- o Túto otázku zodpovedám na budúci rok ☺

Respondenti a respondentky sa mohli vyjadriť tiež **k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR**. Nereagovalo 20 z nich, z toho 11 žiačok a 9 žiakov. Reagovali 17, z toho 9 žiačok a 8 žiakov. Uvádzame vyjadrenia súťažiacich (bez redakčnej úpravy):

- o Rozhodne si myslím, že by sme mali stále a čoraz viac oboznamovať širokú verejnosť s ľudskými právami.
- o Podľa môjho názoru sa v SR o ľudských právach veľa hovorí, ale v realite sa im neprikladá až taký veľký význam.
- o Vyššie právomoci verejného ochrancu práv by zlepšili úroveň ochrany.
- o Lepšia informovanosť, dialóg s verejnosťou (MLÁDEŽOU); zrýchlenie konania súdov + ich spravodlivé rozsudky.
- o Výchova na školách k ľudskoprávnemu povedomiu (u nás to dosť chýba); viesť žiakov ku kritickému mysleniu a hľadaniu PRAVDY; ukázať študentom, že moje právo končí tam, kde začína pravda druhého !
- o Zvýšiť informovanosť verejnosti, najmä na SŠ pridaním učebnej látky do osnov.
- o Ochrana ĽP je nízka, nižšia ako je žiaduce.
- o Je potrebné na nich zapracovať, najmä na ich prítomnosti na školách.
- o Viac podpory pre ľudí so zdravotným postihnutím.
- o Podpora a ochrana práv je slabá, lebo tí čo ju potrebujú, o nej nevedia.
- o Málo v povedomí ľudí, potrebná osвета.
- o Zvýšenie informovanosti o ĽP, zaradenie do vyučovania a osnov vo vyššej miere.
- o Myslím, že sa každým týždňom zlepšujeme, ale ešte stále máme čo doháňať. Každopádne môj prístup je optimistický, vidím budúcnosť v našej generácii.
- o Je to dobré, každý tu má zaistené svoje práva.

- o Zlepšuje sa.
- o Ťažko to povedať stručne.
- o Chcel som povedať aj ministrom, aby podporil vás a súťaž...

Pokiaľ išlo o **ALUMNI klub OĽP**, záujem o účasť v ňom rs. spoluprácu s ním (a preto poskytnutie údajov o sebe), z 37 respondentiek a respondentov nereagovalo 5, z toho 3 žiačky a 2 žiaci, záujem neprejavilo 17 z nich, z toho 9 žiačok a 8 žiakov, záujem prejavilo 14, z toho 8 žiačok a 6 žiakov. Jeden žiak uviedol: „Ešte som sa o tomto klube neinformoval, preto zatiaľ hovorím nie. Ale ak ma to zaujme, tak nevidím dôvod prečo nie.“ Jedna žiačka so záujmom o klub poznamenala, že je len v septime, 1 žiačka a 1 žiak prejavili záujem „zistiť, čo to je“. Ako podnety uviedla jedna žiačka nasledovné: „Viac prospektov, odporúčaní na prípravu; upomienkové predmety.“ Jeden žiak uviedol, že by rád pomáhal pri organizácii podujatia.

Údaje o sebe uviedlo 16 súťažiacich, z toho 9 žiačok a 7 žiakov. Jedna súťažiaca uviedla k svojmu kontaktu: “Ďakujem veľmi pekne za zorganizovanie celoštátneho kola OĽP. Som rada za možnosť tu byť a za nové skúsenosti ! Prajem veľa šťastia a úspechov !”

DOTAZNÍK – učitelia a učiteľky – zistenia

Účasť na celoštátnom kole: 60 osôb, z toho 42 učiteľiek a 18 učiteľov
+ 1 matka (sprievod)

Dotazník vyplnilo: 34 osôb, z toho 24 učiteľiek a 10 učiteľov

Dotazník nevyplnilo: 26 osôb

Tak ako aj minulý ročník, dotazník zisťoval, **aké predmety učitelia a učiteľky učia**. Na prvých miestach sa u **učiteľiek** tradične ocitli kombinácie dejepis /občianska náuka, dejepis /občianska náuka, etická výchova, slovenský jazyk/etická výchova, náuka o spoločnosti/dejepis; obdobne tomu bolo u **učiteľov**. Zároveň sa vyskytlo veľké množstvo iných kombinácií rôznych (ale nie výlučne) spoločensko-vedných predmetov. Z hľadiska frekvencie sa občianska náuka/náuka o spoločnosti objavila u 27 osôb, dejepis u 14 osôb, slovenský jazyk a literatúra u 10 osôb.

Z dotazníka vyplynulo, že **OĽP má svoju stálu ale aj novú pedagogickú účasť**. Z 34 učiteľiek a učiteľov o OĽP prejavili v XVII. ročníku záujem prvý raz 4 osoby, ale opakovane/dlhodobo až 30 osôb.

Dotazník sledoval, **kto inicioval prihlásenie sa/prípravu žiackych súťažiacich do/v OĽP**. Zo zistení vyberáme:

Na podnet učiteľa/učiteľky sa podľa nich do OĽP prihlásilo, ale pripravovalo sa samostatne 7 súťažiacich. Na podnet učiteľa/učiteľky sa prihlásilo a spolu s nimi sa pripravovalo 18 súťažiacich. Z vlastnej vôle sa prihlásila/samostatne sa pripravovala 1

súťažiaci osoba. Z vlastnej vôle sa prihlásila, ale s učiteľskou pomocou sa pripravovali 3 súťažiaci.

Učitelia a učiteľky ďalej uviedli, že z ich prítomných žiakov/žiačok boli a **postúpili do finále celoštátneho kola v minulosti** dve/dvaja; boli ale nepostúpili do finále celoštátneho kola v minulosti šiesti; boli a umiestnili sa vo finále na 2. mieste 1 osoba, na 9. mieste 1 osoba; ešte v OLP neboli 23 žiaci a žiačky.

Aj učiteľská obec, tak ako žiacka, sa mala možnosť vyjadriť **k školským kolám OLP**. Z 34 osôb to nevyužilo 12. Z ostatných reakcií je zrejmé, že na niektorých školách sú školské kolá OLP udomácnené, inde nie; záujem žiakov a žiačok je hodnotený rozdielne; školské kolá väčšinou využívajú súťažné podklady predošlých ročníkov krajských kôl. Poznamenajme, že školské kolá sú dlhodobo najmenej analyzovanou súčasťou jednotlivých ročníkov OLP a vyžadovali by si hlbkovejší prieskum.

Ku **krajskému kolu XVII. ročníka OLP** a k jeho organizovaniu v budúcnosti sa z 34 osôb nevyjadrila menšina, 7 osôb. Súťažné podklady krajských kôl pozitívne hodnotili 3 osoby. Požiadavka skoršieho zverejnenia téz pre ústnu časť krajských kôl sa vyskytla u 3 osôb. Organizácia krajských kôl bola väčšinou pozitívne hodnotená, v jednom prípade v superlatívoch („Ja spadám do bratislavského kraja, teda pod organizačné krídla pani Smetanovej, ktorá je úžasná hostiteľka ☺“) a v iných sa vyskytla kritika (Dubnica n/Váhom – kritika ťažšej dostupnosti; Prešov – slabá strava; Banská Bystrica – nevhodné prostredie); Jedna učiteľka z Košického kraja uviedla: „Nezúčastnila som sa, pretože zo strany vedenia školy bol odmietavý postoj k mojej účasti na krajskom kole OLP.“ Podnety k zmene porôt na krajských kolách sa týkali hlavne nasledovného: aby to neboli SŠ učiteľka, aby v porote nebol učiteľ/učiteľka súťažiaceho/súťažiacej, aby v jednom kraji bola porota z iného kraja.

Jesenných vzdelávacích podujatí (pre multiplik. LP) v októbri 2014 sa na otázku z reagujúcich 32 respondentiek a respondentov zúčastnilo 14 osôb (a pozitívne ich hodnotí 6, bez komentára 8). Nezúčastnilo sa 18 osôb (dôvody: „v minulosti mi to nič nedalo“ – 1 osoba; neboli informovaní; učia iné predmety; boli PN; boli pracovne vyťažení, nemá kto za nich suplovať; nevhodné miesto konania, a pod. – ostatné osoby).

S publikáciami vydanými (2013) pre OLP: *Slovník LP* a *Vybrané texty k LP* nepracovalo 11 učiteliek a učiteľov (z toho 1 učiteľ uviedol, že ak by ich mal, pracoval by s nimi); pracovalo 23 učiteliek a učiteľov a hodnotia ich nasledovne (ak boli vyjadrenia u viacerých totožné, uvádzame koľkokrát; prepis je autentický):

- o Výborné.
- o Sú výborné, výborná pomoc pri príprave.

- Ako výbornú pomôcku a jediný vhodný materiál.
- Pozitívne. – 3x
- Veľmi pozitívne ako dobrý metodický materiál, ktorý budem využívať na svojich hodinách.
- Dobre.
- Veľmi dobré, širší záber, vhodné pre finalistov školského kola hlavne.
- Sú spracované veľmi dobre a sú vhodné na prípravu študentov.
- Veľmi užitočné.
- Vybrané texty slúžia ako skvelý zdroj pre prípravu na olympiádu. Slovník je však príliš encyklopedický, teda nie veľmi zaujímavý pre študentov.
- Vhodne spracované a koncipované pre účely prípravy študentov na OĽP, resp. aj pre učiteľov ako pomôcka pri príprave na vyučovanie tém, týkajúcich sa ĽP.
- Kladne, sú veľkou pomocou.
- Kladne, ale mohli by byť úplnejšie.
- Pomohli mi.

- o.k.
- Sú super.
- Podnetné.
- Veľmi podnetné, výborná pomôcka, odrazový mostík k celej problematike ĽP.

Podľa vyjadrení učiteliek a učiteľov sa ich žiaci a žiačky nezúčastnili inej **príbuznej súťaže** v 20 prípadoch, zúčastnili v 10 prípadoch. Ako príklady boli uvedené debatné súťaže, súťaže esejí; súťaž o EÚ (2. miesto v okrese), súťaž Mladý Európan; Mladý Slovák; Olympiáda vo francúzskom jazyku (celoštátne kolo 2013, 2014, krajské kolo, 2.miesto); krajské kolo Olympiády v slovenskom jazyku.

Možnosť hodnotenia **krajskej komisie OĽP** využili učitelia a učiteľky minimálne. Uviedli však, že 8 z nich už v komisiách pracuje, väčšina dlhodobejšie. V každom z krajov sa prejavil pomerne silný záujem pracovať v krajskej komisii alebo spolupracovať s ňou.

Z postrehov učiteliek a učiteľov **k celoštátnemu kolu XVII. ročníka OĽP** nekrátene uvádzame (ak boli vyjadrenia u viacerých totožné, uvádzame kolkokrát):

Organizačná stránka

- Výborná. – 6x
- Vynikajúca.
- Výborne zvládnuté.
- Veľmi dobrá, len mi chýbal program, obsah OĽP, ktorý by sa mohol poskytnúť každému súťažiacemu i doзору alebo aspoň jednému z nich.
- V poriadku.
- Bez pripomienok.

- Posledný deň skôr skončiť kvôli spojom, cca o 11:00 – 12:00.
- Zabezpečená veľmi dobre.
- Som ako dozor a sprievod študentky, ale moja študentka nemohla so mnou opustiť budovu, nie je zdravé, aby sa pri tak náročnom programe nemohli prejsť študenti po vonku ani v sprievode učiteľa.
- Študentka nemala možnosť opustiť budovu napriek tomu, že má 18 rokov a ani s doprovodom vyučujúcej.
- O.k. – 2x
- Prihlasovanie by mohlo byť len elektronické.
- Rozdielne ubytovanie žiačky a pedagogického dozoru nie je o.k.
- Veľmi dobre zabezpečená, porovnávam s inými súťažami.
- V poriadku.
- Mohlo by sa popredu zisťovať, kto bude mať záujem o pristavený autobus z dôvodu jeho vyťaženia.
- Bez organizačných chýb.
- Na vysokej úrovni.
- Bola zvládnutá dobre.
- O.k., ale veľa voľného času pre učiteľov.

Súťažná časť

- Bez pripomienok. – 2x.
- Náročná na sústredenie, ale o.k.
- Úroveň súťažiacich bola naozaj vysoká, mám pocit, že vyššia ako minulý rok.
- Dobrá úroveň, výborná úroveň prípravy študentov.
- Tradičná.
- Vysoká úroveň.
- Veľmi dobrá.
- Vynikajúca.
- Výborná. – 3x.
- Super !
- O.k. – 3x.
- V poriadku.
- Väčšie prestávky medzi súťažnými disciplínami v 1.deň.
- 1 súťažiaci by sa mal zúčastniť celoštátneho kola iba 2-krát.
- Na vysokej úrovni.
- Príprava i priebeh na veľmi dobrej úrovni.
- Nemám čo vytknúť, tézy boli aktuálne a dobre zvolené.
- Výborné prípadové štúdie.
- Asi 12 modelových situácií bolo veľmi dobrých, posledné 3 viac dopracovať, niektoré znenia boli dlhé – dĺžka ako v maturitnom zadani.
- Veľmi dlhé zadania modelových situácií.
- Veľmi vysoko hodnotím prístup k súťažiacim od členov poroty č. 4.

- o Veľmi obohacujúca, keďže neučím občiansku výchovu; neskutočne ľudský prístup poroty, i pri chybách súťažiacich veľmi empaticky na ne poukázali.
- o Neprimerané poznámky porotkyne k ĽP problémom, ktoré riešili žiaci.

Nesúťažná časť

- o Zaujímavá.
- o Zaujímavá téma, len v neskorom čase, všetci sme boli unavení.
- o Podnetné stretnutia.
- o Dobrá organizácia.
- o Bez pripomienok.
- o V poriadku. – 2x.
- o O.k. – 3x.
- o Vysoká úroveň.
- o Výborná. – 3x.
- o Super!
- o Vynikajúca.
- o Zaujímavá.
- o Zaujímaví hostia a obohacujúce aktivity.
- o Organizátorom sa podarilo pripraviť veľmi podnetný program.
- o Na vysokej úrovni.
- o Možno by som doplnila nejaké premietanie filmov s problematikou ĽP, výstavami prác k téme.
- o Chýba aktivita v Modre - Rok Ľ. Štúra.
- o Workshopy boli skôr prednáškami, chýbala interakcia.
- o Ak by som bol žiak, mrzelo by ma, že nemôžem ísť v čase voľna von a prezrieť si okolie.
- o Nielen besedy, ale ako by mala vyzeráť hodina vyučovania ĽP na strednej škole.
- o Odporúčala by som budúci rok zriadiť niečo ako „bufet“, kde by si žiaci ale aj učitelia mohli kúpiť nejaké „snacky“, vyriešil by sa tým problém opúšťania budovy žiakmi.

Celková atmosféra

- o Vynikajúca.
- o Výborná. – 3x.
- o Výborná, únavná ☺
- o Výborná, rodinná, podnetná.
- o Veľmi dobrá, priateľská – 2x.
- o Veľmi dobrá. – 3x.
- o Veľmi dobrá, „ústretová“.
- o Príjemná.
- o Príjemná, podnetná pre učiteľa i žiaka.
- o Príjemná, uvoľnená, čiže hodnotím kladne.

- Pokojná, pohodová.
- Pracovná, priateľská.
- Pracovná, ľudská.
- Vysoká úroveň.
- Zatiaľ som lepšiu na obdobnom podujatí nezažil.
- O.k. – 3x.
- Super!
- Fajn.
- Ako každý rok, výborná.
- V tomto ročníku, v porovnaní s predchádzajúcimi v Liptovskom Jáne, kde som sa zúčastnila, sa mi zdala atmosféra menej priateľská a otvorená.
- Problém, že aj dospelí študenti nemohli v čase voľna opustiť areál v sprievode pedagogického dozoru; v rámci duševnej psychohygieny je dôležité, aby študenti mali možnosť ísť von do prírody a takto regenerovali svoje sily aj myseľ; toto poznačilo celkovú atmosféru.
- Myslím, že v minulosti žiaci spolu viac komunikovali i spolupracovali a vytvárali zdravú súťažnú atmosféru.

Iné

- V rámci „rovnosti šanci“ by sa malo jasne určiť: vek súťažiacich, napr. len po 3. ročníku, zakázať minuloročným finalistom zúčastniť sa v nasledujúcom roku, sú v obrovskej výhode oproti nováčikom.
- Navrhujem zmeniť štruktúru programu, napr. v 1. deň, keď žiaci pricestujú, zaradiť po ubytovaní a obede stretnutie s osobnosťou, potom workshopy, pretože deti sú unavené, nevyspaté z cestovania; 2.deň zaradiť súťaženie – modelové situácie, poobede eseje a 3.deň finále; aj poroty by mali čas na preštudovanie esejí, ale aj žiaci by boli menej vyčerpaní.
- Veľmi dobre sa o nás staráte aj v jedálni ☺.
- Musím veľmi pochváliť vašu starostlivosť o náš pitný režim ☺.
- Bolo by vhodné, aby počas celej olympiády mali žiaci k dispozícii pitnú vodu, stačí v džbánoch ochutenú kúskom citróna.
- Trocha hluční študenti cez noc na terase.
- Zorganizovať im aj nejaký výlet – Červený kameň.
- Som sprievod žiaka, neučím predmet, súťaž som zažila prvýkrát, som veľmi milo prekvapená, držím palce a gratulujem, že súťaž sa nerobí len pre zaškrtnutie v kolónke „splnené“; žiaci majú možnosti zažiť pocity dôležitosti, úspechu, ukázať svoje zručnosti...
- Prekážal mi zákaz vychádzania z budovy, určený pre študentov; chápem, že dané opatrenie má svoj dôvod, no myslím si, že by sa situácia dala vyriešiť aj prijateľnejšie, napr. povoliť študentom vychádzky s ich vyučujúcimi, nakoniec, sme ich sprievod, prípadne povoliť takéto vychádzky do určenej hodiny, napr. do 20:00; viem, že viacerí študenti niesli ťažko, že museli byť takmer 3 dni

zatvorení v budove bez možnosti pohybu na čerstvom vzduchu, ktorý nepochybne potrebujú...

- o Páči sa napredovanie – spolupráca s denníkom Pravda.
- o Ocenil by som semináre pre učiteľov, ktoré by mohli byť počas súťaže.

Podrobne, v originálnom znení prinášame zásadné podnety učiteliek a učiteľov **k budúcnosti OĽP:**

- o Nepáčilo sa mi, že podaktorí žiaci už vedeli témy, lebo sa opakovali z minulého roka a dopredu sa pripravovali už na istotu.
- o Vymeniť poradie súťaže: prvý deň - obhajoba, druhý deň – riešenie prípadových štúdií; dôvod: žiaci cestujú od skorých ranných hodín a sú unavení.
- o Málo času na „vydýchnutie“ a vstrebanie zážitkov, výkonov súťažiacich, hlavne v prvý deň.
- o Zmeniť harmonogram.
- o Porozmýšľať o súťaži, ktorá by predchádzala samotnej súťaži OĽP, ale by bolo zapojených viac žiakov, kolektív, ako je to napríklad v Euroscole alebo Mladý Európan, tak by pracovalo viac detí; a v kolektíve radšej pracujú, veľa nového vymyslia... ten najlepší by potom reprezentoval školu.
- o Nemám, ďakujem.
- o Odporúčala by som obhajobu prác formou prezentácií, bolo by to oživenie.
- o Dúfam, že súťaž.
- o Nie je zdravé, aby sa pri tak náročnom programe nemohli prejsť študenti po vonku ani v sprievode učiteľov.
- o Oslovovať širšiu verejnosť a udržať túto vysokú úroveň.
- o Dúfam, že sa stále nájdu finančné prostriedky aj vôľa na organizáciu tejto súťaže.
- o Želám si, aby pokračovala, som veľký fanúšik.
- o Vďaka aj za ocenenie práce učiteľa, cítili sme sa poctení, že si aj našu prácu vážite.
- o Znížiť počet žiakov v celoštátnom kole, teda aj krajských kolách, napr. na 4 - 5, možno 3, aby sa celé podujatie zmestilo do 2 dní.
- o Nemám zásadné podnety, ale tézy sa podľa mňa nemusia meniť každý rok a čas na napísanie eseje bol šibeničný! Deti sa musia pripravovať do školy, majú iné povinnosti.
- o Dúfam a verím, že bude ešte dlho fungovať.
- o Problém cestovania súťažiacich z východného Slovenska.
- o Výborná súťaž, výborné zosieťovanie ľudských práv, aktivistov.
- o Potrebne zachovať vysokú úroveň súťaže.
- o Nemám žiadne zásadné podnety; len Vám želám, aby sa Vám aj v budúcnosti podarila zorganizovať tak aspoň podobná OĽP ako tento rok.

Tu sú zásadné postrehy a podnety učiteliek a učiteľov k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR:

- o Väčšia propaganda, zakomponovanie ĽP do iných vyučovacích predmetov, pomocou médií: TV, rozhlas, internet predstaviť pozitívne vzory ochrany ľudských práv.
- o Ťažká otázka... viac využiť médiá? Pre širokú verejnosť? Viac využívať možnosť zaradiť túto tému do tematických plánov niektorých predmetov: občianska náuka, právna náuka, náuka o spoločnosti, dejepis, geografia...
- o Vytrvať, nezanevrieť a vždy začať pri uplatňovaní týchto ľudskoprávných teórií v praxi od svojej vlastnej osoby, svojho JA.
- o Zachovať aspoň takúto podporu.
- o Zo strany štátu a ministerstva školstva je nízka podpora, chýba časová dotácia vo vzdelávaní.
- o Je čo vylepšovať.
- o Slabá zo strany kompetentných štátnych inštitúcií (vlády) a médií; prílišné negatívne pôsobenie katolíckej cirkvi.
- o Realizovať v praxi ochranu a podporu ľudských ĽP, nie rečami a na papieri !
- o Mali by sme viac konať, spojiť OĽP s aktívnou účasťou na riešení problémov (dobrovoľníctvo, aktivizácia...).
- o Zapojiť a spredmetniť postrehy „ľudí z praxe“ – detské domovy, špeciálne školy. Začať realizovať jednotlivé kroky, nečinnosťou a len teoretizovaním sa obrana ĽP dehonestuje.
- o Podporiť vzdelávanie v ĽP, podporiť transparentnosť.
- o Málo pozornosti venovanej v školách zo strany učiteľov.
- o Kampaňovitosť- nie trpezlivá každodenná práca. Formálny prístup k ĽP – už konečne prejsť k praxi.

Nakoľko **DOTAZNÍK** určený **partnerom a hosťom** vyplnilo len 5 osôb, nespracovali sme ho na tej úrovni ako učiteľský a žiacky dotazník. Treba uviesť, že reprezentantky a reprezentanti partnerov zriedkakedy môžu pobudnúť na celoštátnom kole OĽP počas celých troch dní a aj preto nemajú pre vyplnenie dotazníka taký priestor a bázu, ako ostatné dve skupiny.

Z reakcií, ktoré evidujeme v 5 dotazníkoch vyberáme:

- o Myslím, že organizácia bola dobrá. Z mojej strany hodnotím pozitívne, zo strany niektorých účastníkov som zaznamenala pár sťažností na dlhé prejavy a predstavovania.
- o Organizácia formálnej časti na úrovni, porovnateľné (ak nie lepšie zvládnuté) ako iné, kratšie akcie s vyššími dotáciami (JASR Innovation Camp).
- o Organizácia je výborná – jasné, stručné, presné.

- Podnetné témy.
- Veľmi aktuálne témy – je skvelé, že sa od účastníkov očakáva taký prehľad v aktuálnom dianí.
- Zachytávali súčasnú problematiku, ktorá je diskutovaná na všetkých úrovniach v rôznych skupinách.
- Pri niektorých súťažiach som zaznamenala veľmi vysokú úroveň, iní nevedeli dostatočne argumentovať a pohotovo reagovať na otázky poroty.
- Veľmi dobrá, no niektoré obhajoby boli výrazne pod „priemer“ (možno sa to len zdá v porovnaní s tým top).
- Fajn.
- Priateľská, otvorená atmosféra.
- Perfektné.
- Atmosféra formálna, neformálna časť stratila tento rok svoje čaro.
- Jasnejšie stanoviť pokyny pre súťažiach, aby vedeli aké pravidlá platia.
- Vyriešiť otázku večierky, vychádzok.
- Treba to jednoznačne udržať a pokračovať v zmysluplnej činnosti.
- Menej papiera.

8. Štatistika XVII. ročníka OĽP

Vzdelávanie multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv, október 2014

Dňa	Kraj a miesto	Učitelia	Učiteľky	Spolu	Žiaci	Žiačky	Spolu	SPOLU
13.10.	BB – B. Bystrica	3	13	16	--	--	--	16
14.10.	KE – Košice	4	22	26	6	14	20	46
15.10.	PO – Prešov	8	8	16	3	14	17	33
16.10.	ZA - Lipt. Mikul.	1	12	13	8	20	28	41
17.10.	BA – Bratislava	--	7	7	3	11	14	21
21.10.	NR – Vrábľa	2	16	18	8	23	31	49
22.10.	TT – Hlohovec	2	11	13	7	31	38	51
23.10.	TN – Dub. n/V.	3	10	13	5	8	13	26
	Spolu	23	99	122	40	121	161	283

Školské kolá OĽP, december 2014

Kraj	Počet zúčastnených škôl			Počet zúčast. súťažiacich			Počet zúčast. učiteľov		
	Spolu	Z toho Gymn.	Z toho SOŠ	Spolu	Z toho Žiačok	Z toho žiakov	Spolu	Z toho žien	Z toho mužov
BA	25	18	6 + 1 lyceum	354	145	209	25	17	8
BB	29	14	15	574	368	206	29	23	6
KE	50	22	28	832	353	479	50	45	5
NR	36	14	22	531	254	277	30	22	8
PO	29	15	14	452	297	155	29	21	8
TN	28	10	18	462	210	252	28	26	2
TT	18	11	7	286	177	109	18	12	6
ZA	47	22	25	615	400	215	47	35	12
Spolu	262	126	136	4106	2204	1902	256	201	55

Krajské kolá OLP, 5.2.2015

Kraj	Počet prihlásených škôl			Počet zúčastnených škôl		
	Spolu	Z toho Gymnázia	Z toho SOŠ	Spolu	Z toho Gymnázia	Z toho SOŠ
BA	23	17	5 + 1 lýceum	22	16	5 + 1 lýceum
BB	29	14	15	28	13	15
KE	50	22	28	46	20	26
NR	36	14	22	32	14	18
PO	29	15	14	28	14	14
TN	28	10	18	24	09	15
TT	18	11	07	17	11	06
ZA	47	22	25	43	21	22
Spolu	260	125	135	240	118	122

Kraj	Počet prihlásených			Počet zúčast. súťažiacich			Počet zúčast. učiteľov		
	Spolu	Z toho žiacok	Z toho žiacov	Spolu	Z toho žiacok	Z toho žiacov	Spolu	Z toho žien	Z toho mužov
BA	39	22	17	36	21	15	17	13	04
BB	29	18	11	28	17	11	29	23	06
KE	50	28	22	46	26	20	35	30	05
NR	36	18	18	32	17	15	23	19	04
PO	29	20	09	28	18	10	22	15	07
TN	28	17	11	24	16	08	22	17	05
TT	36	26	10	28	18	10	17	11	06
ZA	43	28	15	43	28	15	43	31	12
Spolu	290	177	113	265	161	104	208	159	49

Celoštátne kolo OĽP, 25. – 27.3.2015, súťažiace a súťažiaci a ich školy

Stredná škola	BA	BB	KE	NR	PO	TN	TT	ZA	Spolu
Gymnázium	6	5	7	5	4	4	3	4	38
Škola pre mim. nadané deti a gymnázium	2								2
Gymn. Prvé slov. literárne		1							1
Gymnaziá bilingválne								2	2
Gymnaziá športové				1			1		2
Gymnaziá katolícke		1	1	1	1	1	3	1	9
Gymnaziá evanjelické					1				1
Obchodné akadémie						2	1	1	4
OA súkromná					1				1
Spojená škola OA		1							1
Stredné priemyselné školy				1	1				2
SOŠ obchodu a služieb						1			1
Spolu škôl	8	8	8	8	8	8	8	8	64

Celoštátne kolo OĽP, 25. – 27.3.2015, celková účasť

Účastníci a účastníčky	Muži	Ženy	Spolu
Žiacka obec/súťažiace a súťažiaci	32	32	64
Učiteľská obec	18	42	60
Rodičia	--	01	01
Spoluorganizátori, partneri, hostia, organizač. tím	25	33	58
SPOLU	75	108	183

XVII. ročník OĽP (2014 – 2015), celková účasť

Celková účasť žiakov a žiačok v XVII. ročníku OĽP:

Vzdelávacie podujatia pre multiplikátorov	161
Školské kolá	4106
Krajské kolá	265
Celoštátne kolo	64
SPOLU	4596

Celková účasť učiteliek a učiteľov v XVII. ročníku OĽP:

Vzdelávacie podujatia pre multiplikátorov	122
Školské kolá	256
Krajské kolá	208
Celoštátne kolo	8 z kk OĽP + 53 sprievod 61
SPOLU	647

Celková účasť žiackej, učiteľskej obce, et al v XVII. ročníku OĽP

Žiaci a žiačky	4596
Učitelia a učiteľky	647
Spoluorganizátori, partneri, hostia, organizačný tím celoštátneho kola	58
SPOLU	5301

9. Reportáže a príspevky

Kristína Chlebáková

autorka eseje *Ending poverty with the help of education. (Ukončenie chudoby pomocou vzdelania)* ocenená Informačnou službou OSN vo Viedni.

Moja exkurzia do UNIS Viedeň

Človek by si myslel, že ho mesiac po maturite a týždeň po prijímacích skúškach na vysokú školu nič nerozhodí, z ničoho už taký stres mať nebude. Viedenské metro a strach z vystúpenia na nesprávnej zastávke ma z tohto omylu rýchlo vyviedol. A keď sa nám už podarilo nastúpiť na správnu linku metra, ako správna východniarka vo veľkom meste som počítala každú zastávku. Ešteže máme ten internet v mobile ☺.

Odhliadnuc od týchto malých prekážok, tá júnová streda bola zatiaľ jednou z najlepších (aj napriek tomu, že sme krátko pred cieľom trochu poblúdili – malá rada: vždy dávajte pozor na to, kam zo zástavky metra vystupujete). Po prejdení kontrolou ako na letisku – vstupujeme totiž na územie mimo Rakúska aj keď sme v centre Viedne. Celý komplex patrí OSN, je takým samostatným štátom, má dokonca aj vlastné sviatky. S pani profesorkou Mgr. Veronikou Fedorišinovou sme dostali kartičky, ktoré oznamovali, že sme oficiálnymi návštevníkmi UNIS. Keďže sme mali do začiatku prehliadky ešte trochu času zašli sme si na kávu s pani Irene Hoelinger-Neiva, ktorá má na starosti návštevy verejnosti, a teda aj nás. Myslím, že užitočné informácie z rozhovoru s ňou sme si odniesli obe – ja o tom ako celé UNIS funguje a aké možnosti v rámci OSN mám aj v budúcnosti, pani profesorka zas o rôznych vzdelávacích programoch pre študentov ale aj pedagógov. Neskôr sme sa zúčastnili prehliadky celého komplexu so sprievodcom, mali sme možnosť vidieť konferenčné sály, ale aj ako vyzerá taká miestnosť pre tlmočníkov, videli sme výstavu venovanú UNHCR, teda organizácii pre pomoc utečencom, a ako vyzerá stan, v ktorom utečenecké rodiny dokážu bývať roky. Videli sme dokonca aj mesačnú skalú, pretože centrum OSN vo Viedni je, na rozdiel od ostatných, zamerané na vedu a výskum. Okrem toho bola pre nás pripravená i prezentácia o doterajších použitíach a testoch jadrových zbraní na svete. Prehliadku sme my dve ukončili trochu skôr než ostatní návštevníci, čakala nás už totiž Irene a s ňou riaditeľ celého UNIS – pán Martin Nesirky.

Pán riaditeľ nás pozval na obed, počas ktorého sme stihli prebrať naozaj široké spektrum tém. Chvíľu sme sa bavili o mojej eseji, pán riaditeľ spolu s Irene totiž súťažné eseje osobne hodnotil a teda si aj po toľkom čase pamätal podrobnosti.

Potom sme prešli k osobnejším – neformálnym témam, ako napr. moje štúdium na vysokej škole, ale aj moje rodné mesto a jeho okolie, rodina, no aj trávenie prázdnin a letné dovolenky. Vskutku zaujímavá a vyčerpávajúca debata, celá buď v angličtine, alebo nemčine. Po obede nás čakalo ešte oficiálne fotografovanie, to už aj s delegátom stálej misie Slovenska pri OSN, s ktorým sme si neskôr dali aj poobednú zmrzlinu (konečne sme rozprávali po slovensky ☺). A už nás čakala „iba“ 9-hodinová cesta domov.

Záverečná bilancia? Hodiny príprav na olympiádu, vyhľadávania podkladov pre esej, asi 18 hodín a cez 1000km cestovania sa rovnajú jednému nezabudnuteľnému dňu. Plná zážitkov a nápadov do budúcnosti môžem povedať: Celé to stálo za to.

Z pobytu na pôde UNIS Vienna: Kristína Chlebáková a Mgr. Veronika Fedorišinová z Gymnázia L. Štúra v Michalovciach (na hornom zábere tretia a druhá zľava), Martin Nesirky, riaditeľ Informačnej služby OSN vo Viedni (na hornom zábere prvý zľava), Albín Otruba zo Stálej misie SR pri OSN vo Viedni (na hornom zábere prvý sprava)

Adam Novosad

2. miesto v celoštátnom kole; účastník študijného pobytu venovaného Zastúpením Európskej komisie na Slovensku

Vďaka úspešnému ťaženiu na Olympiáde ľudských práv sa mi ako jednému z troch súťažiacich na prvých troch miestach podarilo dostať až do Bruselu, hlavného mesta Európy. Na cestu sme sa pripravovali niekoľko mesiacov, keď sme s očakávaním hltali každú novú informáciu o plánovanom výlete, až sme sa 26. októbra všetci stretli na viedenskom letisku, nastúpili do nevelkého lietadla a po necelých dvoch hodinách pristáli na belgickej pôde.

V Bruseli nás privítalo prívetivé počasie, keď nám hneď na začiatku bolo povedané, že slnečná obloha je v tomto období roku skôr zázrakom. Prvý deň sa niesol v znamení ubytovania, vybaľovania a prvotného odhaľovania bruselských ulíc. Stihli sme prejsť nielen námestie či kráľovský palác, ale pomotali sme sa aj cez bočné uličky, na vlastné oči videli vlakovú stanicu a okrem toho si dopriali tradičné belgické wafle. Deň sme nakoniec zakončili slastným odpočinkom, po ktorom nasledovalo vytriezvenie v podobe skorého budičku a asi polhodinovej prechádzky do sídla Európskej komisie. Prvá časť dňa si pre nás pripravila niekoľko zaujímavých prednášok nielen o Európskej únii a komisii vo všeobecnosti, ale dozvedeli sme sa niekoľko zákulisných informácií aj o programoch pre neformálne vzdelávanie a pobytoch mladých ľudí v zahraničí. Keď sme sa vymotali z prvej budovy, naše kroky potom smerovali do skutočného sídla Európskej komisie v budove Berlaymont, kde sa nás po výdatnom obede ujala pani Podhorná, asistentka slovenského člena komisie Maroša Šefčoviča, a povodila nás aj tam, kde by sa človek len tak nedostal. V rámci exkurzie sme stihli nazrieť aj do kancelárie samotného pána Šefčoviča a posedeli si priamo na stoličke za jeho stolom. Na záver dňa sme sa obdarovali preslávenou belgickou čokoládou a netreba asi dodávať, že sa jej chuť nedala veľmi porovnávať s ničím, čo sme dovtedy vyskúšali. Záverečný deň našej cesty sme strávili v Parlamentáriu, kde sme si vyskúšali, ako prebiehajú jednotlivé schôdze, dozvedeli sa množstvo informácií o slovenských zástupcoch a na obrovskej podlažnej mape dokonca objavili aj Poprad. Autobus nás potom odviezol priamo na letisko, kde nás už čakalo iba pár desiatok minút, kým sme opäť nasadli do lietadla a vydali sa na spiatočnú cestu. Výlet do Bruselu teda neslúžil iba ako odpočinok a dovolenka, ale do našich životov určite priniesol aj informácie a priamu spätnú väzbu z miest, kde sa rozhoduje o tom, kam bude smerovať Európska únia. Za túto príležitosť sme veľmi vďační najmä organizátorom Olympiády ľudských práv, ale aj Zastúpeniu Európskej komisie na Slovensku, vďaka ktorým sa mnohým z nás splnil jeden z mnohých snov, ktoré ako mladí Európania snívame.

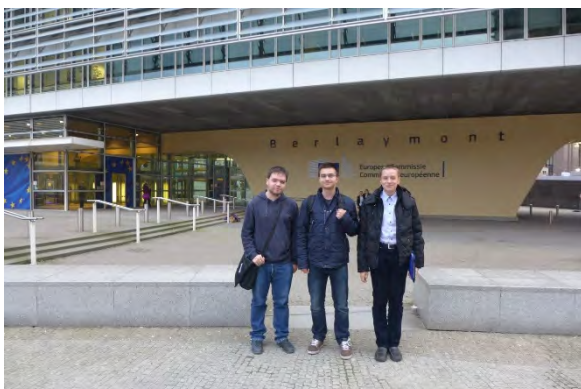
Adam Harušinec

6. miesto v celoštátnom kole; účastník študijného pobytu venovaného Zastúpením Európskej komisie na Slovensku

Moja cesta do Bruselu

Pondelok 8:20 ráno. Dopisujem posledné plány cesty, vypínam počítač a odchádzam z domu. Cestou na Mlynské nivy sa ale ešte stále psychicky pripravujem na cestu do Bruselu, ktorá prišla ako blesk z jasného neba – niektorí ocenení predom mnou nemohli na študijný pobyt nastúpiť, tak som sa dostal na rad ja. Než som vstúpil na pôdu hlavného mesta Belgicka, čakalo ma ešte niekoľko hodín cestovania. Keďže som ale bol väčšinu času sprevádzaný pánom Krchňavým zo zastúpenia Európskej komisie na Slovensku, ktorý cestu organizoval a letisko na Schwechate má čakacie zóny spravené veľmi pohodlne, nešlo o nič strastiplné. Šofér autobusu, ktorý nás odviezol z letiska v Bruseli do hotelu, sa síce trochu zamotal, ale ako sa hovorí, trpezlivosť ruže prináša. A veru, priniesla, a to v rôznych podobách. Pretože náš hotel bol v centre a ja som telom i dušou cestovateľ, takmer okamžite som sa vybral do mesta. Netrvalo dlho a ocitol som sa na Grand Place/Grote Markt, hlavnom námestí zapísanom v UNESCO, ktorému dominuje radnica Mesta Brusel či pri svetoznámej soche cikajúceho chlapca, zavŕšené námestím Grand Sablon/Grote Zavel, kde sa nachádzajú obchody snád všetkých značiek belgickej čokolády. Čo na mňa však spravilo obrovský dojem, bol majestátny Justičný palác, sídlo Najvyššieho súdu. Budova vraj väčšia ako Bazilika sv. Petra v Ríme doslova dýcha tým, čo by mal človek od súdu očakávať. Toto je miesto, kde sa dovoľáva k spravodlivosti. Taký pocit som asi ešte nezažil. Aby som nekrivdil pánovi Montesquieumu, prešiel som sa aj popri Kráľovskom paláci a Belgickom federálnom parlamente (kde sídli aj predseda vlády), ktorý je cez park kúsok od paláca a sú na ňom dve obrovské zástavy, belgická a európska. To bola skutočná vexikologická chuťovka. Na tej istej ulici, kde sa nachádza parlament, Rue de la Loi/Wetsstraat som sa ocitol aj na druhý deň, avšak tento raz na ceste do Európskej komisie. Prvá časť návštevy sa konala v budove Charlemagne, zvyčajne určenej pre verejnosť, kde sme mali dve prednášky – o úlohách Európskej únie a o programe Erasmus+. Na obed sme prešli do budovy Berlaymont, ktorá je hlavným sídlom komisie. Tam nás privítala pani Podhorná, asistentka podpredsedu komisie, Maroša Šefčoviča. Po obede v komplikovanej zamestnaneckej jedálni nás previedla po Berlaymonte a ocitli sme sa v ďalšej konferenčnej miestnosti. Po dvoch prednáškach, o politike rozširovania EÚ a o regionálnej politike EÚ nasledovala posledná, ktorá sa venovala ochrane osobných údajov. Bolo to pomerne zaujímavé, keďže v rámci finále

OLP sa vyskytla aj táto téma. Druhou zaujímavosťou bol fakt, že táto prednáška bola jediná v angličtine, a teda Európska komisia pripravila aj simultánny preklad pre tých, čo nevedeli po anglicky. Keď sa návšteva skončila, strávili sme všetci a všetky ďalší nádherný večer, nakoľko počasie nám oba dni prialo. Tretí, posledný deň sme strávili hodinku na Zastúpení Slovenskej republiky pri Európskej únii a v Parlamentáriu, návštevníckom centre Európskeho parlamentu. Niektorí by sa mohli spýtať, prečo bola väčšina programu venovaná práve EÚ. Prevládajúca časť osadenstva účastníčok a účastníkov študijného pobytu bola totiž zo súťaže Mladý Európan, my z OLP sme tvorili menšinu. Nám z OLP to však problém nerobilo. Celý program bol výborne zorganizovaný a mal vysokú úroveň. Chcel by som na záver touto cestou poďakovať pánovi Krchňavému za tri úžasné dni strávené v Bruseli.

10. Vyhlasovateľ, organizátori, partneri

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

HELSINKÝ VÝBOR
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA NA
SLOVENSKU

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

ŠPÚ
ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

UNIS VIENNA
UNITED NATIONS INFORMATION SERVICE

EURÓPSKY PARLAMENT
Informačná kancelária na Slovensku

EURÓPSKA
KOMISIA
ZASTÚPENIE NA SLOVENSKU

BISLA
Central Asia College

AMNESTY
INTERNATIONAL

ALUMNI
Klub Olympiády
Ľudských práv

HLAVNÝ MEDIÁLNY PARTNER

Pravda

11. Prílohy

- Pozvánka s programom na celoštátne kolo v slovenskom jazyku
- Pozvánka s programom na celoštátne kolo v anglickom jazyku
- Plagát celoštátneho kola v slovenskom jazyku
- Plagát celoštátneho kola v anglickom jazyku
- Pokyny a informácie pre účastníčky a účastníkov celoštátneho kola
- Súťažný poriadok celoštátneho kola
- Vademecum súťažiacej a súťažiaceho na celoštátnom kole
- Kritériá pre hodnotenie esejí
- Workshopy celoštátneho kola
- Prehľad tém esejí za ročníky I. – XVII.
- Dotazníky spätnej väzby - formuláre

Skratky:

BISLA – Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií

CK OĽP – Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

CVČ – Centrum voľného času

HVS – Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku

IUVENTA : IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

KK OĽP : Krajská komisia/krajské komisie Olympiády ľudských práv

MPC – Metodicko-pedagogické centrum

MŠV a Š SR : ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MZVaEZ SR – ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

OĽP – Olympiáda ľudských práv

OSN – Organizácia Spojených národov

ŠPÚ – Štátny pedagogický ústav

UNESCO Chair – UNESCO centrum pre výchovu k ľudským právam na Univerzite Komenského v Bratislave/UNESCO Chair for Human Rights Education, Comenius University

UNIS – Informačná služba OSN so sídlom vo Viedni

POZVÁNKA

na celoštátne kolo XVII. ročníka Olympiády ľudských práv
Modra – Harmónia, 25. – 27. marec 2015

ZÁŠTITU NAD PODUJATÍM PREVZAL

Juraj Draxler
minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

NOSNÁ TÉMA XVII. ROČNÍKA

„Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty“

PROGRAM

25.3.2015 streda

- 09:00 – 11:00 Registrácia účastníčok a účastníkov
11:00 – 12:00 Porada porôt
12:00 – 13:00 Obed
13:30 – 14:30 **Slávnostné otvorenie**, predstavenie porôt, žrebovanie súťažiacich.
Prejav riaditeľa Informačnej služby OSN vo Viedni Martina Nesirkyho
14:30 – 16:30 I. časť súťaže – **riešenie modelových prípadov**, 1. časť
16:30 – 17:00 Prestávka s občerstvením
17:00 – 19:00 I. časť súťaže – **riešenie modelových prípadov**, 2. časť
19:00 – 20:00 Večera
20:00 – 22:00 **Rozprava k nosnej téme XVII. ročníka OĽP** s verejnou ochrankyňou práv Slovenskej republiky JUDr. Janou Dubovcovou

26.3.2015 štvrtok

- 06:30 – 08:00 Raňajky
08:00 – 10:00 II. časť súťaže – **obhajoba esejí**, 1. časť
10:00 – 10:30 Prestávka s občerstvením
10:30 – 12:30 II. časť súťaže – **obhajoba esejí**, 2. časť
12:30 – 13:30 Obed
13:30 – 14:00 Príprava na workshopy

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

ALUMNI
Klub Olympiády
Ľudských práv

14:00 – 16:30 **Paralelné workshopy**

- **WS I.: *Diplomacia ľudských práv***
JUDr. Barbara Illková, PhD., MZVaEZ SR, Sekcia právna a konzulárna
- **WS II.: *Ľudské práva v politike Európskeho parlamentu***
Mgr. Dionýz Hochel, Európsky parlament, Informačná kancelária na Slovensku
- **WS III.: *Európska únia ako téma na stredných školách očami učiteľiek a učiteľov***, Ing. Ivan Štefanec, MBA, PhD., poslanec Európskeho parlamentu
- **WS IV.: *Stratégia ľudských práv v SR vo svetle kľúčových dokumentov OBSE***
PhDr. Petőcz Kálmán et al., Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku

16:30 – 17:00 Prestávka s občerstvením

17:00 – 19:00 Voľno, neformálne stretnutia, diskusie, rokovania

19:00 – 22:00 **Slávnostný večer a rozprava za účasti spoluorganizátorov, partnerov a hostí**
Európsky parlament – poslankyňa Monika Flašíková – Beňová, poslanec Ivan Štefanec a ďalší spoluorganizátori a partneri podujatia

27.3.2015 piatok

06:30 – 08:00 Raňajky

08:00 – 11:00 **Veľké finále** – prezentácia 12 súťažiacich pred finálovou porotou

11:00 – 11:30 Práca finálovej poroty

11:30 – 13:00 **Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže**

13:00 – 14:00 Obed

14:00 Záver podujatia

KONTAKT:

PhDr. Dagmar Horná, PhD

predsedníčka Celoštátnej komisie OĽP

email: dagmar.horna@gmail.com; mobil: +421 – 915 714 786

MIESTO PODUJATIA:

Študijné a kongresové stredisko Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského,
Modra – Harmónia č. 3553, *GPS súradnice: 48.354338; 17.311167*

Stredisko sa nachádza v malebnom a tichom prostredí pod Malými Karpatmi, na začiatku cesty do známej rekreačnej oblasti Harmónia, približne 30 km od Bratislavy a 25 km od Trnavy.

HLAVNÝ MEDIÁLNY PARTNER

Pravda

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

ALUMNI
Klub Olympiády
Ľudských práv

INVITATION

to the national final round of the 17th Human Rights Olympics
Modra – Harmónia, 25 – 27 March 2015

UNDER THE AUSPICES OF

Juraj Draxler

Minister of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic

WITH THE MAIN THEME

“Right to Education and its Key Aspects”

PROGRAM

Wednesday 25 March 2015

- 09:00 – 11:00 Registration of participants
11:00 – 12:00 Meeting of the jury
12:00 – 13:00 Lunch
13:30 – 14:30 **Opening ceremony.** Introduction of the jury members, draw of contestants into committees. Keynote speech by Director of the United Nations Information Service (UNIS) Vienna Martin Nesirky
14:30 – 16:30 First round of the competition – **solving model case studies, part I.**
16:30 – 17:00 Coffee/Tea break
17:00 – 19:00 First round of the competition – **solving model case studies, part II.**
19:00 – 20:00 Dinner
20:00 – 22:00 **Discussion** with Slovak Ombudswoman Jana Dubovcová: **“Right to Education and its Key Aspects”**

Thursday 26 March 2015

- 06:30 – 08:00 Breakfast
08:00 – 10:00 Second round of the competition – **defence of essays, part I.**
10:00 – 10:30 Coffee/Tea break
10:30 – 12:30 Second round of the competition – **defence of essays, part II.**
12:30 – 13:30 Lunch
13:30 – 14:00 Preparation for workshops

CO-ORGANIZERS AND PARTNERS

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

ALUMNI
Klub Olympiády
Ľudských práv

14:00 – 16:30 Parallel workshops

- **WS I.: *Human Rights Diplomacy***
JUDr. Barbara Illková, PhD., Ministry of Foreign and European Affairs, Legal and Consular Section
- **WS II.: *Human Rights in the Policy of the European Parliament***
Mgr. Dionýz Hochel, European Parliament Information Office in Slovakia
- **WS III.: *The European Union as a topic for secondary school students from the point of view of Teachers***, Ing. Ivan Štefanec, MBA, PhD., Member of the European Parliament
- **WS IV.: *Human Rights Strategy of the Slovak Republic in the Light of the Key OSCE Documents***, PhDr. Petőcz Kálmán et al., Helsinki Committee for Human Rights in Slovakia

16:30 – 17:00 Coffee/Tea break

17:00 – 19:00 Free time, informal meetings and discussions.

19:00 – 22:00 ***Gala evening and discussion with co-organizers, partners and guests***

European Parliament – MEP Monika Flašíková – Beňová, MEP Ivan Štefanec and other co-organizers and partners of the event

Friday 27 March 2015

06:30 – 08:00 Breakfast

08:00 – 11:00 **Grand finale** – presentation of 12 finalists in front of the Grand Jury

11:00 – 11:30 Meeting of the Grand Jury

11:30 – 13:00 **Award ceremony for the winners**

13:00 – 14:00 Lunch

14:00 Conclusion of the event

CONTACT:

PhDr. Dagmar Horná, PhD

Chair of the Statewide Commission of the Human Rights Olympics

email: dagmar.horna@gmail.com; phone: +421 – 915 714 786

PREMISES:

Comenius University in Bratislava, Center for Continuing Education, Study and Congress Center, Modra - Harmónia 3553, *GPS coordinates: 48.354338; 17.311167*

The center is located in a beautiful and quiet spot in the Small Carpathian range, at the beginning of a popular recreation resort known as Harmony, approximately 30 km from Bratislava and 25km from Trnava.

MAIN MEDIA PARTNER

Pravda

CO-ORGANIZERS AND PARTNERS

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

ALUMNI
Klub Olympiády
Ľudských práv

XVII.

OLYMPIÁDA ĽUDSKÝCH PRÁV

Celoštátne kolo XVII. ročníka Olympiády ľudských práv
Modra - Harmónia
25. - 27. marca 2015

ZÁŠTITU NAD PODUJATÍM PREVZAL

Juraj Draxler

minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

NOSNÁ TÉMA XVII. ROČNÍKA

„Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty“

CENY

informačno-pracovné návštevy inštitúcií Európskej únie a informačnej služby OSN; štipendiá na vysokej škole; knižné a vecné dary udelia:

Európsky parlament, Informačná kancelária na Slovensku; Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku; Informačná služba OSN Viedeň; Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže;

Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií; Amnesty International Slovensko;

Udelená bude „Cena Pravdy“: finančné, knižné, vecné dary a publikovanie vybraných esejí v denníku Pravda

MIESTO PODUJATIA

Univerzita Komenského v Bratislave, Centrum ďalšieho vzdelávania, Študijné a kongresové stredisko,
Modra - Harmónia 3553, 900 01 Modra

Viac info: <http://goo.gl/zPKftX>

www.olp.sk

www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej

Hlavný mediálny partner

Pravda

Spoluorganizátori a partneri

unis
UNITED NATIONS INFORMATION SERVICE

EUROPSKÝ PARLAMENT
Informačná kancelária na Slovensku

HELSINSKÝ VÝBOR
PRE ĽUDSKÉ PRAVA NA SLOVENSKU

EURÓPSKA KOMISIA
ZASTÚPENIE NA SLOVENSKU

BISLA
Liberal Arts College

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

AMNESTY INTERNATIONAL

ŠPÚ
ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

ALUMNI
Klub Olympiády
Ľudských práv

STATEWIDE COMMISSION OF THE HUMAN RIGHTS OLYMPICS

OLYMPIÁDA L'UDSKYCH PRÁV

XVII HUMAN RIGHTS OLYMPICS

The Nationale Finale of the XVII year of the Human Rights Olympics

Modra - Harmónia

March 25 – 27, 2015

UNDER THE AUSPICES OF

Juraj Draxler

Minister of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic

THE MAIN THEME of the XVII YEAR
“Right to Education and its Key Aspects”

PRIZES

Guided tours in the institutions of the European Union and of the UN Information Service in Vienna; University scholarships; books, and other prizes will be awarded by:

The European Parliament, Information Office in Slovakia; Delegation of the European Commission in Slovakia; United Nation Information Service (UNIS) Vienna, Ministry of Education, Science, Research, and Sport and IUVENTA - Slovak Youth Institute; Bratislava International School of Liberal Arts; Amnesty International Slovakia
There will also be a “Pravda Award”: a financial award, books and other prizes, as well as publication of selected essays in the daily Pravda.

LOCATION

Comenius University in Bratislava, Center for Continuing Education, Study and Congress Center,
Modra - Harmónia 3553, 900 01 Modra

www.olp.sk

www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej

Main media partner

Pravda

Co-organizers and partners

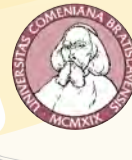
EUROPSKY PARLAMENT
Informačná kancelária na Slovensku

HELSINKÝ VÝBOR
PRE LUDSKÉ PRÁVA NA
SLOVENSKU

EURÓPSKA
KOMISIA
ZASTÚPENIE NA SLOVENSKU

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

AMNESTY
INTERNATIONAL

ŠPÚ
ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

ALUMNI
Klub Olympiády
Ľudských práv

25. – 27. marca 2015, Modra – Harmónia

Registrácia, prihlasovacie a organizačné pokyny

1. **Zaregistrujte sa a následne sa prihláste** na konkrétne celoštátne kolo **Olympiády ľudských práv podľa Vášho statusu** ako: súťažiaca/súťažiaci alebo ako člen/členka poroty alebo ako učiteľ-nečlen/učiteľka-nečlenka poroty t.j. sprievod.
Program/pozvánka, pokyny a **odkaz na prihlasovací formulár** na celoštátne kolá sú zverejnené na **www.olympiady.sk** samostatne pod každou súťažou, príslušným školským rokom, v časti Celoštátne kolo.
2. Na vašu emailovú adresu **dostanete prihlášku** ako oficiálne účastníčky a oficiálni účastníci celoštátneho kola. **Prihlášku vyplňte**, vyznačte požiadavky na ubytovanie a stravovanie. **Podpísanú prihlášku zašlite** na uvedenú adresu.
3. U súťažiacich: nevyhnutný je písomný **súhlas rodiča alebo zákonného zástupcu** a taktiež **súhlas, podpis riaditeľa/riaditeľky a pečiatka školy**, ktorú navštevujete a tiež **podpis súťažiacej/súťažiaceho**, ako súhlas s použitím jej/jeho osobných údajov v rozsahu potrebnom pre zabezpečenie účasti na celoštátnom kole. Ak žiak alebo žiačka dovŕšil/a vek 18 rokov, prihláška nemusí obsahovať podpis rodiča alebo zákonného zástupcu.
4. Rodič alebo zákonný zástupca žiačky/žiaka je povinný uviesť v prihláške na celoštátne kolo **informácie o zdravotných špecifikách** žiačky/žiaka. V prípade vzniku zdravotných problémov, ktorým sa dalo predísť informovaním organizátora, preberá rodič za vzniknutý zdravotný stav plnú zodpovednosť.
5. **Ubytovanie a stravu** zabezpečujú organizátori.
6. **Poistenie** súťažiacich na celoštátnom kole platí v čase od registrácie až po jeho oficiálne ukončenie.
7. Za **bezpečnosť súťažiacich** v čase od registrácie až po oficiálne ukončenie podujatia (pozri pozvánku na celoštátne kolo) zodpovedá oficiálny dozor, ktorý zabezpečuje IUVENTA.
8. Súťažiace a súťažiaci sú povinné/í zotrvať na celoštátnom kole až po jeho oficiálne ukončenie. V odôvodnených prípadoch môže predčasný odchod z celoštátneho kola povoliť pracovníčka/pracovník IUVENTY na základe písomnej žiadosti rodiča, ktorú musí súťažiaca/i predložiť už pri registrácii.
9. Organizátori nezodpovedajú za prípadnú stratu cenných vecí účastníčok a účastníkov celoštátneho kola.
10. **Zoznam súťažiacich postupujúcich do celoštátneho kola bude** zverejnený na www.olympiady.sk.

Cestovné – preplatenie cestovných nákladov

Cestovné 1 – súťažiaca/žiačka, súťažiaci/žiak + člen/členka porôt: cestovné bude oficiálnym účastníckam a účastníkom celoštátneho kola preplatené na základe predložených originálov cestovných dokladov z oboch ciest, zaslaných na adresu IUVENTY spolu s vyplnenými tlačivami, ktoré nájdete aj s podmienkami preplácania cestovného na www.olympiady.sk v časti Dokumenty.

Cestovné 2 – učiteľ, učiteľka bez členstva v porotách/sprievod: cestovné bude oficiálnym účastníckam a účastníkom celoštátneho kola preplatené ak vyplnia formulár **Tlačivo pre vyúčtovanie cestovného učiteľa - nečlena/učiteľky - nečlenky poroty**, ktorý dostanú v Modre – Harmónii a podľa pokynov zašlú originály cestovných dokladov na uvedenú adresu; v prípade cesty osobným autom je potrebné priniesť na celoštátne kolo doklad o výške cestovného 2. triedou (je maximálnou výškou cestovného, ktorú možno preplatiť) a uviesť ŠPZ vozidla.

Súťažiace a súťažiaci cestujú na celoštátne kolo a z celoštátneho kola individuálne. Organizátori nepreberajú zodpovednosť za bezpečnosť účastníčok/kov počas cesty na celoštátne kolo a z celoštátneho kola.

Cestovné – pokyny a informácie

Registrácia účastníčok a účastníkov sa uskutoční **25. 3. 2015 od 09:00 do 11:00** v Študijnom a kongresovom stredisku Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského, Modra – Harmónia č. 3553.

Organizátori odporúčajú účastníkom a účastníčkam celoštátneho kola docestovať do TRNAVY na autobusovú/železničnú stanicu (sú v susedstve) do 10:00 hod.

O 10:15 bude odtiaľ zabezpečená preprava autobusom Univerzity Komenského (UK, bordová Karosa označená logom UK a OĽP) do Modry – Harmónie. Usmernia Vás hostesky označené logom OĽP.

Ďalšie možnosti pre tých, ktorí docestujú do TRNAVY skôr/neskôr, alebo sa nezmestia do autobusu UK:

Spoje SAD Trnava, smer Budmerice – Bratislava, odchody: 05:20, 05:50, 06:55, 08:55, 10:45; cesta trvá asi 40 min, príchod/výstup na zastávke Modra - Kráľová reštaurácia. Miesto konania celoštátneho kola je vzdialené 10 minút peši, trasa bude vyznačená.

Spoje Slovak Lines, smer Trnava – Častá – Bratislava, odchody: 06:05, 06:25, 08:05, nástupište 4, cesta trvá asi 50 min, príchod/výstup na zastávke Modra – Kráľová reštaurácia.

Ďalšie možnosti pre tých, ktorí docestujú do BRATISLAVY, autobusovej stanice Mlynské nivy: Spoje Slovak Lines, smer: Bratislava, AS – Bratislava-Vinohrady – Pezinok, nám. – Zochova chata, odchody: 07:45, 08:35, 10:35. Príchod/výstup na zastávke Modra - Harmónia. Miesto podujatia je vzdialené 3 minúty peši, trasa bude vyznačená.

Mapka prístupu na miesto konania celoštátneho kola OĽP Modra – Harmónia

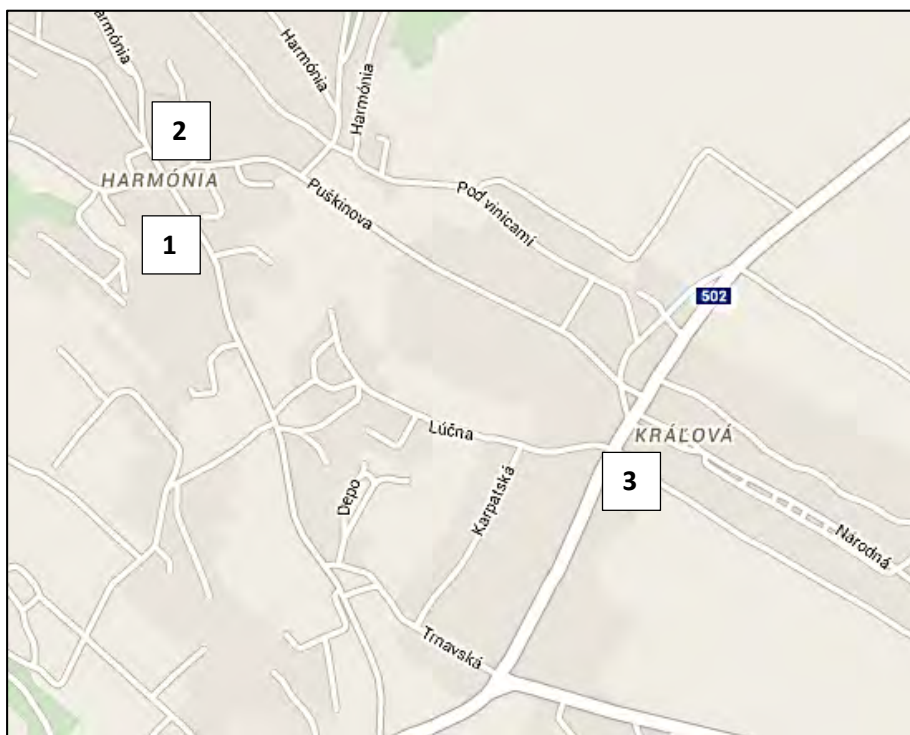
UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE, CENTRUM ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA (UK ČĎV ŠKS)

Študijné a kongresové stredisko Modra – Harmónia

Modra Harmónia č. 3553

<http://www.cdruk.sk/blade/index.php?c=3383&kontakty>

GPS súradnice: 48.354338, 17.311167

Vysvetlivky:

1 – UK ČĎV ŠKS

2 – Autobusová zastávka Modra – Harmónia

3 – Autobusová zastávka Modra – Kráľová, reštaurácia

Súťažný poriadok

celoštátneho kola XVII. ročníka OĽP, 25. – 27. marca 2015

- V celoštátnom kole súťaže budú súťažiť víťazi a víťazky 8 krajských kôl, spolu 64 súťažiacich.
- Elektronické žrebovanie pre 1. a 2. časť súťaže určí zostavy a poradie súťažiacich v 4 porotách po 16 súťažiacich; žreb bude osvedčený 1 učiteľom alebo učiteľkou a 1 súťažiacim alebo súťažiacou.
- V 1. časti súťaže, 25.3.2015, budú súťažiace a súťažiaci riešiť modelové prípady číslo 1 – 16, podľa vyžrebovaného poradia; súťažiace a súťažiaci sa pripravujú 15 minút a prezentujú sa 15 minút.
- V 2. časti súťaže, 26.3.2015, budú súťažiace a súťažiaci obhajovať eseje, ktoré napísali ako víťazky a víťazi krajských kôl súťaže a predložili ich do celoštátneho kola.
- Predsedníčka CK OĽP ustanovuje 4 postupové poroty a finálovú porotu.
- Každá členka a každý člen postupovej poroty má na hodnotenie súťažiacej alebo súťažiaceho 25 bodov v 1. časti súťaže a 25 bodov v 2. časti súťaže.
- Súčet bodov po 1. a 2. časti súťaže určí poradie súťažiacich v každej zo 4 postupových porôt.
- Traja súťažiaci alebo tri súťažiace z každej zo 4 postupových porôt s najvyšším počtom bodov postupujú do 3. časti súťaže, ktorou je finále; mená postupujúcich oznámi predsedníčka CK OĽP na začiatku slávnostného večera 26.3.2015.
- Poradie ostatných súťažiacich, ktoré dosiahli v jednotlivých postupových porotách, bude zverejnené na výveskách.
- Poradie 12 finálových súťažiacich bude určené elektronickým žrebovaním; žreb bude osvedčený 1 učiteľom alebo učiteľkou a 1 súťažiacim alebo súťažiacou.
- V 3. časti súťaže, vo finále, 27.3.2015, riešia súťažiaci a súťažiace zadania venované aktuálnym ľudskoprávnym témam.
- Súťažiace a súťažiaci si vyžrebujú jednu z 12 obálok so zadaním, prečítajú ho a bezprostredne zadanie riešia počas cca 10 – 15 minút, časové dotácie reguluje predseda alebo predsedníčka finálovej poroty;
- Každá členka a každý člen finálovej poroty má na hodnotenie súťažiacej alebo súťažiaceho 25 bodov.
- Finálová porota hodnotí pohotovosť a zároveň schopnosť čo najkomplexnejšie zvládnuť zadanie, argumentačnú presnosť a presvedčivosť, postojovú vyzretosť a celkovú úroveň prezentácie.
- Finálová porota stanoví poradie na 1. – 12. mieste; iné poradia sa po finále nestanovujú.
- Odvolanie alebo sťažnosť možno podať bezprostredne po zverejnení výsledkov predsedníčky CK OĽP.

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

Vademecum¹ súťaže a súťaže na XVII. ročníku celoštátneho kola OLP 2015:

- využite všetky svoje znalosti z prípravy na olympiádu, zo školy, zo života;
- učte sa aj počas tejto súťaže, jej sprievodných vzdelávacích aktivít, z rozhovorov so všetkými zúčastnenými;
- k zadaniam a úlohám pristúpte najprv objektívne, analyticky, kriticky, nezaujato a vecne;
- identifikujte podstatu konkrétneho ľudskoprávneho problému, prípadu, situácie, témy;
- uvažujte o podobných, príbuzných, súvisiacich prípadoch či problémoch, o ktorých ste sa dozvedeli z literatúry alebo z médií, debatovali ste o nich v škole a inde, viete o nich zo života; porovnajte ich a pokúste sa o zovšeobecnenie;
- navrhňte spôsob alebo spôsoby riešenia/riešení a podložte ich argumentmi;
- uveďte, ako (by) ste riešili daný problém, prípad, situáciu, keď (by) sa Vás osobne týkali; angažovali (by) ste v prípade niekoho iného – ak áno prečo, ak nie, čo Vám bráni?
- formulujte Váš osobný názor a postoj a vysvetlite, ako tú - ktorú vec ľudských práv vnímate, či a aký s ňou máte „problém“, čo Vás ovplyvňuje, alebo, čo Vám chýba;
- snažte sa, aby bol Váš názor a postoj jasne sformulovaný, neprotirečivý a obhájitelný, opretý o istú odbornú a nielen laickú interpretáciu;
- odvolávajte sa aj na znalosti medzinárodných a vnútroštátnych ľudskoprávných dokumentov, inštitúcií alebo na odbornú literatúru;
- uplatnite kreativitu, prídte s vlastným prístupom; rozhodujúce je, aby viedol k čo najhodnotnejšiemu a najpresvedčivejšiemu výkonu v zmysle súťaže ale hlavne, v záujme podstaty ľudských práv.

Palce Vám drží celoštátna komisia Olympiády ľudských práv.

¹ Vademecum: príručka, sprievodca; z latinského *vade mecum* – pod' so mnou.

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

ALUMNI
Klub Olympiády
ľudských práv

Kritériá pre hodnotenie eseje

1. Analýza otázky

- 5 bodov - Odpoveď je analytická v celej eseji.
- 4 body - Odpoveď nie je dostatočne analytická a pokúša sa zodpovedať na úplne inú otázku.
- 3 body - Odpoveď nie je dostatočná a úplná, napr. v závere.
- 2 body - Odpoveď je len naratívna (rozprávačská, epická), ale s celkom správnymi a relevantnými informáciami.
- 1 bod - Naratívna odpoveď s časťami, ktoré mohli byť spomenuté.
- 0 bodov - Stručná a veľmi naratívna odpoveď.

2. Použitie argumentácie a dôkazov

- 5 bodov - Odpoveď je podporená výbornou argumentáciou a s použitím dôkazov.
- 4 body - Odpoveď obsahuje dobrú argumentáciu a použitie dôkazov.
- 3 body - V odpovedi sa sporadicky nachádza argumentácia, alebo dôkazy tvrdení.
- 2 body - Odpoveď sa pokúša uviesť dôkazy a argumenty, ale veľmi slabo.
- 1 bod - Tvrdenia bez udania dôvodov.
- 0 bodov - Práca obsahuje nelogické tvrdenia

3. Kompozícia a štýl

- 5 bodov - Vynikajúca kompozícia a hladký štýl v práci.
- 4 body - Dobrá kompozícia a štýl.
- 3 body - Nejasný štýl s dobrou kompozíciou, alebo nejasná kompozícia s dobrým štýlom.
- 2 body - Je možné nájsť určité prvky kompozície, napr. v závere, ale celkovo je práca nejasná.
- 1 bod - Nejasná kompozícia a štýl, ale práca je zrozumiteľná.
- 0 bodov - Nejasná kompozícia a štýl, práca nie je dobre zrozumiteľná.

4. Originálnosť myšlienok

- 5 bodov - Preukázané vynikajúce myslenie v celej práci.
- 4 body - V práci je preukázané vcelku dobré myslenie s niektorými dobrými myšlienkami.
- 3 body - Preukázanie, že autor premýšľal pri písaní eseje.
- 2 body - Vlastné myšlienky sa nachádzajú len v jednej časti, napr. v závere.
- 1 bod - V práci sa nachádzajú ideí vzťahujúce sa k problému.
- 0 bodov - Preukázané slabé premýšľanie.

5. Vedomosti

- 5 bodov - Preukázané vynikajúce vedomosti k danej téme.
- 4 body - Preukázanie dobrých vedomostí k danej téme.
- 3 body - Preukázanie dobrých vedomostí, ale chýbajú určité skutočnosti, ktoré mohli byť spomenuté.
- 2 body - Preukázanie znalosti dôležitých skutočností.
- 1 bod - Preukázanie málo vedomostí vzťahujúcich sa k téme.
- 0 bodov - Vedomosti vzťahujúce sa k téme sú veľmi slabé.

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

HELSINKÝ VÝBOR
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA NA
SLOVENSKU

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

EURÓPSKY PARLAMENT
Informačná kancelária na Slovensku

EURÓPSKA
KOMISIA
ZASTUPENIE NA SLOVENSKU

BIBLA

AMNESTY
INTERNATIONAL

ALUMNI
Klub Olympiády
ľudských práv

WORKSHOP

MZVaEZ SR, Sekcia právna a konzulárna, Odbor ľudských práv

TÉMA

Diplomacia ľudských práv

LEKTOR

JUDr. Milan Kollár

MIESTO

Miestnosť č. 1

ZAČIATOK

14:00

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH PRÁV
CELOŠTÁTNA KOMISIA

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

HELSINKÝ VÝBOR
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA NA
SLOVENSKU

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

UNIS
UNITED NATIONS INFORMATION SERVICE

EURÓPSKY PARLAMENT
Informačná kancelária na Slovensku

ZASTUPENIE NA SLOVENSKU

AMNESTY
INTERNATIONAL

ALUMNI
Klub Olympiády
Ľudských práv

TÉMA

Európska únia ako téma na stredných školách očami učiteliek a učiteľov

LEKTOR

Ing. Ivan Štefanec, MBA, PhD.
poslanec Európskeho parlamentu

MIESTO

Miestnosť č. 3

ZAČIATOK

14:00

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH PRÁV
CELOŠTÁTNA KOMISIA

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

HELSINKÝ VÝBOR
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA NA
SLOVENSKU

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

ŠPÚ
ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

UNIS
UNITED NATIONS INFORMATION SERVICE

EURÓPSKY PARLAMENT
Informačná kancelária na Slovensku

Európska
únia
ZASTUPENIE NA SLOVENSKU

RISLA

AMNESTY
INTERNATIONAL

ALUMNI
Klub Olympiády
Ľudských práv

Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku

TÉMA

Ľudské práva v politike Európskeho parlamentu

LEKTOR

Mgr. Dionýz Hochel

MIESTO

Miestnosť č. 2

ZAČIATOK

14:00

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH PRÁV
CELOŠTÁTNA KOMISIA

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

HELSINKÝ VÝBOR
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA NA
SLOVENSKU

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

ŠPÚ
STÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

UNIS
UNITED NATIONS INFORMATION SERVICE

EURÓPSKY PARLAMENT
Informačná kancelária na Slovensku

Európska
únia
ZASTUPENIE NA SLOVENSKU

RISLA

AMNESTY
INTERNATIONAL

ALUMNI
Klub Olympiády
Ľudských práv

Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku

TÉMA

Stratégia ľudských práv v SR vo svetle kľúčových dokumentov OBSE

LEKTOR

PhDr. Petőcz Kálmán et al.

MIESTO

Miestnosť č. 4

ZAČIATOK

14:00

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH PRÁV
CELOŠTÁTNA KOMISIA

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

HELSINKÝ VÝBOR
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA
NA SLOVENSKU

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

ŠPÚ
STÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

UNIS
UNITED NATIONS INFORMATION SERVICE

EURÓPSKY PARLAMENT
Informačná kancelária na Slovensku

Európska
únia
ZASTUPENIE NA SLOVENSKU

RISLA

AMNESTY
INTERNATIONAL

ALUMNI
Klub Olympiády
Ľudských práv

Prehľad tém esejí za ročníky I. – XVII.

Ročník	Témy
I. 1998-1999	bez esejí
II. 1999-2000	Čo môžeme urobiť, aby sa intolerancia, diskriminácia a rasizmus stali minulosťou?
III. 2000-2001	Právo byť iný.
IV. 2001-2002	Nechcem s tebou sedieť v jednej lavici, lebo si...
V. 2002-2003	1. Prečo chcem byť európskym občanom. 2. Európske tradície vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv. 3. Je interrupcia slobodným rozhodnutím ženy? 4. Bál som sa ísť do školy...
VI. 2003-2004	1. Byť tolerantný k druhým, a prečo? 2. Som vozičkár... 3. Ideme a ukážeme tomu farebnému, kam patrí... 4. Dokážeme sa vysporiadať s predsudkami v spoločnej Európe?
VII. 2004-2005	1. Som alebo nie som rasista? 2. Mám 54 rokov, stredoškolské vzdelanie a hľadám prácu. 3. Som nepatrný človečik malého národa vo veľkej Európe. 4. Civilizovaní ľudia by nemali stavať múry... 5. Osvienčim.
VIII. 2005-2006	1. Povinnosť mi prikazuje a svedomie mi bráni. 2. Každému sa raz zide rovnosť šancí. 3. „Nechcem byť žienka domáca...“ 4. Európska charta a euroobčan.
IX. 2006-2007	1. ...a vôbec – dajme iným šancu (Každý iný všetci rovni). 2. Rovnosť príležitostí pre všetkých? 3. Kým si v škole, si len žiak. 4. Sloboda myslenia a slova v Európskej únii ako prostriedok boja proti netolerancii.
X. 2007-2008	1. „Zastavme domáce násilie voči ženám“ 2. Mám kamaráta Róma aj skína... 3. Prínos Európskeho parlamentu v oblasti ľudských práv. 4. Význam náboženskej slobody a tolerance pre našu spoločnosť. 5. Potrebuje demokracia obmedzenie slobody prejavu aby sa mohla brániť?
XI. 2008-2009	1. Pred 20 rokmi ľudia voľiť slobodne nemohli, teraz môžu, aj do Európskeho parlamentu, ale budú? 2. Chudoba cti netráť? (ľudová múdrosť v kontexte ľudských práv). 3. Futbal – šport alebo priestor pre manifestáciu nacionalizmu a násilia? 4. Čo znamená November 1989 pre ľudské práva.

<p>XII. 2009-2010</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. JA a TY spolu MY. 2. Narodil som sa bez identity, ako som k nej dospel? Nadobudol som ju? 3. V EÚ je 19 miliónov detí ohrozených chudobou v roku boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu. 4. Holokaust – pripomínať, či zabudnúť? 5. Stačí spolucítiť s chudobnými deťmi? Čo by som urobil ja? 6. Predstav si, že by si sa narodil chudobný.../chudobná/.
<p>XIII. 2010-2011</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obdivujem dobrovoľníctvo ... (Európsky rok dobrovoľníctva podporujúci aktívne občianstvo). 2. Spoločnosť je tým slobodnejšia, čím vzdelanejší sú jej členovia. 3. Nenávisť na internete – ako jej čeliť? 4. Európsky parlament a boj proti obchodovaniu s ľuďmi. 5. Mojm najľudskejším právom je ... 6. Gender quotas: Effective tool for empowering women or unfair? – Rodové kvóty: efektívny alebo nespravodlivý nástroj posilňovania postavenia žien? (eseje písané v anglickom jazyku)
<p>XIV. 2011-2012</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Škola základ života. A čo spoluzodpovednosť pri vzdelávaní? 2. Starší ľudia okolo mňa- čo mi dávajú a čo môžem ja dať im? 3. Nevadia mi menšiny, vadia mi protimenšinové postoje. 4. Sacharovova cena Európskeho parlamentu tentoraz v rukách aktivistov Arabskej jari. 5. "We didn't get anything for free, why should we care about the poor?" slovensky preklad – My sme zadarmo nič nedostali, prečo by sme sa mali starať o chudobných? (eseje písané v anglickom jazyku)
<p>XV. 2012-2013</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mladý človek a Európa. Možnosti vplyvu na jej ďalšie smerovanie. 2. Sú povolania, ktoré sa pre mňa nehodia? 3. Ženy v politike a politika pre ženy. 4. Nobelova cena za mier pre Európsku úniu – európsky príbeh (od vojenských konfliktov k mieru a spolupráci). 5. „Gender equality - what's stopping it from becoming a reality?“ – Rodová rovnosť - čo jej bráni v tom, aby sa stala realitou? (eseje písané v anglickom jazyku)
<p>XVI. 2013-2014</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pred 70 rokmi sme bojovali proti nenávisti, za slobodu a ľudské práva – dnes čelíme prejavom nenávisti opäť. 2. Voľby do Európskeho parlamentu a ľudské práva. Konaj. Reaguj. Rozhoduj. 3. Strengthening democracy through education: growing up as a global citizen – Posilňovanie demokracie prostredníctvom vzdelania: výchovou k svetoobčanovi. (eseje písané v anglickom jazyku) 4. Práva dieťaťa na Slovensku. Ako môže pomôcť detský ombudsman ?
<p>XVII. 2014-2015</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Slobodné a zodpovedné konanie v živote. Ako využívam vzdelávanie v škole a mimo nej na získanie tejto kompetencie. 2. „Extrémisti sa kníh boja, sila vzdelania ich desí. Kniha a pero – to sú naše najsilnejšie zbrane“. Načrtnite, čím Vás a Vašu generáciu môže inšpirovať príbeh pakistanského dievčaťa Malály Júsuksajovej, laureátky ceny Andreja Sacharova za slobodu myslenia, ktorú udeľuje EP. 3. Dá sa naučiť tolerancii k menšinám? 4. Ending poverty with the help of education. (Ukončenie chudoby pomocou vzdelania)

OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH PRÁV

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV
XVII. ročník OĽP, 2014 – 2015

DOTAZNÍK – spätná väzba – žiaci a žiačky

Prosím zakrúžkujte resp. čitateľne doplňte všetko hodiace sa

1. **Som** a) žiačka b) žiak

2. **Do OĽP** som sa prihlásil/prihlásila
 - a) prvýkrát
 - b) opakovane,.....krát, predtým v ročníku/ročníkoch:

3. **Do OĽP v tomto ročníku** som sa prihlásil/prihlásila
 - a) na podnet učiteľa/učiteľky ale pripravoval/a som sa samostatne
 - b) na podnet učiteľa/učiteľky a pripravovali sme sa spolu
 - c) z vlastnej vôle ale pripravoval/a som sa samostatne
 - d) z vlastnej vôle ale pripravoval/a som sa spolu s učiteľom/učiteľkou

4. **V predchádzajúcom ročníku/ročníkoch** som v súťaži bol/bola a
 - a) postúpil/postúpila som do finále celoštátneho kola
 - b) nepostúpil/nepostúpila som do finále celoštátneho kola
 - c) som sa vo finále celoštátneho kola umiestnil/a na mieste

5. Moje zásadné postrehy **k školskému kolu OĽP tohto ročníka** na našej škole (presný názov) a podnety do budúcnosti

6. Moje zásadné postrehy **ku krajskému kolu OĽP tohto ročníka** (názov kraja a školy, kde sa krajské kolo konalo) a podnety do budúcnosti

7. **Jesenných vzdelávacích podujatí (pre multiplik. ĽP)** v októbri 2014 som sa
 - a) zúčastnil/zúčastnila (uved'te postrehy a podnety)

 - b) nezúčastnil/nezúčastnila (uved'te dôvod)

8. S publikáciami vydanými (2013) pre OĽP: **Slovník ĽP a Vybrané texty k ĽP** som
 - a) nepracoval/nepracovala
 - b) pracoval/pracovala a hodnotím ich:

9. **Iná príbuzná súťaž** – okrem OĽP som sa

a) nezúčastnil/nezúčastnila inej príbuznej súťaže

b) zúčastnil/zúčastnila inej príbuznej súťaže (uved'te názov, umiestnenie, postrehy):

10. Prečo som si vybral/vybrala svoju **tému eseje** pre celoštátne kolo OĽP:

Téma:

Dôvod:

11. Moje zásadné postrehy **k aktuálnemu celoštátnemu kolu OĽP** :

a) organizačná stránka

b) súťažná časť

c) nesúťažná časť

d) celková atmosféra

e) iné

12. Moje zásadné podnety **k budúcnosti OĽP**:

13. Moje zásadné postrehy a podnety **k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR**:

14. **ALUMNI klub OĽP**

a) nemám záujem o účasť a spoluprácu

b) mám záujem o účasť a spoluprácu, prikladám preto nižšie údaje o sebe a mám nasledovné podnety:

Meno a priezvisko

Škola, adresa:.....

Môj email:.....

Môj mobil:.....

OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH PRÁV

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV
XVII. ročník OĽP, 2014 – 2015

DOTAZNÍK – spätná väzba – učitelia a učiteľky
Prosím zakrúžkujte resp. čitateľne doplňte všetko hodiace sa

1. Som

a) **učiteľka** a učím predmety (plný názov).....

b) **učiteľ** a učím predmety (plný názov).....

2. **O OĽP** som sa v tomto ročníku zaujímal/zaujíkala

a) prvýkrát

b) opakovane,.....krát, predtým v ročníku/ročníkoch:

c) pretože v OĽP pôsobím dlhodobo, od r.

3. **Žiak/žiačka, kt. sprevádzam** sa do tohto ročníka prihlásil/prihlásila

a) na môj podnet ale pripravoval/a sa samostatne

b) na môj podnet a pripravovali sme sa spolu

c) z vlastnej vôle a pripravoval/a sa samostatne

d) z vlastnej vôle ale pripravovali sme sa spolu

4. **Žiak/žiačka, kt. sprevádzam** v minulosti v súťaži OĽP

a) bol/bola a postúpil/postúpila do finále celoštátneho kola

b) bol/bola a nepostúpil/nepostúpila do finále celoštátneho kola

c) bol/bola a umiestnil/a sa vo finále na mieste

d) ešte nebol/nebola

5. Moje zásadné postrehy a podnety k **školskému kolu OĽP** tohto ročníka a k jeho organizovaniu v budúcnosti na našej škole (uveďte jej názov)

6. Moje zásadné postrehy a podnety ku **krajskému kolu OĽP** tohto ročníka a k jeho organizovaniu v budúcnosti (uveďte kraj a názov školy, kde sa konalo krajské kolo)

7. **Jesenných vzdelávacích podujatí (pre multiplik. ĽP) v októbri 2014** som sa

a) zúčastnil/zúčastnila (uveďte postrehy a podnety)

b) nezúčastnil/nezúčastnila (uveďte dôvod)

8. S publikáciami vydanými (2013) pre OLP: **Slovník LP a Vybrané texty k LP** som

a) nepracoval/nepracovala

b) pracoval/pracovala a hodnotím ich:

9. Okrem OLP sa **môj žiak/moja žiačka**

a) nezúčastnil/nezúčastnila inej príbuznej súťaže

b) zúčastnil/zúčastnila inej príbuznej súťaže (uved'te názov, umiestnenie, postrehy):

10. **Krajská komisiu OLP** vo vašomkraji:

a) pracujem v nej.....rokov

b) mám záujem spolupracovať s ňou a prikladám preto dole údaje o sebe

c) mám záujem pracovať v nej a prikladám preto dole údaje o sebe

d) nemám záujem ani spolupracovať s ňou ani pracovať v nej

e) postrehy a podnety ku krajskej komisii v našom kraji:

11. Moje zásadné postrehy **k aktuálnemu celoštátnemu kolu OLP:**

a) organizačná stránka

b) súťažná časť

c) nesúťažná časť

d) celková atmosféra

e) iné

12. Moje zásadné podnety **k budúcnosti OLP :**

13. Moje zásadné postrehy a podnety **k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR:**

Meno a priezvisko

Škola, adresa:.....

Osobný email:.....

Osobný mobil:.....

OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH PRÁV

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV
XVII. ročník OĽP, 2014 – 2015

DOTAZNÍK – spätná väzba – partneri a hostia

Prosím zakrúžkujte resp. čitateľne doplňte všetko hodiace sa

1. O Olympiáde ľudských práv

- a) som sa dozvedel/dozvedela v tomto XVII. ročníku
- b) som sa dozvedel/dozvedela len nedávno, v roku.....
- c) viem dlhodobo

2. Poznám nasledovné iné projekty venované ľudskoprávnemu vzdelávaniu na rôznych úrovniach školského systému, vzdelávania profesijných skupín, neformálneho vzdelávania a pod. (a hodnotím ich ako...):

3. Moje zásadné postrehy a podnety k celoštátnemu kolu OĽP – organizačná stránka:

4. Moje zásadné postrehy a podnety k celoštátnemu kolu OĽP – súťažná časť,

- a) témy esejí:

- b) úroveň obhajoby esejí súťažiacimi:

5. Moje zásadné postrehy a podnety k celoštátnemu kolu OĽP – súťažná časť, modelové prípady

- a) úroveň zadaní:

- b) úroveň riešenia zadaní súťažiacimi:

6. Moje zásadné postrehy a podnety k celoštátnemu kolu OĽP – súťažná časť, finále

- a) úroveň zadaní:

- b) riešenia zadaní súťažiacimi:

7. Moje zásadné postrehy a podnety k celoštátnemu kolu OLP – nesúťažná časť, nosná téma ročníka a rozprava k nosnej téme XVII. r. OLP 25.3.2015:

8. Moje zásadné postrehy a podnety k celoštátnemu kolu OLP – nesúťažná časť, workshopy 26.3.2015:

9. Moje zásadné postrehy a podnety k celoštátnemu kolu OLP – nesúťažná časť, slávnostný večer za účasti spoluorganizátorov, partnerov a hostí 26.3.2015:

10. Moje dojmy z celkovej atmosféry celoštátneho kola OLP:

11. Iné postrehy a podnety na margo celoštátneho kola OLP:

12. Moje zásadné podnety
a) k budúcnosti OLP:

b) k ľudskoprávnemu vzdelávaniu v SR:

13. Moje/naše ponuky na spoluprácu s OLP (v tomto prípade prosím pripojte svoje údaje na konci dotazníka):

14. Moje zásadné postrehy a podnety k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR:

Meno a priezvisko

Inštitúcia/ adresa:.....

Email:.....

Mobil:.....

12. Fotodokumentácia

Slávnostné otvorenie celoštátneho kola XVII. ročníka OĽP

Porota č. 1 - predseda Prof. PhDr. Miroslav Kusý PhD.

*Porota č. 2 - predsedníčka
Prof. PhDr. Silvia Miháliková, PhD.*

*Porota č. 3 - predseda
PhDr. Kálmán Petőcz*

Porota č. 4 - predseda PhDr. Peter Guráň, PhD.

Rozprava k nosnej téme XVII. ročníka OLP s verejnou ochrankyňou práv JUDr. Janou Dubovcovou

Workshop s europoslancem Ivanom Štefancom

Workshop s JUDr. Milanom Kollárom

Slávnostný večer a rozprava spoluorganizátorov, partnerov a hostí, vrátane poslankyne Európskeho parlamentu Moniky Flašíkovej-Beňovej a poslanca Európskeho parlamentu Ivana Štefanca

Vítazka XVII. ročníka OLP pred finálovou porotou a pri preberaní medaily, ocenení finalisti a autori esejí

OLYMPIÁDA L'UDSKÝCH PRÁV

ISBN 978-80-8118-163-4
EAN 978 8081181634